ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1971

Vyhlásené: 04.06.1971 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

37

PREDSEDNÍCTVO FEDERÁLNEHO ZHROMAŽDENIA

vyhlasuje úplné znenie Hospodárskeho zákonníka zo 4. júna 1964 č. 109 Zb., ako vyplýva zo zmien a doplnkov vykonaných zákonom z 25. októbra 1966 č. 82 Zb., zákonným opatrením Predsedníctva Národného zhromaždenia z 15. februára 1967 č. 13 Zb., zákonom z 29. júna 1967 č. 69 Zb., zákonom z 8. júla 1970 č. 72 Zb. a zákonom z 21. decembra 1970 č. 138 Zb.
HOSPODÁRSKY ZÁKONNÍK zo 4. júna 1964 Pracujúci ľud Československej socialistickej republiky na čele s robotníckou triedou vybudoval pod vedením Komunistickej strany Československa socializmus. Ekonomickým základom Československej socialistickej republiky je socialistická hospodárska sústava. Zospoločenštenie výrobných prostriedkov umožňuje, aby sa uvedomelá, plánovite riadená spoločenská práca stala zdrojom mohutného rozvoja výroby a zabezpečovala vzostup životnej úrovne pracujúcich. Úsilie socialistickej spoločnosti smeruje v súlade so zákonitosťou spoločenského vývoja ku konečnému cieľu - komunizmu. Orgány socialistického štátu i všetky socialistické organizácie uplatňujú pri plánovitom riadení národného hospodárstva i pri svojej hospodárskej činnosti zákonitosti spoločenského vývoja a socialistickej ekonomiky tak, aby sa na základe rozvoja vedy a techniky a využívania vedeckých poznatkov vo výrobných procesoch i v organizácii práce, vrátane deľby práce medzi krajinami svetovej socialistickej sústavy, na základe rastu politickej, odbornej i kultúrnej úrovne pracujúcich účinne využívali všetky zdroje a rezervy a rástla spoločenská produktivita práce. Všetka činnosť štátnych i iných socialistických organizácií je riadená podľa zásady demokratického centralizmu. Táto zásada sa uskutočňuje jednotou stále upevňovaného a zdokonaľovaného ústredného štátneho riadenia, nevyhnutného na zabezpečenie plánovitého proporcionálneho rozvoja národného hospodárstva a tvorivej aktivity pracujúcich, ktorí sa zúčastňujú na riadení hospodárstva na všetkých jeho stupňoch. Na to sa vytvárajú predpoklady účelnou operatívnou hospodárskou samostatnosťou a zvyšovaním zodpovednosti všetkých štátnych orgánov a socialistických organizácií za plnenie ich úloh. Významnú úlohu pri rozvíjaní účasti pracujúcich na riadení hospodárstva má Revolučné odborové hnutie, ktoré túto účasť organizuje. Tvorivá iniciatívna práca občanov v socialistickej spoločnosti vychádza z poznania, že rozvoj a záujmy každého jej príslušníka sú v základnom súlade s rozvojom a záujmami celej spoločnosti; práca je preto prácou v prospech celku i v prospech pracovníka samého. Spájanie záujmov jednotlivých pracujúcich a ich pracovných kolektívov so záujmami rozvoja celej spoločnosti sa uskutočňuje najmä odmeňovaním za prácu podľa jej množstva, akosti a spoločenského významu a bezplatným uspokojovaním niektorých potrieb občanov spoločnosťou. Vychádzajúc z nevyhnutnosti upevňovať socialistický právny poriadok najmä zdokonaľovaním právnych noriem upravujúcich hospodársko-organizátorskú činnosť, ďalej z významu a zvláštností vzťahov vznikajúcich pri riadení národného hospodárstva a pri hospodárskej činnosti socialistických organizácií a z toho, že víťazstvo socializmu v našej krajine a dosiahnutý stupeň rozvoja národného hospodárstva vytvorili možnosť i vyvolali potrebu komplexnej úpravy týchto vzťahov, a vychádzajúc z toho, že vzťahy vznikajúce pri účasti na spoločenskej práci a pri uspokojovaní osobných potrieb občanov sú upravované Zákonníkom práce a Občianskym zákonníkom, uznieslo sa Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky na tomto zákone:
ZÁSADY HOSPODÁRSKOPRÁVNYCH VZŤAHOV

Článok I

Národné hospodárstvo Československej socialistickej republiky tvorí nedeliteľný celok riadený pod vedením Komunistickej strany Československa štátom podľa zásady demokratického centralizmu.

Článok II

Hlavným nástrojom riadenia je štátny plán rozvoja národného hospodárstva, z ktorého vychádza a s ktorým musí byť v súlade všetka riadiaca a hospodárska činnosť všetkých orgánov a socialistických organizácií.

Článok III

Na plnenie úloh hospodárskej a kultúrnej výstavby zriaďuje socialistický štát štátne organizácie a zveruje im do správy časti národného majetku.

Družstevné a spoločenské organizácie hospodária s vlastným majetkom a okrem toho aj s národným majetkom, ktorý im štát zveril do užívania. Jednotné roľnícke družstvá hospodária aj s pôdou, ktorá je v ich spoločenskom užívaní.

Článok IV

Úlohy hospodárskej výstavby plnia predovšetkým štátne hospodárske organizácie.

Významný podiel na plnení úloh hospodárskej výstavby majú družstevné organizácie, najmä jednotné roľnícke družstvá.

Hospodársku činnosť vyvíjajú aj spoločenské organizácie, pokiaľ je to potrebné na plnenie ich úloh.

Článok V

Všetky socialistické organizácie sú povinné starať sa o to, aby majetok v socialistickom spoločenskom vlastníctve plne, účelne a hospodárne využíval, stále rozmnožoval a všemožne chránil.

Článok VI

Všetky orgány a socialistické organizácie sú povinné vynaložiť najvyššie úsilie a vyvinúť čo najväčšiu iniciatívu, aby úlohy štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva boli splnené čo najlepšie. Splnenie úloh štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva zabezpečujú socialistické organizácie v plánoch svojej hospodárskej činnosti.

Článok VII

Dôležitým nástrojom organizácie, konkretizácie a zabezpečovania vzájomnej spolupráce socialistických organizácií pri plnení plánovaných úloh sú hospodárske zmluvy. Rokovanie o nich je významnou súčasťou plánovacích prác.

Článok VIII

Za neplnenie svojich povinností, najmä záväzkov z hospodárskych zmlúv, sú socialistické organizácie majetkove zodpovedné. Táto zodpovednosť má socialistické organizácie viesť predovšetkým k riadnemu a včasnému plneniu ich spoločenských úloh.

Článok IX

Aktívna a iniciatívna účasť pracujúcich na riadení národného hospodárstva, najmä na vytváraní plánov, zvyšovaní hospodárnosti, uzavieraní hospodárskych zmlúv a na kontrole plnenia plánov i hospodárskych zmlúv je predpokladom trvalého rozvoja národného hospodárstva. Túto účasť pracujúcich organizujú predovšetkým spoločenské organizácie, najmä Revolučné odborové hnutie.

Orgány socialistických organizácií sú povinné vytvárať vhodné predpoklady pre rozširovanie účasti pracujúcich na riadení národného hospodárstva.

Článok X

Pri riadení a pri hospodárskej činnosti socialistických organizácií, najmä aj pri ich vzájomnej spolupráci, nesmú sa uplatňovať na úkor celospoločenských záujmov záujmy rezortné, podnikové alebo miestne. Všetky ustanovenia tohto zákonníka musia sa uskutočňovať tak, aby sa zabezpečoval predovšetkým záujem celej spoločnosti a aby sa úlohy plánované na uspokojenie potrieb národného hospodárstva plnili s najväčšou možnou úsporou spoločenskej práce.

PRVÁ ČASŤ
VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Prvá hlava
HOSPODÁRSKOPRÁVNE VZŤAHY

§ 1

Hospodársky zákonník upravuje zo vzťahov vznikajúcich pri riadení národného hospodárstva a pri hospodárskej činnosti socialistických organizácií:

plánovité riadenie národného hospodárstva a socialistické spoločenské vlastníctvo,

organizáciu hospodárskej činnosti, postavenie socialistických organizácií a ich hospodárenie,

spoluprácu socialistických organizácií a ich majetkovú zodpovednosť za porušenie ustanovených povinností,

platobné a úverové vzťahy socialistických organizácií.

Druhá hlava
RIADENIE NÁRODNÉHO HOSPODÁRSTVA

§ 2

(1)Všestranný, plynulý a proporcionálny rozvoj národného hospodárstva ako základný predpoklad uspokojovania stále rastúcich potrieb spoločnosti je zabezpečovaný rozšírenou socialistickou reprodukciou. Tento proces, ktorý uvádza do súladu výrobné vzťahy s rozvojom výrobných síl, socialistický štát cieľavedome riadi.

(2) Nástrojmi jednotnej sústavy riadenia sú najmä plánovanie, financovanie a organizácia hospodárskej činnosti. Zásady mzdovej sústavy, tvorby cien, kontroly a národohospodárskej evidencie ako ďalšie významné nástroje jednotnej sústavy riadenia upravujú osobitné predpisy.
Plánovanie a financovanie

§ 3

Hlavným nástrojom riadenia rozvoja národného hospodárstva je štátny plán, ktorý zabezpečuje, aby sa národné hospodárstvo rozvíjalo proporcionálne na základe optimálneho využívania prírodných a ekonomických zdrojov a podmienok krajiny a na základe medzinárodnej socialistickej deľby práce.

§ 4

(1) Štátny plán rozvoja národného hospodárstva sa vypracúva na základe smerníc Komunistickej strany Československa. Na vypracovaní štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva sa podieľajú ústredné orgány, národné výbory, hospodárske a ostatné organizácie; všetky tieto orgány i organizácie sú povinné neustále prehlbovať perspektívnosť, vedeckosť a nepretržitosť plánovania.

(2) Vypracovanie a vykonávanie štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva sa opiera o najširšiu aktívnu účasť pracujúcich.

§ 5 - zrušený

§ 6 - zrušený

§ 7

Finančné hospodárenie štátu a socialistických organizácií zabezpečuje, aby sa finančné vzťahy plánovite využívali na rýchly rozvoj výrobných síl, na maximálnu tvorbu všetkých zdrojov a ich najefektívnejšie využívanie, na zvýšenie tvorivej účasti pracujúcich na riadení hospodárstva a na upevňovanie jednoty záujmov pracujúcich, socialistických organizácií a celej spoločnosti.

Tretia hlava
SOCIALISTICKÉ SPOLOČENSKÉ VLASTNÍCTVO

§ 8

(1) Hlavným zdrojom rozvoja socialistického spoločenského vlastníctva je plánovite riadená hospodárska činnosť pracovných kolektívov socialistických organizácií.

(2) Socialistickým spoločenským vlastníctvom je štátne vlastníctvo, družstevné vlastníctvo, ako aj vlastníctvo spoločenských a iných socialistických organizácií.

§ 9

Na výkone socialistického spoločenského vlastníctva sa aktívne podieľajú všetci pracujúci. V ich záujme je chrániť majetok v socialistickom spoločenskom vlastníctve a podieľať sa v najväčšej možnej miere na jeho plnom a hospodárnom využívaní.

§ 10

Právo na ochranu socialistického spoločenského vlastníctva proti neoprávneným zásahom, najmä právo na vydanie veci voči tomu, kto ju neoprávnene zadržuje, nezaniká uplynutím času.

§ 11

(1) Ak sa do socialistického spoločenského vlastníctva nadobúda vec zmluvou, prechádza vlastnícke právo, ak nie je ustanovené alebo dohodnuté inak, prevzatím veci.

(2) Nadobudnúť vec do socialistického spoločenského vlastníctva rozhodnutím štátneho orgánu možno len v prípadoch ustanovených zákonom. Vlastníctvo prechádza dňom určeným v rozhodnutí, a ak nie je určený, dňom právoplatnosti rozhodnutia.

(3) Ak nie je ustanovené alebo dohodnuté niečo iné, nadobúda sa s vecou i jej príslušenstvo a práva s vlastníctvom veci spojené, pokiaľ nie sú obmedzené na skoršieho vlastníka.

(4) Stavba je vo vlastníctve tej socialistickej organizácie, ktorá ju obstarala, prípadne vo vlastníctve štátu, ak ide o štátne organizácie.

§ 12

(1) Vec môže patriť spoločne štátu a družstevným alebo iným socialistickým organizáciám alebo spoločne niekoľkým družstevným alebo iným socialistickým organizáciám (spoluvlastníctvo).

(2) Spoluvlastníci sa podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva podľa svojich podielov. V pochybnostiach sa má za to, že podiely všetkých spoluvlastníkov sú rovnaké.

(3) Užívanie spoločnej veci a nakladanie s ňou sa spravuje dohodou spoluvlastníkov. Na prevod spoluvlastníckeho podielu treba súhlas všetkých spoluvlastníkov.

§ 13

(1) Spoluvlastníci sa môžu dohodnúť o zrušení spoluvlastníctva a o vzájomnom vyporiadaní.

(2) Ak dôjde medzi spoluvlastníkmi k nezhode o vzájomných právach a povinnostiach alebo o zrušení spoluvlastníctva, rozhodne na návrh niektorého spoluvlastníka hospodárska arbitráž. Ak ide o zrušenie spoluvlastníctva, hospodárska arbitráž rozdelí vec medzi spoluvlastníkov podľa výšky podielov, a ak rozdelenie nie je možné, prikáže ju za primeranú náhradu niektorému z nich alebo niektorým z nich; pritom dbá na to, aby bolo zabezpečené čo najúčelnejšie využitie veci.

Štvrtá hlava
SOCIALISTICKÉ ORGANIZÁCIE

§ 14

Socialistickými organizáciami sú štátne, družstevné a spoločenské organizácie, ako aj iné organizácie, činnosť ktorých prispieva k rozvoju socialistických vzťahov.

§ 15

Vo svojej činnosti socialistické organizácie vzájomne spolupracujú a poskytujú si potrebnú pomoc, aby boli najúčinnejšie zabezpečené záujmy celej spoločnosti. Ak treba, sú povinné podľa svojich pomerov a hospodárskych možností prispievať na vykonávanie štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva, aj keď nejde o ich vlastné úlohy, a chrániť predmety socialistického vlastníctva pred poškodením, stratou, zneužitím a rozkrádaním, aj keď nie sú v ich správe (vlastníctve).

§ 16

Úlohy socialistickej organizácie plní kolektív jej pracovníkov alebo členov; ich činnosť je organizovaná na základe štatútu, stanov alebo organizačných poriadkov.

§ 17

Socialistické organizácie vystupujú v hospodárskych vzťahoch vo svojom mene a majú aj majetkovú zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov, pokiaľ tento zákon alebo osobitné predpisy neustanovujú inak.

§ 18

Socialistické organizácie môžu nadobúdať práva a zaväzovať sa, len pokiaľ to nie je v rozpore s plnením ich spoločenských úloh.

§ 18a

Socialistické organizácie môžu vyvíjať hospodársku činnosť len v rozsahu vymedzenom predmetom činnosti určeným v zriaďovacej listine, v štatúte alebo v stanovách, alebo v inom akte, ktorým im bola určitá hospodárska činnosť povolená; pre rozsah hospodárskej činnosti rozpočtových organizácií platí ustanovenie § 60 ods. 1. Organizácie nesmú vymedzený rozsah predmetu činnosti prekračovať alebo inak neoprávnene vyvíjať hospodársku činnosť. Pokiaľ v právnych predpisoch nie je ustanovené niečo iné, nie je prekračovaním predmetu činnosti maloobchodný predaj výrobkov, ktoré organizácia vyrába, úprava alebo iné spracovanie predávaných výrobkov a poskytovanie prác alebo výkonov súvisiacich s predajom, doplnkový predaj výrobkov súvisiacich s poskytovanými prácami alebo výkonmi a prípadne aj iné dodávky, práce alebo výkony, pokiaľ sa vykonávajú len príležitostne, ojedinele a krátkodobe.

§ 19

Odo dňa zriadenia môžu nadobúdať práva a zaväzovať sa socialistické organizácie, ktoré sa do podnikového registra nezapisujú.

Piata hlava
PRÁVNE ÚKONY SOCIALISTICKÝCH ORGANIZÁCIÍ

§ 20

Socialistické organizácie konajú prostredníctvom svojich (štatutárnych i iných) orgánov alebo prostredníctvom svojich zástupcov.

§ 21

(1) Štatutárnym orgánom socialistickej organizácie je jej pracovník alebo člen, ktorý je podľa tohto zákona alebo podľa príslušných organizačných predpisov (napr. štatútov, stanov, organizačných poriadkov) oprávnený konať v mene organizácie vo všetkých veciach. Ak je štatutárny orgán kolektívny, organizačné predpisy určujú, akým spôsobom koná navonok.

(2) Iní pracovníci alebo členovia socialistickej organizácie sú ako jej orgány oprávnení robiť v mene organizácie právne úkony potrebné na splnenie uložených pracovných úloh v prípadoch, v ktorých je to ustanovené v organizačných predpisoch alebo keď je to v hospodárskom styku obvyklé.

(3) Právny úkon, pri ktorom orgán prekročil rozsah svojho oprávnenia, zaväzuje socialistickú organizáciu len vtedy, ak ide o prekročenie, o ktorom druhá organizácia nemohla vedieť. Ak rozsah svojho oprávnenia prekročí iný orgán než štatutárny, právny úkon zaväzuje organizáciu aj vtedy, pokiaľ na to dala dodatočný súhlas alebo pokiaľ na základe právneho úkonu koná.

§ 22
Zastúpenie

(1) Zástupcom socialistickej organizácie je spravidla jej pracovník (člen) alebo iná socialistická organizácia. Oprávnenie zastupovať socialistickú organizáciu vzniká udelením písomného

plnomocenstva štatutárnym orgánom; v plnomocenstve musí byť vymedzený rozsah splnomocnenia.

(2) Právny úkon, pri ktorom zástupca prekročil rozsah svojho splnomocnenia, zaväzuje zastúpenú organizáciu len vtedy, ak na to dala dodatočný súhlas alebo pokiaľ na základe právneho úkonu konala. To isté platí i o právnom úkone, ktorý v mene organizácie urobil niekto, kto na to nebol oprávnený.

§ 23

(1) Pre platnosť zmlúv a iných dohôd socialistických organizácií sa vyžaduje písomná forma, ak nie je v ďalších ustanoveniach tohto zákona alebo vykonávacích predpisoch ustanovené inak. Pre platnosť ostatných právnych úkonov socialistických organizácií sa vyžaduje písomná forma len v prípadoch ustanovených právnymi predpismi.

(2) Požiadavka písomnej formy sa splní aj vtedy, ak sa prejavy vôle urobili v rôznych listinách, najmä v listoch, alebo ak sa urobili ďalekopisom. Telegram sa považuje za písomné oznámenie len vtedy, ak ho odosielateľ bez zbytočného odkladu listom potvrdí.

(3) Ten, kto za organizáciu podpisuje, uvedie aj funkciu, ktorá ho na konanie oprávňuje, prípadne uvedie, že koná ako zástupca; nesplnenie tejto povinnosti nemá však za následok neplatnosť právneho úkonu. Nahradenie podpisu mechanickými prostriedkami stačí len tam, kde je to ustanovené právnymi predpismi alebo je to obvyklé.

(4) Hospodárska arbitráž môže rozhodnúť, že je platný od začiatku i právny úkon, pri ktorom sa nesplnili náležitosti písomnej formy, ak sa už na jeho základe začalo s plnením.

§ 24

(1) Právne úkony socialistických organizácií sú neplatné, ak sú v rozpore s právnymi predpismi alebo ich účel obchádzajú alebo sú v rozpore so zásadami hospodárskej politiky Československej socialistickej republiky alebo ak ich predmetom je nemožné plnenie. Plnenie nie je nemožné, ak ho možno uskutočniť len za sťažených podmienok alebo s väčšími nákladmi alebo až po určenom čase.

(2) Ak je právny úkon neplatný preto, že jeho obsah sa prieči právnemu predpisu alebo jeho účel obchádza, musí sa všetko, čo plnila alebo mala plniť organizácia, ktorá v čase právneho úkonu o neplatnosti vedela alebo vedieť musela, odviesť do štátneho rozpočtu, ak sa už začalo s plnením na základe takého právneho úkonu. Namiesto nepeňažného plnenia odvádza sa do štátneho rozpočtu jeho peňažná hodnota.

(3) Ak sa dôvod neplatnosti týka len časti právneho úkonu, nie je tým dotknutá platnosť zvyšujúcej časti okrem prípadov, keď by bol vzťah, ktorý by vznikol na základe tejto časti právneho úkonu, hospodársky neodôvodnený.

(4) Organizácia, ktorá vedela alebo musela vedieť, že právny úkon je neplatný, je povinná nahradiť škodu, ktorá vznikla v dôsledku neplatnosti právneho úkonu organizácii, ktorá dôverovala platnosti právneho úkonu.

§ 25

Právny úkon treba vždy vykladať v súlade so záujmom celej spoločnosti na rozvoji národného hospodárstva a v súlade s požiadavkami súdružskej spolupráce socialistických organizácií.

§ 26

Ustanovenia o právnych úkonoch sa nevzťahujú na konania, v ktorých socialistická organizácia vystupuje ako riadiaci orgán.

DRUHÁ ČASŤ
HOSPODÁRSKA ČINNOSŤ ŠTÁTNYCH ORGANIZÁCIÍ

Prvá hlava
ÚVODNÉ USTANOVENIE

§ 27

(1) Socialistický štát vytvára pre plnenie svojich úloh sústavu štátnych organizácií.

(2) Štátne organizácie sú spravidla hospodárske alebo rozpočtové.

Druhá hlava
ŠTÁTNE HOSPODÁRSKE ORGANIZÁCIE

§ 28

(1) Základnou úlohou štátnych hospodárskych organizácií je vykonávať na zverených úsekoch určenú hospodársku činnosť a tým zabezpečovať uspokojovanie potrieb spoločnosti výrobkami, prácami a službami vysokej technickej úrovne pri najúčelnejšom využívaní materiálových i ostatných zdrojov a výrobných zariadení a pri neustálom zvyšovaní spoločenskej produktivity práce.

(2) Štátne hospodárske organizácie hospodária podľa zásad podnikového chozrasčotu.

(3) Ustanovenia tohto zákona o štátnych hospodárskych organizáciách sa vzťahujú i na štátne peňažné ústavy a Štátnu poisťovňu, pokiaľ osobitné predpisy neobsahujú odchylnú úpravu.

§ 29

Štátne hospodárske organizácie sú riadené ministerstvami, prípadne inými ústrednými orgánmi (ďalej len „ministerstvá“) alebo národnými výbormi.
Štátne hospodárske organizácie riadené ministerstvami

§ 30

(1) Ministerstvá zodpovedajú za to, že nimi riadené organizácie budú v rámci určených úloh plniť svoju základnú povinnosť maximálne uspokojovať potreby národného hospodárstva; pritom zodpovedajú najmä za ústredné riadenie rozvoja a uplatňovanie novej techniky a technológie, za materiálno-technické zásobovanie a za organizáciu dodávateľsko-odberateľských vzťahov.

(2) Ministerstvá sú povinné bežne kontrolovať a zabezpečenosť plnenie určených úloh, vykonávať rozbory a hodnotenia hospodárskej činnosti podriadených organizácií a svojou hospodársko-organizátorskou prácou zabezpečovať odstránenie zistených nedostatkov; sú povinné starať sa aj o to, aby sa v nimi riadených organizáciách základné prostriedky plne využívali.

§ 31

Štátne hospodárske organizácie riadené ministerstvami sú organizované spravidla podľa odvetví a hlavných odborov. Ak to vyžaduje povaha hospodárskej činnosti alebo iná dôležitá potreba, sú

organizované i podľa iných hľadísk, najmä územných, alebo podľa účelnej kombinácie hospodárskych činností.

§ 32

(1) Výroba toho istého priemyslového alebo stavebného odboru alebo jeho ucelenej časti sa sústreďuje spravidla do jednej výrobnej hospodárskej jednotky, ktorá je vybavená všetkými druhmi činností potrebných na to, aby v nej prebiehal ucelený výrobný proces a aby sa vytvárali podmienky pre rozvoj odboru.

(2) Výrobná hospodárska jednotka podľa potrieb národného hospodárstva sa stará aj o výrobu iných odborov, ktorá je v nej umiestnená na využitie zariadení alebo z iného dôležitého dôvodu.

§ 33

Výrobná hospodárska jednotka je priamo riadená ministerstvom. Môže byť organizovaná ako jeden národný podnik alebo inou vhodnou formou.

§ 34

Výrobná hospodárska jednotka zodpovedá v rámci úloh určených štátnym plánom za zásobovanie národného hospodárstva výrobkami a prácami určeného odboru a za rozvoj odboru v súlade s vývojom potrieb; je preto povinná sústavne zvyšovať technickú, technologickú, ekonomickú a organizačnú úroveň odboru a zabezpečovať nepretržitý rast produktivity práce, zvyšovanie akosti výrobkov a prác a znižovanie vlastných nákladov.

§ 35 - zrušený

§ 36 - zrušený

§ 37

Ustanovenia § 32 až 36*) platia primerane i pre iné hospodárske odvetvia než výrobné, pokiaľ osobitné predpisy neustanovujú inak.
Štátne hospodárske organizácie riadené národnými výbormi

§ 38 - zrušený

§ 39 - zrušený

§ 40 - zrušený
§ 41 - zrušený

Zriaďovanie a právne postavenie štátnych hospodárskych organizácií

§ 42

Štátne hospodárske organizácie zriaďuje príslušný minister po prejednaní s krajským národným výborom a odborovým zväzom. Vláda môže určiť ďalšie podmienky pre zriaďovanie štátnych hospodárskych organizácií.

§ 43

Orgán, ktorý štátnu hospodársku organizáciu zriaďuje, vydá zriaďovaciu listinu a určí majetok, ktorý sa organizácii zveruje do správy. Zriaďovacia listina musí obsahovať

a) názov organizácie a jej sídlo; názov musí vylučovať možnosť zámeny s názvami iných organizácií a má vyjadrovať o akú formu štátnej hospodárskej organizácie ide,

b) predmet činnosti,

c) označenie orgánu, ktorý organizáciu zriadil, a označenie orgánu priamo nadriadeného,

d) deň, ku ktorému má byť organizácia zapísaná do podnikového registra.

§ 44

(1) Na čele štátnej hospodárskej organizácie je jediný vedúci (riaditeľ), ktorý riadi činnosť organizácie a koná v jej mene vo všetkých veciach.

(2) Riaditeľ rozhoduje vo veciach štátnej hospodárskej organizácie samostatne, pokiaľ rozhodnutie nie je vyhradené nadriadenému orgánu.

(3) Riaditeľa štátnej hospodárskej organizácie riadenej ministerstvom vymenúva a z funkcie odvoláva príslušný minister po vyjadrení odborového zväzu; pri hospodárskych organizáciách, ktoré nie sú priamo podriadené ministerstvu, patrí toto právo riaditeľovi nadriadenej organizácie, pokiaľ si ho nevyhradil minister. Riaditeľa štátnej hospodárskej organizácie riadenej národným výborom vymenúva a z funkcie odvoláva národný výbor po vyjadrení príslušného odborového orgánu.

§ 45

Ak sa štátna hospodárska organizácia člení na závody, môže jej riaditeľ so súhlasom nadriadeného orgánu určiť, ktoré závody sa zapíšu do podnikového registra ako odštepné závody; vedúci odštepného závodu je oprávnený robiť v mene organizácie všetky právne úkony týkajúce sa závodu.

§ 46

(1) Organizačnú sústavu, najmä formy výrobných hospodárskych jednotiek a štátnych hospodárskych organizácií, zásady ich riadenia a vnútornej organizácie ustanovujú štatúty, prípadne osobitné predpisy. Štatúty vydáva pre organizácie riadené ministerstvom príslušný minister podľa zásad schválených vládou a pre organizácie riadené národnými výbormi vláda. Vláda môže odchylne upraviť aj zriaďovanie a právne postavenie štátnych hospodárskych organizácií.

(2) Podrobnosti o vnútornej organizácii jednotlivých štátnych hospodárskych organizácií ustanovujú ich organizačné poriadky, ktoré podľa zásad ustanovených v štatútoch vydáva vedúci organizácie.

§ 47

Štátne hospodárske organizácie nezodpovedajú za záväzky štátu, ani za záväzky iných štátnych organizácií. Štát nezodpovedá za záväzky štátnych hospodárskych organizácií. Výnimky môžu ustanoviť osobitné predpisy.

§ 48

(1) Orgán, ktorý je oprávnený štátnu hospodársku organizáciu zriadiť, môže organizáciu alebo jej časť previesť do pôsobnosti iného orgánu (ministerstva alebo národného výboru) po dohode s týmto orgánom; môže organizácie aj zlúčiť, rozdeliť alebo zrušiť.

(2) Tieto opatrenia nadriadených orgánov môžu sa vykonať len po vyjadrení príslušného odborového orgánu a po riadnej príprave a rozbore, ktorý preukáže, že zmena prinesie zrejmý celospoločenský prospech.

(3) Zmeny sa môžu vykonávať len k začiatku budúceho roku, pokiaľ vláda výnimočne neurčí inak.

§ 49

(1) Zlučovaná štátna hospodárska organizácia zaniká dňom, ku ktorému bolo zlúčenie zapísané do podnikového registra. Týmto dňom prechádzajú jej majetok a záväzky na preberajúcu organizáciu.

(2) Rozdelená štátna hospodárska organizácia zaniká a jej majetok a záväzky prechádzajú na nové organizácie dňom, ku ktorému boli tieto organizácie zapísané do podnikového registra, a to v rozsahu určenom orgánom, ktorý o rozdelení organizácie rozhodol.

(3) Orgán, ktorý štátnu hospodársku organizáciu zrušil, urobí spravidla opatrenia o všetkom jej majetku a záväzkoch. Ak tak neurobí, vykoná sa jej likvidácia. Likvidáciu upravujú vykonávacie predpisy (§ 391).

§ 50

Riaditeľ preberajúcej štátnej hospodárskej organizácie, novovzniknutej organizácie, prípadne organizácie, na ktorú prešiel majetok a záväzky zrušenej organizácie, zodpovedá za to, že budú bez meškania upovedomené všetky organizácie, ktoré budú uvedenými zmenami dotknuté; je povinný požiadať o vykonanie príslušných zápisov v podnikovom registri. Pri likvidácii má tieto povinnosti likvidátor.

Prevody a zmeny výrobných programov

§ 51

Výrobný program je dovolené previesť medzi štátnymi hospodárskymi organizáciami, len ak sa bezpečne zistila účelnosť a hospodárnosť prevodu a ak sa zabezpečilo plynulé zásobovanie národného hospodárstva aspoň v doterajšom rozsahu a akosti a riadne plnenie záväzkov voči zahraničiu.

§ 52 - zrušený

§ 53

(1) Prevody výrobných programov možno vykonať buď dohodou, ktorá na svoju účinnosť vyžaduje súhlas nadriadeného orgánu, prípadne nadriadeného ústredného orgánu alebo krajského národného výboru, ak si súhlas vyhradil, alebo opatrením nadriadeného orgánu (ústredného orgánu alebo krajského národného výboru). Ak ide o organizácie riadené rozličnými orgánmi, je na to potrebná dohoda týchto orgánov.

(2) Dohoda, prípadne opatrenie nadriadeného orgánu musí vymedziť druh a rozsah prevádzanej výroby, rozsah prevádzaných práv a záväzkov a potrebnej spolupráce a určiť deň, ku ktorému sa prevod výrobného programu vykonáva.

(3) Ak pri prevode výrobného programu má byť prevedená aj správa národného majetku, postupuje sa podľa ustanovení § 68.

§ 54

Riaditelia zúčastnených štátnych hospodárskych organizácií zodpovedajú za to, že všetky organizácie, ktoré budú prevodom výrobného programu dotknuté, budú o zmene včas upovedomené.

§ 55

Ustanovenia o prevode a zmene výrobných programov platia obdobne aj pre prevody a zmeny iných hospodárskych činností.

Hospodárenie štátnych hospodárskych organizácií

§ 56

Štátne hospodárske organizácie sú vybavené základnými a obežnými prostriedkami. Zodpovedajú za ich riadne využívanie, zachovanie, ako aj za ich účelné rozmnožovanie; hospodária tak, že zásadne uhradzujú svoje výdavky zo zdrojov, ktoré vytvoria.

§ 57

(1) Prostriedky z finančných zdrojov vytváraných štátnymi hospodárskymi organizáciami sa jednak odvádzajú v určenom rozsahu do štátneho rozpočtu, jednak sa používajú v prospech týchto organizácií, a to buď priamo týmito organizáciami alebo ich nadriadenými orgánmi.

(2) Štátnym hospodárskym organizáciám a ich nadriadeným orgánom môžu sa zo štátneho rozpočtu poskytovať prídely na určené účely.

(3) Na doplnenie vlastných peňažných prostriedkov môže sa štátnym hospodárskym organizáciám poskytovať úver.

(4) Štátne hospodárske organizácie sú povinné vykonávať určené odpisy základných prostriedkov.

§ 58

Na zabezpečenie hospodárneho plnenia plánovaných úloh vo vnútropodnikových útvaroch hospodárske organizácie používajú vnútropodnikový chozrasčot, ktorý zameriava vnútropodnikové útvary na plánovité odkrývanie rezerv, znižovanie nákladov, na zvyšovanie produktivity práce a efektívnosti výroby a podnecuje tvorivú iniciatívu pracujúcich.

§ 59

(1) Na zabezpečenie najlepších výsledkov v práci organizácií, kolektívov pracujúcich i jednotlivcov sa využíva hmotná zainteresovanosť tak, aby hmotná zainteresovanosť organizácií bola založená na zásadách chozrasčotu a hmotná zainteresovanosť pracujúcich na zásade odmeňovania podľa množstva, akosti a spoločenského významu vykonanej práce.

(2) Všetky hospodárske organizácie a im nadriadené orgány sú povinné účelne spájať hmotnú zainteresovanosť s morálnymi podnetmi pre prácu, ako je napríklad verejné uznanie dosiahnutých výsledkov a rozvíjanie pocitu zodpovednosti kolektívov pracujúcich a každého pracovníka za spoločnú vec, a všestranne podporovať rozvoj socialistického súťaženia.

Tretia hlava
ROZPOČTOVÉ A INÉ ŠTÁTNE ORGANIZÁCIE

§ 60

(1) Rozpočtové organizácie sa zriaďujú na plnenie úloh najmä na úseku štátnej správy a riadenia hospodárstva, na úseku kultúry a zdravotníctva. Tieto organizácie vykonávajú hospodársku činnosť len v rozsahu nevyhnutnom pre plnenie svojich úloh. Iba výnimočne možno zriadiť rozpočtové organizácie na plnenie hospodárskych úloh, ak ide o činnosti, ktoré vzhľadom na ich rozsah alebo charakter nie je účelné zabezpečovať formou štátnych hospodárskych organizácií.

(2) Rozpočtovými organizáciami sú štátne organizácie, ktoré sú zapojené na štátny rozpočet svojimi príjmami a výdavkami a hospodária samostatne podľa schválených rozpočtov, ako aj tie štátne organizácie, ktoré sú na štátny rozpočet zapojené finančnými vzťahmi a hospodária obdobne podľa zásad platných pre rozpočtové organizácie.

§ 61

(1) Rozpočtová organizácia môže v hospodárskych vzťahoch vo svojom mene nadobúdať práva a zaväzovať sa odo dňa zriadenia.

(2) Osobitné predpisy môžu ustanoviť, že rozpočtové organizácie vystupujú vo všetkých alebo len v niektorých hospodárskych vzťahoch v mene štátu alebo že vystupujú v mene inej rozpočtovej organizácie.

§ 62 - zrušený

Štvrtá hlava
ŠTÁTNE SOCIALISTICKÉ VLASTNÍCTVO, NÁRODNÝ MAJETOK A JEHO SPRÁVA

§ 63

Štátne socialistické vlastníctvo je vlastníctvom všetkého ľudu. Jediným vlastníkom všetkých vecí v štátnom socialistickom vlastníctve je štát.

§ 64

(1) Národným majetkom sú všetky veci v štátnom socialistickom vlastníctve (hmotný národný majetok) a všetky pohľadávky a iné majetkové práva štátu.

(2) Jednotlivé časti národného majetku sú v správe štátnych organizácií.

Hmotný národný majetok

§ 65

(1) Národný majetok spravuje zásadne organizácia, ktorá je poverená úlohami, na plnenie ktorých majetok celkom alebo prevažne slúži.

(2) Ak vzniknú pochybnosti o tom, ktorá organizácia má určitý národný majetok spravovať, rozhodne najbližší orgán spoločne nadriadený organizáciám, medzi ktorými pochybnosti vznikli; ak nemajú spoločne nadriadený orgán, rozhodujú po dohode príslušné ústredné orgány, prípadne krajské národné výbory; ak nedôjde k dohode, rozhoduje Ministerstvo financií*) na žiadosť niektorého z nich.

(3) Národný majetok, pri ktorom pri jeho nadobudnutí štátom nie je z právneho úkonu alebo úradného rozhodnutia zrejmé, ktorá štátna organizácia ho má spravovať, je v dočasnej správe príslušného okresného národného výboru. To isté platí o národnom majetku, o ktorom sa zistí, že nie je v správe žiadnej organizácie.

§ 66

(1) Organizácia, ktorá spravuje národný majetok, je oprávnená a povinná využívať tento majetok na splnenie svojich úloh a nakladať s ním v súlade s týmito úlohami; ak má v správe majetok, ktorý pre plnenie svojich úloh nepotrebuje alebo ktorý je pre ňu neupotrebiteľný, musí sa postarať, aby majetok bol využitý inde, prípadne aby s ním bolo naložené čo najúčelnejšie.

(2) Organizácia spravujúca národný majetok je povinná viesť tento majetok v evidencii, udržiavať ho v riadnom stave, sústavne a dôsledne vykonávať všetky opatrenia potrebné na jeho ochranu a dbať najmä, aby sa predišlo jeho poškodeniu, strate, zneužitiu a rozkrádaniu.

(3) Organizácia spravujúca národný majetok môže požadovať jeho vydanie od inej štátnej organizácie, ktorá ho má neoprávnene u seba; toto právo zaniká, ak sa neuplatní do jedného roku (§ 131 ods. 4). Ak organizácia neuplatní svoje právo včas, rozhodne príslušný orgán (§ 65 ods. 2), ktorá zo štátnych socialistických organizácií má tento majetok spravovať.

§ 67

Pre prevody správy národného majetku medzi štátnymi organizáciami, ku ktorým dochádza pri dodávkach výrobkov a vykonávaní prác (obvyklé hospodárenie), platia príslušné ustanovenia tohto zákona o hospodárskych záväzkoch.

§ 68

Prevody správy národného majetku mimo obvyklého hospodárenia môžu sa vykonávať len zo závažných dôvodov, najmä pri reorganizáciách, prevodoch výrobných programov, alebo ak ide o majetok prebytočný alebo neupotrebiteľný. Takéto prevody sa vykonávajú hospodárskymi zmluvami o prevode správy národného majetku (§ 347) alebo opatreniami nadriadených orgánov. Tieto opatrenia musia mať rovnaké podstatné náležitosti ako hospodárske zmluvy o prevodoch správy národného majetku.

§ 69

(1) Pre prevody národného majetku do vlastníctva iných organizácií než štátnych, ku ktorým dochádza pri obvyklom hospodárení, platia príslušné ustanovenia tohto zákona o hospodárskych záväzkoch.

(2) Prevody vecí určených pre osobnú spotrebu do vlastníctva občanov pri predaji v obchode a pri poskytovaní iných služieb socialistickými organizáciami sa spravujú ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

(3) Iné prevody vlastníctva k veciam, ktoré sú v národnom majetku, sú možné, len pokiaľ to pripúšťajú vykonávacie predpisy. V týchto prípadoch prevody do vlastníctva družstevných alebo iných socialistických organizácií než štátnych sa vykonávajú zmluvou podľa ustanovenia § 349; prevody do vlastníctva občanov sa vykonávajú podľa ustanovení Občianskeho zákonníka.

§ 70

(1) Časti národného majetku môžu sa bezplatne odovzdať do trvalého užívania iným socialistickým organizáciám než štátnym, najmä družstevným alebo spoločenským.

(2) Organizácia, ktorej bol majetok odovzdaný do trvalého užívania, je oprávnená užívať majetok len na účel, na ktorý jej bol odovzdaný. Je povinná majetok udržiavať a chrániť. Môžu sa jej uložiť osobitné obmedzenia práva trvalého užívania.

(3) Majetok odovzdaný do trvalého užívania môže byť organizácii odňatý, ak neplní svoje povinnosti trvalého užívateľa; inak len vtedy, ak to vyžaduje vyšší spoločenský záujem.

§ 71

(1) Štátna socialistická organizácia môže, pokiaľ je to účelné, národný majetok, ktorý má v správe a ktorý dočasne nepotrebuje na plnenie svojich úloh, prenechať zmluvou na užívanie inej socialistickej organizácii (§ 348).

(2) Užívanie národného majetku občanmi upravuje Občiansky zákonník, prípadne osobitné predpisy.

Pohľadávky a iné práva štátu

§ 72

(1) Pokiaľ osobitné predpisy neustanovujú inak, patrí správa pohľadávok a iných práv štátu (ďalej len „pohľadávky“) tej štátnej organizácii,

a) z činnosti ktorej pohľadávka vznikla, alebo

b) do pôsobnosti ktorej patrí ochrana majetkových záujmov štátu, poškodením ktorých pohľadávka vznikla, alebo

c) ktorá má v správe majetok, s ktorým pohľadávka súvisí.

(2) Ak podľa odseku 1 nie je príslušná žiadna štátna organizácia, je príslušný ústredný orgán, pôsobnosti ktorého sa pohľadávka týka, prípadne tá z podriadených organizácií, ktorú určí tento orgán.

(3) Ak nemožno určiť príslušnosť ani podľa odseku 2, príslušné Ministerstvo financií,*), prípadne tá z organizácií, ktorú určí.

§ 73

(1) Organizácia, ktorá má pohľadávku štátu v správe, je povinná v mene štátu starať sa o to, aby všetky povinnosti dlžníka boli včas a riadne splnené, prípadne aby pohľadávka štátu sa včas uplatnila na príslušných orgánoch a aby rozhodnutia týchto orgánov boli včas vykonané.

(2) Dlžník nemôže svoj záväzok voči štátu uhradiť započítaním svojej pohľadávky voči štátu.

Spoločné ustanovenia

§ 74

Ak nadriadené orgány zistia závady pri správe národného majetku, môžu obmedziť organizáciu spravujúcu národný majetok vo výkone správy.

§ 75

(1) Vykonávacie predpisy najmä ustanovujú:

a) čo sa rozumie generálnymi opravami, v ktorých prípadoch sú organizácie povinné vykonávať generálne opravy a kedy môžu štátne organizácie vykonávať generálne opravy a investičné práce na majetku, ktorý nie je v štátnom socialistickom vlastníctve,

b) postup pri prevodoch správy národného majetku alebo pri prevodoch vlastníctva k veciam v národnom majetku, ich schvaľovaní a kedy sa prevody správy alebo vlastníctva vykonávajú odplatne alebo bezodplatne,

c) podmienky pre nadobúdanie vecí do štátneho vlastníctva,

d) spôsob vymáhania, prípadne odpustenia pohľadávok štátu a štátnych organizácií.

(2) Vykonávacie predpisy môžu ustanoviť aj obmedzenia a podmienky pre odplatné nadobúdanie vecí socialistickými organizáciami od občanov a iných než socialistických organizácií.

TRETIA ČASŤ
HOSPODÁRSKA ČINNOSŤ DRUŽSTEVNÝCH ORGANIZÁCIÍ

Prvá hlava
DRUŽSTEVNÉ ORGANIZÁCIE

§ 76

(1) Družstevné organizácie sa významne podieľajú na plnení úloh hospodárskej výstavby a svojou činnosťou v politickej, kultúrnej a sociálnej oblasti prispievajú k rozvoju socialistických spoločenských vzťahov ako dobrovoľné spoločenské organizácie družstevníkov.

(2) Družstevnými organizáciami sú ľudové družstvá, ich vyššie organizácie (zväzy družstiev, Ústredná rada družstiev) a družstevné podniky, prípadne spoločné družstevné podniky.

§ 77

(1) V ľudových družstvách sa dobrovoľne združujú pracujúci, aby spoločnou činnosťou a spoločnými prostriedkami prispievali k rozvoju socialistického národného hospodárstva a tým i k rastu vlastnej hmotnej a kultúrnej úrovne. Členmi družstevných organizácií môžu byť výnimočne i socialistické organizácie.

(2) Ľudovými družstvami sú najmä jednotné roľnícke družstvá, melioračné družstvá, výrobné družstvá, spotrebné družstvá, stavebné bytové družstvá a družstvá vzájomnej občianskej pomoci.

(3) Z ďalších ustanovení tejto časti platia pre jednotné roľnícke družstvá, melioračné družstvá a iné družstevné poľnohospodárske organizácie len ustanovenia § 88 a § 94 až 96.

§ 78

(1) Ľudové družstvá môžu na zabezpečenie svojho rozvoja, na prehĺbenie vzájomnej pomoci a spolupráce a v záujme jednotného riadenia vytvárať vyššie organizácie, najmä zväzy družstiev, ktoré plánujú a kontrolujú činnosť svojich členských družstiev.

(2) Ak zväzy družstiev vytvoria územné alebo odborové orgány, môžu tieto orgány nadobúdať práva a zaväzovať sa vo svojom mene len vtedy, ak tak určujú stanovy príslušného zväzu.

§ 79

(1) Vrcholnou organizáciou československého družstevníctva je Ústredná rada družstiev. Ústredná rada družstiev sa stará o všestranný rozvoj družstevníctva a dbá, aby družstevné organizácie plnili svoju spoločenskú funkciu. Prejednáva spoločné veci družstevných organizácií a v týchto veciach ich zastupuje navonok. Organizuje medzinárodné styky a podľa osobitných predpisov i zahraničný obchod družstevných organizácií.

(2) Voči družstvám, ktoré nevytvorili svoju vyššiu družstevnú organizáciu, patria Ústrednej rade družstiev oprávnenia zväzu družstiev.

§ 80

Zväzy družstiev a Ústredná rada družstiev môžu zriaďovať na plnenie svojich hospodárskych úloh družstevné podniky.

Činnosť a zásady riadenia družstevných organizácií

§ 81

Plány družstevných organizácií sú zostavované tak, aby zabezpečovali plnenie úloh štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva.

§ 82

Vedúcou zásadou riadenia a organizačnej výstavby socialistického družstevníctva je zásada socialistickej demokracie. O všetkých zásadných otázkach sa uznášajú volené kolektívne orgány družstiev a ich vyšších organizácií. Uznesenia vyšších orgánov sú záväzné pre nižšie orgány.

§ 83

(1) Najvyššími orgánmi Ústrednej rady družstiev a zväzov družstiev sú zjazdy, prípadne konferencie; delegátov na zjazdy a konferencie volia orgány členských organizácií.

(2) Najvyšším orgánom družstva je členská schôdza, na ktorej členovia uplatňujú svoje právo riadiť a kontrolovať činnosť družstva. Ak vzhľadom na rozsah družstva nemožno zvolávať členské schôdze, môžu stanovy určiť, že sa zvoláva zhromaždenie (konferencia) delegátov volených členmi družstva.

§ 84

(1) Výkonnými orgánmi družstiev a ich vyšších organizácií sú predstavenstvá, ktoré konajú v ich mene navonok vo všetkých veciach; ak je pre právny úkon predpísaná písomná forma, sú potrebné podpisy najmenej dvoch členov predstavenstva.

(2) V mene družstevného podniku koná jeho vedúci.

§ 85

Kontrolnými orgánmi družstiev a ich vyšších organizácií sú kontrolné komisie, ktoré kontrolujú všetku ich činnosť, najmä i činnosť predstavenstva.

§ 86

Na lepšie plnenie svojich úloh môžu si družstvá a ich vyššie organizácie zriaďovať ďalšie orgány.

§ 87

(1) Zväzy družstiev a Ústredná rada družstiev vydávajú v súlade s právnymi predpismi a potrebami národného hospodárstva vo svojej pôsobnosti záväzné smernice, najmä v otázkach organizácie, plánovania, hospodárenia s majetkom, financovania a úverovania; plánovanie, financovanie, úverovanie a kontrolu stavebných bytových družstiev upravujú však vykonávacie, prípadne osobitné predpisy.

(2) Ak to vyžaduje dôležitý spoločenský záujem, môžu zväzy družstiev alebo Ústredná rada družstiev vo svojej pôsobnosti

a) zastaviť výkon uznesení orgánov družstva alebo zväzu družstiev,

b) odvolať funkcionárov družstva alebo zväzu družstiev,

c) odvolať orgán družstva alebo zväzu družstiev a vymenovať na čas do zvolenia nového orgánu náhradný orgán.

§ 88

(1) V záujme rozvoja národného hospodárstva štát podporuje činnosť družstevných organizácií aj tým, že im odovzdáva časti národného majetku do trvalého užívania alebo im poskytuje inú hospodársku pomoc.

(2) Stavebným bytovým družstvám poskytuje štát na výstavbu bytových domov aj príspevok a primeraný úver, ako aj daňové a poplatkové výhody.

(3) Družstevné organizácie plnia svoje úlohy a uspokojujú potreby pracujúcich v úzkej súčinnosti s národnými výbormi.

Zriaďovanie a právne postavenie

§ 89

Na zriadenie družstva alebo zväzu družstiev treba

a) schválenie stanov ustavujúcou členskou schôdzou družstva alebo zjazdom (konferenciou) zväzu družstiev,

b) zvolenie orgánov,

c) súhlas vyššej družstevnej organizácie.

§ 90

(1) Vo svojej činnosti sa družstvá a ich vyššie organizácie spravujú predovšetkým stanovami. Stanovy upravujú najmä

a) názov a sídlo družstevnej organizácie,

b) predmet činnosti,

c) vznik a zánik členstva, práva a povinnosti členov,

d) zloženie orgánov, spôsob ich voľby, ich právomoc a spôsob konania,

e) zásady hospodárenia, najmä ako sa nakladá so ziskom a uhradzuje prípadná strata,

f) bližšie ustanovenia o zrušovaní, ako aj zlučovaní a rozdeľovaní družstevnej organizácie.

(2) Pre platnosť uznesenia o zmenách stanov je potrebný súhlas vyššej družstevnej organizácie.

§ 91

(1) Družstvá a zväzy družstiev sa môžu zlučovať, rozdeľovať alebo zrušovať uznesením členskej schôdze družstva alebo zjazdu (konferencie) zväzu družstiev; pre platnosť uznesení treba súhlas vyššej družstevnej organizácie.

(2) Ak to vyžaduje dôležitý spoločenský záujem, môžu byť družstvá a ich vyššie organizácie zlúčené, prípadne zrušené rozhodnutím príslušného zväzu družstiev alebo Ústrednej rady družstiev.

(3) O právnych dôsledkoch spojených so zlúčením alebo rozdelením družstiev alebo ich vyšších organizácií platia obdobne ustanovenia § 49 ods. 1 a 2.

§ 92

Po zrušení družstevnej organizácie sa vykoná likvidácia. Likvidátorov vymenúva a o spôsobe likvidácie rozhoduje orgán, ktorý sa na zrušení uzniesol, prípadne zväz družstiev alebo Ústredná rada družstiev. V prípade likvidácie stavebného bytového družstva použije sa zvyšujúci čistý majetok na podporu družstevnej bytovej výstavby.

§ 93

(1) Družstevná organizácia, ktorá zriadila družstevný podnik, vydá zriaďovaciu listinu a určí družstevný majetok, ktorý sa podniku zveruje do správy. O obsahu tejto listiny platí obdobne ustanovenie § 43.

(2) Vnútornú organizáciu, spôsob riadenia a činnosť družstevného podniku upravuje štatút vydaný organizáciou, ktorá podnik zriaďuje.

(3) Družstevný podnik nezodpovedá za záväzky organizácie, ktorá ho zriadila; táto organizácia nezodpovedá za záväzky podniku.

(4) Pri zrušení družstevného podniku môže organizácia, ktorá podnik zriadila, rozhodnúť, na koho bez likvidácie prechádza majetok a záväzky zrušeného podniku.

Druhá hlava
DRUŽSTEVNÉ SOCIALISTICKÉ VLASTNÍCTVO

§ 94

Družstevné vlastníctvo je formou socialistického spoločenského vlastníctva; spočíva predovšetkým na spoločnej činnosti súdružského kolektívu členov družstva.

§ 95

Družstevný majetok je vo vlastníctve jednotlivých ľudových družstiev (spoločných družstevných podnikov), prípadne vo vlastníctve ich vyšších organizácií.

§ 96

S družstevným majetkom môže družstevná organizácia nakladať, najmä ho prevádzať, len na plnenie svojich úloh, alebo ak to vyžaduje dôležitý spoločenský záujem. Toto obmedzenie sa nevzťahuje na neupotrebiteľný a prebytočný majetok.

ŠTVRTÁ ČASŤ
HOSPODÁRENIE SPOLOČENSKÝCH ORGANIZÁCIÍ

§ 97

Spoločenské organizácie pracujúcich pôsobia najmä v politickej, kultúrnej a sociálnej oblasti a prispievajú svojou činnosťou k rozvoju socialistických spoločenských vzťahov. Tento zákon upravuje len zásady, ktorými sa spoločenské organizácie spravujú v hospodárskych vzťahoch.

§ 98

Vlastníctvo spoločenských organizácií je formou socialistického spoločenského vlastníctva. V tomto vlastníctve sú najmä predmety spoločenskej spotreby; výrobné prostriedky môžu byť vo vlastníctve spoločenských organizácií, len pokiaľ ich potrebujú na zabezpečenie vlastnej činnosti.

§ 99

(1) Spoločenské organizácie hospodária s vlastným majetkom; môžu hospodáriť aj s národným majetkom, ktorý im štát odovzdal do trvalého užívania alebo do dočasného užívania.

(2) V súvislosti s prevedením niektorých úloh štátnych orgánov na spoločenské organizácie môže štát poskytovať týmto organizáciám na využitie národný majetok, ktorý je určený na zabezpečenie prevedenej úlohy, a to najmä i finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu. S týmto národným majetkom hospodári potom spoločenská organizácia, avšak môže ho použiť len na určený účel a za určených podmienok.

§ 100

(1) Vlastný majetok spoločenských organizácií sa vytvára najmä z príspevkov členov a z činnosti organizácií.

(2) Majetok spoločenských organizácií je vo vlastníctve organizácie ako celku, pokiaľ stanovy neurčujú inak.

§ 101

Stanovy spoločenských organizácií určujú, ktoré nižšie organizačné zložky a orgány spoločenských organizácií môžu vo svojom mene nadobúdať práva a zaväzovať sa. Ak tieto organizačné zložky alebo orgány nemajú majetok vo svojom vlastníctve, stanovy alebo opatrenia ústredných orgánov spoločenských organizácií určujú, akým spôsobom a v akom rozsahu sa im zveruje do správy majetok spoločenskej organizácie, potrebný na plnenie ich úloh.

§ 102

(1) Na obstarávanie hospodárskej činnosti spoločenských organizácií môžu ich ústredné orgány zriaďovať podniky alebo hospodárske zariadenia (ďalej len „hospodárske zariadenia“).

(2) Hospodárske zariadenia nadobúdajú práva a zaväzujú sa vždy vo svojom mene; hospodária s majetkom spoločenskej organizácie, ktorý im bol zverený do správy.

(3) Vnútornú organizáciu, spôsob riadenia a činnosť hospodárskych zariadení upravujú štatúty, ktoré schvaľuje ústredný orgán spoločenskej organizácie.

(4) Hospodárske zariadenie zrušuje orgán, ktorý ho zriadil.

§ 103

Organizačné zložky a orgány spoločenských organizácií, ako aj ich hospodárske zariadenia, ktorým bol majetok spoločenskej organizácie zverený do správy, môžu s týmto majetkom nakladať a užívať ho na plnenie svojich úloh a majú samostatnú majetkovú zodpovednosť.

§ 104

(1) Konanie v mene spoločenskej organizácie a jej nižších organizačných zložiek alebo orgánov upravujú stanovy. Ak je pre platnosť právneho úkonu predpísaná písomná forma, sú potrebné podpisy najmenej dvoch oprávnených osôb.

(2) Konanie a podpisovanie v hospodárskych zariadeniach spoločenských organizácií upravujú ich štatúty.

§ 105

(1) Povinnosťou spoločenskej organizácie i všetkých jej organizačných zložiek, orgánov a hospodárskych zariadení je čo najhospodárnejšie využívať a všemožne chrániť ako majetok spoločenskej organizácie, tak i zverený národný majetok.

(2) Ak to vyžaduje ochrana majetku spoločenskej organizácie, môžu za nižšie organizačné zložky a orgány urobiť príslušné úkony a opatrenia orgány vyššie.

§ 106

(1) Po zrušení spoločenskej organizácie ako celku sa vykoná majetková likvidácia.

(2) Pri zrušení nižšej organizačnej zložky alebo orgánu spoločenskej organizácie určí vyšší orgán, príslušný podľa stanov, či tieto zložky zanikajú s likvidáciou alebo bez likvidácie; pri hospodárskom zariadení urobí toto opatrenie orgán, ktorý rozhodol o jeho zrušení.

(3) Ak k likvidácii nedôjde, orgán uvedený v odseku 2 súčasne určí, na koho prechádza majetok a záväzky zrušenej organizačnej zložky alebo hospodárskeho zariadenia.

PIATA ČASŤ
PODNIKOVÝ REGISTER

§ 107

(1) Do podnikového registra sa zapisujú štátne hospodárske organizácie, družstevné organizácie a hospodárske zariadenia spoločenských organizácií, a ak to ustanovuje právny predpis, aj iné organizácie. Do podnikového registra sa zapisujú aj odštepné závody.

(2) Podnikový register vedie okresný súd v sídle krajského súdu (registrový súd) pre organizácie, ktoré majú sídlo v obvode tohto krajského súdu. Vláda môže určiť, že podnikový register vedie iný orgán.

§ 108

(1) Do podnikového registra sa zapisuje spôsob zriadenia organizácie, deň jej vzniku, názov, sídlo, označenie štatutárnych orgánov (s uvedením funkcií a mien) a spôsob, ako za organizáciu podpisujú. Pri družstevných organizáciách sa do podnikového registra tiež zapisuje, ako ich členovia prispievajú na úhradu vzniknutých strát.

(2) Pri odštepných závodoch sa do podnikového registra zapisuje označenie závodu, jeho sídlo, názov a sídlo organizácie, súčasťou ktorej je závod, a meno vedúceho. Ak má odštepný závod sídlo mimo obvodu registrového súdu príslušného pre zápis organizácie, zapíše sa aj na registrovom súde príslušnom podľa sídla odštepného závodu.

(3) Do podnikového registra sa zapisuje i zmena alebo zánik skutočností uvedených v odsekoch 1 a 2, zrušenie organizácie, vstup organizácie do likvidácie a likvidátor.

§ 109

(1) Zápisy do podnikového registra urobí registrový súd na návrh organizácie, ktorej sa zápis týka, prípadne na návrh orgánu, ktorý je jej nadriadený. V žiadosti o zápis organizácie do podnikového registra nemožno požadovať zápis so spätnou účinnosťou.

(2) Registrový súd je oprávnený robiť v registri zápisy aj bez návrhu, najmä aby sa dosiahla zhoda medzi zápismi v registri a skutočným stavom; organizácie sú povinné oznámiť registrovému súdu skutočnosti potrebné na urobenie týchto zápisov.

§ 110

Do podnikového registra je oprávnený nazerať a vyžiadať si z neho úradné odpisy alebo potvrdenia ten, kto osvedčí právny záujem na skutočnostiach v ňom uvedených.

§ 111

Skutočnosti zapísané v podnikovom registri sú účinné voči všetkým organizáciám a osobám odo dňa, keď zápis bol urobený. Ak nebola určitá skutočnosť (jej zmena alebo zánik) do podnikového registra zapísaná, nemožno sa jej dovolávať voči iným organizáciám a osobám, okrem ak by o týchto nezapísaných skutočnostiach vedeli.

§ 112

Vykonávacie predpisy môžu ustanoviť, že sa do podnikového registra niektoré organizácie alebo údaje nezapisujú, alebo že sa do podnikového registra zapisujú aj iné skutočnosti; tieto predpisy môžu tiež ustanoviť, že podnikový register pre obvody niekoľkých krajských súdov vedie jediný súd.

ŠIESTA ČASŤ
SPOLOČNÉ USTANOVENIA O HOSPODÁRSKYCH ZÁVÄZKOCH

Prvá hlava
PLÁNY A HOSPODÁRSKE ZÁVÄZKY

Prvý oddiel
Pomer plánu a záväzku

§ 113

Na zabezpečenie organizovanej spolupráce vznikajú medzi socialistickými organizáciami hospodárske záväzky, ktoré musia byť v súlade s právnymi predpismi a so zásadami hospodárskej politiky Československej socialistickej republiky, najmä s potrebami plánovitého proporcionálneho rozvoja národného hospodárstva.

§ 114

(1) Hospodárske záväzky zabezpečujú predovšetkým plnenie úloh vyplývajúcich zo štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva a konkretizujú ich vo vzájomných vzťahoch medzi socialistickými organizáciami.

(2) Hospodárske záväzky medzi organizáciami vznikajú najčastejšie z hospodárskych zmlúv.

§ 115
Plánovacie akty

(1) V predpisoch, ktoré upravujú spôsob plánovania rozvoja národného hospodárstva, sa určí, či a na ktorých úsekoch príslušné orgány vydávajú v rámci určenej pôsobnosti také plánovacie akty, ktorými vymedzujú budúce dodávky výrobkov alebo prác medzi organizáciami, prípadne aj inú ich spoluprácu (ďalej len „plánovacie akty"). Tieto plánovacie akty sú podkladom, na základe ktorého sú určité organizácie povinné uzavrieť hospodárske zmluvy.

(2) Orgány, ktoré plánovacie akty vydávajú, menia alebo zrušujú, sú povinné plánovacími aktami zabezpečovať predovšetkým dodávky a poddodávky na

a) úlohy určené menovite príslušnou vládou,

b) plánované úlohy rozvoja vedy a techniky,

c) zabezpečenie obranyschopnosti a bezpečnosti štátu,

d) vývoz a na zabezpečenie záväzkov prijatých pri rokovaniach o medzinárodných hospodárskych vzťahoch orgánmi na to splnomocnenými,

e) životne dôležité potreby starostlivosti o zdravie.

§ 116
Zmluva o príprave dodávok

(1) Zmluvou o príprave dodávok sa jedna alebo viac organizácií zaväzuje uzavrieť do určeného času a na predpokladaný rozsah plnenie budúcu zmluvu.

(2) Zmluva o príprave dodávok môže obsahovať aj záväzky na vzájomnú spoluprácu za účelom riadnej a včasnej prípravy budúcich plnení.

(3) Zmluva o príprave dodávok vzniká, ak dôjde k dohode o celom jej obsahu.

(4) Vykonávacím predpisom sa môžu podrobnejšie upraviť náležitosti zmluvy o príprave dodávok a môže sa odchylne upraviť jej vznik; právnym predpisom môže byť ustanovená povinnosť túto zmluvu uzavrieť.

§ 117
Záväzky z plánovacích aktov

Vo vykonávacích predpisoch môže byť ustanovené, že hospodárske záväzky vznikajú priamo z plánovacích aktov, ak ich ďalšie spresnenie v hospodárskej zmluve nie je nevyhnutné. Pre tieto hospodárske záväzky platia ustanovenia o záväzkoch z hospodárskych zmlúv.

§ 118
Opatrenia nadriadených orgánov a hospodárskej arbitráže

(1) Ak to vyžadujú potreby plánovitého proporcionálneho rozvoja národného hospodárstva alebo ak sú pre to iné dôležité dôvody, môžu ústredné orgány, národné výbory alebo orgány (organizácie) nimi poverené uložiť organizáciám, ktoré riadia, aby uzavreli hospodársku zmluvu, alebo im priamo uložiť hospodárske záväzky, prípadne ich záväzky zmeniť alebo zrušiť. Ak ide o záväzky organizácií, ktoré sú riadené rôznymi orgánmi, je na to potrebná predchádzajúca dohoda týchto orgánov. Z rovnakých dôvodov môže založiť, zmeniť alebo zrušiť záväzky medzi organizáciami hospodárska arbitráž; pri záväzkoch na dodávku zvlášť pritom prihliadne aj na vyjadrenie príslušných nadriadených orgánov.

(2) Pre záväzky uložené podľa odseku 1 platia ustanovenia o záväzkoch z hospodárskych zmlúv. Prípustnosť odchylnej úpravy ustanovená v tomto zákone pre vykonávacie predpisy platí i pre opatrenia ústredných orgánov alebo rozhodnutia hospodárskej arbitráže.

Druhý oddiel
Zásady spolupráce socialistických organizácií

§ 119

(1) Organizácie sú povinné pri zabezpečovaní plánovaných úloh spolupracovať a pomáhať si tak, aby sa čo najlepšie zabezpečili potreby národného hospodárstva. Najmä sú povinné zaväzovať sa pri uzavieraní hospodárskych zmlúv na dodávky výrobkov, prác alebo výkonov v akosti, sortimente a v lehotách, ktoré sú z hľadiska celého národného hospodárstva na plnenie plánovaných úloh najvhodnejšie, a svoje záväzky riadne plniť.

(2) Organizácie nesmú v rozpore s požiadavkami odberateľov obmedzovať výrobu alebo vypúšťať z výrobného programu výrobky, práce alebo výkony, pokiaľ im na to nedá súhlas nadriadený orgán, prípadne nadriadený ústredný orgán alebo krajský národný výbor, ak si súhlas vyhradil. Ak ide o výrobky určené na predaj občanom alebo o výrobky určené na vývoz, dáva príslušný orgán súhlas po prerokovaní s ministerstvom obchodu alebo s Federálnym ministerstvom zahraničného obchodu. Ustanovenie § 51 platí obdobne.

(3) Organizácie nesmú odmietnuť uzavretie hospodárskej zmluvy na dodávku výrobkov, prác alebo výkonov za obvyklých podmienok, ak prevzatím záväzkov nie je ohrozené plnenie ich iných povinností; sú pritom povinné prednostne uspokojovať požiadavky na dodávky slúžiace na zabezpečenie potrieb, ktoré sa v štátnom pláne uvádzajú ako prednostné, a ďalej požiadavky tých odberateľov, na uspokojovanie ktorých boli zriadené.

§ 119a

(1) Organizácie nesmú zneužívať svoje hospodárske postavenie na získanie neoprávnených alebo neprimeraných výhod na úkor iných organizácií alebo na úkor spotrebiteľov. Nesmú najmä

a) vynucovať si neprimerané hospodárske podmienky pri uzavieraní hospodárskych zmlúv alebo iných dohôd, obzvlášť vynucovať si dohody o plnení, ktoré je v čase uzavretia zmluvy v nápadnom nepomere k plneniu organizáciou poskytovanému,

b) viazať súhlas s uzavretím hospodárskej zmluvy na prevzatie záväzku, ktorý s požadovaným predmetom plnenia nesúvisí,

c) zastaviť alebo obmedziť predaj výrobkov, zatajovať alebo hromadiť výrobky, aby sa vyvolal ich nedostatok za účelom udržania alebo neoprávneného zvýšenia cien alebo získania iného neoprávneného hospodárskeho prospechu.

(2) Organizácie sa nesmú samy alebo po dohode s inými organizáciami vo svojej hospodárskej činnosti dopúšťať konania, ktoré by v rozpore so záujmami rozvoja národného hospodárstva obmedzovalo alebo inak nepriaznivo ovplyvňovalo činnosť iných organizácií alebo bolo na ujmu spotrebiteľov.

(3) Organizácia, ktorá má právny záujem, môže sa na hospodárskej arbitráži domáhať toho, aby sa organizácia, ktorá koná v rozpore s ustanoveniami predchádzajúcich odsekov, zdržala takého konania a odstránila protiprávny stav; organizácia, ktorej bola takým konaním spôsobená škoda, sa môže domáhať jej náhrady včítane ušlého zisku. Ak konaním boli poškodené záujmy spotrebiteľov alebo národného hospodárstva, je organizácia povinná odviesť do štátneho rozpočtu dvojnásobok sumy, ktorú neoprávnene získala; na túto povinnosť sa však započíta suma, ktorú je organizácia z toho istého dôvodu povinná zaplatiť ako majetkovú sankciu do štátneho rozpočtu na základe iných právnych predpisov.

§ 120

Ak organizácia zistí, že nebude môcť svoju povinnosť včas alebo určeným spôsobom splniť, musí to ihneď písomne s uvedením dôvodu oznámiť druhej organizácii; súčasne musí uviesť, kedy, prípadne, akým spôsobom záväzok splní. Týmto oznámením sa nemení obsah záväzku ani majetková zodpovednosť za jeho nesplnenie.

§ 121

(1) Ak organizácia zistí, že druhá organizácia jej udelila nesprávne príkazy alebo odovzdala nevhodné hmoty, výrobky, zariadenia alebo obaly, je povinná ju na to upozorniť.

(2) Ak hrozí nebezpečenstvo vzniku škody, organizácie sú povinné urobiť opatrenia, aby sa škode zabránilo; ak škoda vznikne, sú povinné usilovať sa o to, aby sa ďalej nezväčšovala, a podľa svojich možností prispieť k jej odstráneniu.

§ 122

Organizácia, ktorej vznikli náklady plnením povinností podľa § 15 alebo § 121, môže od organizácie, v prospech ktorej konala, požadovať náhradu odôvodnene vynaložených nákladov, a to aj keď tento prospech nenastal alebo bol zmarený. Ak išlo o konanie v prospech niekoľkých organizácií, náklady sa rozdelia pomerne.

§ 123

(1) Ak organizácia prijala plnenie alebo inak získala majetkový prospech, ktoré jej nepatria, musí ich bez meškania vydať organizácii, na úkor ktorej boli získané; pritom je povinná sa spravovať jej pokynmi.

(2) Organizácia, ktorá spôsobila, že došlo k neoprávnenému plneniu, prípadne inému majetkovému prospechu, je povinná nahradiť iným organizáciám všetky náklady, ktoré im v súvislosti s tým vznikli.

(3) Ak nie je možné alebo účelné vydať to, čo bolo neoprávnene získané, alebo vec toho istého druhu, organizácia je povinná nahradiť cenu podľa času získania.

Tretí oddiel
Vznik, zmena a zrušenie hospodárskych záväzkov

§ 124

Záväzky medzi organizáciami vznikajú predovšetkým uzavretím hospodárskych zmlúv, ďalej opatrením nadriadených orgánov a rozhodnutím hospodárskej arbitráže; vznikajú aj ako dôsledok porušenia povinností alebo z iných skutočností uvedených v tomto zákone alebo v iných právnych predpisoch.

§ 125

(1) Organizácie sa môžu dohodnúť na zmene alebo zrušení záväzku, pokiaľ to nevylučuje právny predpis alebo povaha záväzku; môžu sa tiež dohodnúť na tom, že jedna z nich požiada o rozhodnutie hospodársku arbitráž.

(2) Ak sa jedna z organizácií domáha zmeny alebo zrušenia záväzku na podklade plánovacieho aktu, je druhá organizácia povinná na zmenu alebo zrušenie pristúpiť. To isté platí v prípade, keď nebolo vydané opatrenie, ktoré je právnym predpisom určené ako predpoklad plnenia záväzku alebo keď sa plnenie záväzku aspoň jednej z organizácií dostalo do rozporu s opatrením príslušného ústredného orgánu alebo národného výboru, urobeným podľa právnych predpisov; organizácia, na strane ktorej vznikol dôvod pre zmenu alebo zrušenie záväzku, je povinná nahradiť druhej organizácii nevyhnutné náklady, ktoré jej v súvislosti s prípravou na plnenie záväzku, so zmenou záväzku alebo s jeho zrušením vznikli.

§ 126

Socialistické záväzky pracovných kolektívov, smerujúce k včasnejšiemu a kvalitnejšiemu plneniu plánovaných výrobných úloh, sú podkladom, na základe ktorého sú organizácie povinné prejednať možnosť zodpovedajúcich zmien hospodárskych zmlúv. Zmenu hospodárskych zmlúv možno však urobiť, len ak s tým súhlasí kolektív, ktorý socialistický záväzok prijal.

§ 127

Ak obsah záväzku je sporný alebo pochybný a ak nie je hospodársky účelné ho presne zisťovať, môže sa obsah tohto záväzku určiť dohodou organizácií.

§ 128

(1) Ak to nevylučuje právny predpis, dohoda organizácií alebo povaha záväzku, môžu sa práva zo záväzku postúpiť dohodou na inú organizáciu. Dokiaľ organizácia, ktorá má povinnosť plniť, nevie o postupe, môže plniť organizácii pôvodne oprávnenej.

(2) Povinnosť zo záväzku môže dohodou prevziať iná organizácia len so súhlasom oprávnenej organizácie, pokiaľ nejde o prevzatie na základe rozhodnutia alebo so súhlasom nadriadených orgánov.

(3) Medzi štátnymi organizáciami sa môžu práva a povinnosti zo záväzku previesť priamo opatrením nadriadeného orgánu; ak ide o organizácie riadené rozličnými orgánmi, je na takéto opatrenie potrebná dohoda týchto orgánov.

§ 129

(1) Povinnosť zo záväzku zaniká jej splnením.

(2) Čas, kedy sa musí záväzok splniť, určuje vykonávací predpis alebo právny úkon, najmä hospodárska zmluva. Ak čas plnenia nie je takto určený, môže oprávnená organizácia požadovať splnenie a povinná organizácia plniť ihneď. Pred ustanoveným alebo dojednaným časom môže sa plniť len so súhlasom oprávnenej organizácie, ak vykonávací predpis neustanovuje inak.

(3) Pokiaľ to neodporuje právnemu predpisu alebo povahe záväzku, nesmie sa odmietnuť čiastočné plnenie.

§ 129a

Organizácia, ktorá uzavrela zmluvu alebo inú dohodu na neurčitý čas, je oprávnená ju vypovedať najmenej šesť mesiacov vopred, pokiaľ z povahy záväzku, z právneho predpisu alebo z dohody nevyplýva o možnosti výpovede, prípadne o výpovedných lehotách niečo iné.

§ 129b

(1) Záväzok zaniká, ak sa jeho plnenie stane nemožným (§ 24 ods. 1); nezaniká však, pokiaľ nemožnosť plnenia spôsobila zaviazaná organizácia.

(2) Ak sa stane nemožnou len časť plnenia, zaniká záväzok len do tejto časti. Ak však z povahy zmluvy alebo z účelu plnenia, ktorý bol organizáciám známy pri vzniku záväzku, vyplýva, že plnenie zvyšku by bolo hospodársky neodôvodnené, zaniká záväzok v celom rozsahu.

Štvrtý oddiel
Lehoty na uplatnenie práv

§ 130

(1) Práva zo záväzkových vzťahov medzi organizáciami zanikajú, ak sa v ustanovenej lehote neuplatnili na hospodárskej arbitráži, prípadne na inom orgáne, ktorý je oprávnený o nich rozhodnúť. Práva, ktoré môžu byť uspokojené jednostranným úkonom oprávnenej organizácie, zanikajú, ak sa v ustanovenej lehote nevykonali.

(2) Táto lehota je, pokiaľ v právnych predpisoch nie je ustanovené inak,

a) pri právach zo zodpovednosti za vady a pri právach na zaplatenie majetkových sankcií šesť mesiacov,

b) pri ostatných právach jeden rok.

§ 131

(1) Lehota pre zánik práv zo zodpovednosti za vady sa začína od prvého dňa mesiaca nasledujúceho

a) po uplynutí lehoty, v ktorej podľa dohody mali sa vady odstrániť; ak nedošlo k dohode o odstránení vád, po odoslaní alebo odovzdaní reklamácie, prípadne po splnení, ak lehota pre reklamáciu nie je ustanovená;

b) po odstránení vád, ak ide o právo na náhradu nákladov na odstránenie vád; toto právo možno však uplatniť najneskoršie do konca roku nasledujúceho po splnení;

c) po odškodnení zahraničného zákazníka, prípadne po tom, keď sa podnik zahraničného obchodu dozvedel o vrátení tovaru zo zahraničia, ak ide o tovar, ktorý bol vyvezený.

(2) Lehota pre zánik práva na zaplatenie majetkových sankcií - ak nejde o majetkové sankcie, ktoré sú súčasťou práv zo zodpovednosti za vady - sa začína od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po vzniku práva.

(3) Lehota na zánik práva na náhradu škody sa začína od prvého dňa roku nasledujúceho po tom, keď sa poškodená organizácia dozvedela o výške škody a o organizácii, ktorá za ňu zodpovedá. Právo na náhradu škody možno však uplatniť najneskôr do konca druhého roka nasledujúceho po uplynutí lehôt na reklamáciu chýb, ak ide o škodu vzniknutú chybným plnením; v ostatných prípadoch najneskôr do konca desiateho roka nasledujúceho po vzniku škody.

(4) Lehota pre zánik ostatných práv sa začína od prvého dňa roku nasledujúceho po tom, keď právo sa mohlo uplatniť (vykonať) po prvý raz.

§ 132

(1) Ak oprávnená organizácia dostane písomné uznanie záväzku čo do dôvodu i rozsahu, prestáva plynúť pôvodná lehota na zánik práv. Celá lehota plynie znova odo dňa, keď sa pôvodná lehota mala skončiť. Ak sa uznanie týka len časti záväzku, nastávajú tieto dôsledky len v tejto časti. Záväzok s týmito účinkami možno uznať len raz.

(2) V prípade, keď pri bezhotovostných platbách dal veriteľ podľa predpisov o platobnom a zúčtovacom styku oprávnene príkaz na úhradu pohľadávky peňažnému ústavu, prestáva plynúť lehota na zánik práv týmto dňom. Ak bol príkaz na úhradu odvolaný alebo vrátený, prípadne ak bol daný zákaz úhrady, plynie celá lehota znova odo dňa, keď sa pôvodná lehota mala skončiť.

Druhá hlava
DÔSLEDKY PORUŠENIA ZÁVÄZKOV A ICH PRÁVNYCH POVINNOSTÍ

Prvý oddiel
Zodpovednosť za vady (záruka)

§ 133
Rozsah zodpovednosti

(1) Dodávateľ zodpovedá za to, že predmet plnenia má a po ustanovenú dobu bude mať vlastnosti ustanovené technickými normami alebo inými právnymi predpismi, zmluvou, rozhodnutím hospodárskej arbitráže, opatrením štátneho alebo iného oprávneného orgánu, prípadne vlastnosti obvyklé, ďalej za to, že je kompletný a bez právnych vád. Dodávateľ taktiež zodpovedá za to, že dodané množstvo sa zhoduje s údajmi v sprievodných dokladoch.

(2) Dodávateľ nezodpovedá za zhoršenie vlastností plnenia alebo za poškodenie, ktoré po splnení spôsobil odberateľ, prípadne niekto iný, alebo ktoré boli spôsobené neodvrátiteľnými udalosťami.

§ 134

Pokiaľ tento zákon alebo vykonávací predpis neustanovuje inak, odberateľ je povinný preveriť predmet plnenia s ohľadom na jeho predpokladané použitie a na skúsenosti z doterajších dodávok tak, aby predchádzal vzniku škôd a aby zabezpečil vierohodné dôkazné prostriedky o zistených vadách a o zodpovednosti dodávateľa.

§ 135
Doba zodpovednosti (záručná doba)

Dodávateľ zodpovedá za vady predmetu plnenia, ktoré odberateľ zistí v záručnej dobe a ktoré včas reklamuje. Záručná doba, ako aj rozsah zodpovednosti sú ustanovené týmto zákonom alebo vykonávacími predpismi. Organizácie si môžu dohodnúť dlhšiu záručnú dobu; pre túto predĺženú časť záručnej doby môžu odchylne dojednať rozsah zodpovednosti alebo ďalšie podmienky. Dodávateľ môže predĺžiť záručnú dobu aj jednostranným úkonom. Kratšiu záručnú dobu si organizácie môžu výnimočne dohodnúť len so súhlasom nadriadených orgánov, pokiaľ dodaný výrobok sa použije neobvyklým spôsobom.
Uplatňovanie práv zo zodpovednosti za vady (reklamačné konanie)

§ 136

(1) Odberateľ je povinný vady písomne reklamovať u dodávateľa bez zbytočného odkladu po ich zistení. Pokiaľ tento zákon alebo vykonávacie predpisy neustanovujú inak, práva zo zodpovednosti za vady zanikajú, ak sa nebudú reklamovať najneskoršie do konca záručnej doby.

(2) V reklamácii musí odberateľ vady opísať, prípadne uviesť, ako sa prejavujú.

(3) V reklamácii odberateľ uvádza aj svoje požiadavky, prípadne ich vyčísli a k reklamácii pripojí aj vhodné dôkazné prostriedky, ktoré umožnia overiť oprávnenosť reklamácie.

§ 137 - zrušený

Druhý oddiel
Omeškanie

§ 138

Organizácia je v omeškaní, ak nesplní svoju povinnosť v ustanovenej dobe; nie je však v omeškaní po dobu, po ktorú nemohla svoju povinnosť plniť následkom okolností vzniknutých u oprávnenej organizácie.

§ 139

Ak nesplnila organizácia, ktorá je v omeškaní, svoju povinnosť ani v dodatočnej lehote primeranej povahe záväzku, ktorú jej oprávnená organizácia určila s upozornením, že inak od záväzku odstúpi, má oprávnená organizácia právo od záväzku odstúpiť, pokiaľ tento zákon alebo vykonávacie predpisy neustanovujú inak. Dodávateľ však nemôže odstúpiť od záväzku na plnenie pre vývoz alebo na zabezpečenie obranyschopnosti štátu.

§ 140

Ak sa malo plniť výhradne v určitý deň alebo výhradne len do určitej lehoty, musí oprávnená organizácia, ak chce trvať na splnení po uplynutí určeného času, oznámiť to bez zbytočného odkladu druhej organizácii; ak tak neurobí, nemôže už neskoršie na splnení trvať.

Tretí oddiel
Majetkové sankcie

§ 141

(1) Organizácia, ktorá nesplní riadne záväzok, prípadne inú právnu povinnosť, je povinná zaplatiť majetkové sankcie (napr. penále, poplatok z omeškania, zdržné) ustanovené v právnom predpise alebo v zmluve.

(2) Organizácie si môžu dojednať majetkové sankcie vyššie, než ustanovuje právny predpis.

§ 142

(1) Organizácie sú povinné majetkové sankcie ustanovené zákonom, vykonávacími predpismi alebo rozhodnutím hospodárskej arbitráže vyúčtovať a vymáhať. Penále, ktoré v jednotlivom prípade neprevýši sumu 200 Kčs, nemusí sa účtovať ani vymáhať. Vykonávacie predpisy môžu ustanoviť, v ktorých ďalších prípadoch, prípadne do akej výšky nemusia sa majetkové sankcie účtovať a vymáhať.

(2) Organizácia je povinná majetkové sankcie vyúčtovať bez zbytočného odkladu po uplynutí mesiaca, v ktorom na ne vzniklo právo. Organizácia, ktorej boli majetkové sankcie vyúčtované, je povinná do 30 dní po tom, čo dostala vyúčtovanie, buď majetkové sankcie zaplatiť alebo oznámiť oprávnenej organizácii svoje námietky.

(3) Pokiaľ si organizácie dojednajú majetkové sankcie, ktoré nie sú ustanovené v zákone alebo vo vykonávacích predpisoch, oprávnená organizácia môže od ich účtovania alebo vymáhania upustiť.

§ 143

Ak vykonávacie predpisy neustanovujú niečo iné, nezaniká záväzok zaplatením majetkovej sankcie.

§ 144

Hospodárska arbitráž môže znížiť, prípadne odpustiť majetkové sankcie, len ak sú pre to celkom mimoriadne dôvody.

Štvrtý oddiel
Vyporiadanie škôd medzi socialistickými organizáciami

§ 145

(1) Organizácia, ktorá inej organizácii spôsobila škodu porušením záväzku alebo inej právnej povinnosti, je povinná škodu nahradiť. Škodu spôsobila organizácia, ak ju spôsobili v rámci plnenia úloh organizácie tí, ktorí jej úlohy plnili.

(2) Organizácia sa zodpovednosti zbaví, ak preukáže, že škode nemohla zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od nej požadovať. Svojej zodpovednosti sa však nemôže zbaviť poukazom na to, že plnila opatrenia nadriadených orgánov.

(3) Predpoklady, za ktorých je organizácia povinná uhradzovať škodu, môžu byť v právnych predpisoch ustanovené odchylne.

§ 146

(1) Ak škodu spôsobilo viac organizácií, zodpovedajú pomerne. Ak nemožno rozsah zodpovednosti každej z nich zistiť bez neúmerných ťažkostí, zodpovedajú rovnakým dielom.

(2) Ak škodu spôsobila aj poškodená organizácia, najmä tým, že sa nepričinila o zmenšenie alebo odvrátenie škody, znáša škodu pomerne.

§ 147

(1) Nahrádza sa to, o čo sa majetok poškodenej organizácie škodnou udalosťou zmenšil. Pri škodách na poľnohospodárskych a lesných porastoch (kultúrach), pri škodách na živočíšnej produkcii a pri škodách spôsobených znemožnením výroby na poľnohospodárskej a lesnej pôde sa uhrádza aj to, čo by bola poškodená organizácia dosiahla, keby nebola nastala škodná udalosť (ušlý zisk); v ostatných prípadoch sa ušlý zisk nahrádza len vtedy, ak organizácia hrubo porušila svoje povinnosti. Pri porušení záväzku sa však nenahrádza škoda, ktorú organizácia, ktorá škodu spôsobila, nemohla pri vzniku záväzku predvídať ako obvyklý následok takého porušenia.

(2) Škoda sa nahrádza v peniazoch; ak však poškodená organizácia o to požiada a ak je to možné a účelné, nahrádza sa škoda uvedením do predošlého stavu.

(3) Na náhradu škody sa započítavajú majetkové sankcie, na ktoré vzniklo poškodenej organizácii právo následkom nesplnenia povinností, ktorých porušením bola škoda spôsobená.

(4) V právnych predpisoch sa môže rozsah náhrady škody v určitých prípadoch ustanoviť odchylne.

§ 148

(1) Ak nemožno presne alebo bez neúmerných ťažkostí zistiť výšku škody, určí ju hospodárska arbitráž s prihliadnutím na všetky okolnosti.

(2) Znížiť náhradu škody môže hospodárska arbitráž, len ak sú pre to celkom mimoriadne dôvody.

§ 149

Právo na náhradu škody, ktorá vznikla chybným plnením, nie je dotknuté zánikom práv zo zodpovednosti za vady.

§ 150

Za škody spôsobené pri prevádzke dopravných prostriedkov organizácia zodpovedá podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

Tretia hlava
UZAVIERANIE HOSPODÁRSKYCH ZMLÚV

§ 151

Dodávky výrobkov, prác a iné spôsoby hospodárskej spolupráce sú organizácie povinné zabezpečovať ustanoveným spôsobom, predovšetkým uzavieraním hospodárskych zmlúv.

§ 152

(1) Hospodárske zmluvy musia sa uzavrieť včas a ich obsah musí byť presný a zrozumiteľný. Výhrady v zmluvách o dodávke závisiace od neistých udalostí sú neplatné.

(2) Lehoty na predkladanie návrhov zmlúv ustanovujú vykonávacie predpisy.*)

(3) Ak organizácia považuje návrh hospodárskej zmluvy za technicky nevyjasnený alebo inak nedostatočný, je povinná ho bez zbytočného odkladu vrátiť na doplnenie a vytknúť nedostatky, ktoré majú byť odstránené. Ak druhá organizácia odošle opravený návrh zmluvy do 10 dní po tom, čo dostala vrátený návrh, považuje sa návrh zmluvy za včas predložený.

(4) Pokiaľ v ďalších ustanoveniach tohto zákona alebo vo vykonávacích predpisoch nie je ustanovené niečo iné, platia o uzavieraní hospodárskych zmlúv ustanovenia § 153 až 155.

§ 153

(1) Hospodárska zmluva vzniká, ak dôjde k dohode o predmete a čase plnenia, prípadne o ďalších náležitostiach, o ktorých pri dojednávaní zmluvy niektorá z organizácií vyhlási, že dohoda o nich je nevyhnutná pre vznik zmluvy. Ak sa cena tvorí dohodou organizácií, vznikne zmluva, len ak dôjde aj k dohode o výške ceny alebo o spôsobe, akým sa cena určí.

(2) Dohoda o predmete a čase plnenia, prípadne o cene a o ďalších náležitostiach určených ako podmienka vzniku zmluvy sa môže nahradiť

a) pri uzavieraní zmluvy o dodávke výrobkov, ak návrh zmluvy predkladá odberateľ, tým, že odberateľ do jedného mesiaca odo dňa, keď dostal od dodávateľa návrh zmien alebo doplnkov týkajúcich sa predmetu alebo času plnenia, prípadne ceny alebo iných náležitostí určených ako podmienka vzniku zmluvy, neoznámi dodávateľovi, že s týmito zmenami alebo doplnkami nesúhlasí; v tomto prípade je zmluva uzavretá v znení zmien a doplnkov navrhnutých dodávateľom;

b) ak to nevylučuje povaha záväzku, tým, že dodávateľ poskytne požadované plnenie a odberateľ ho bez zbytočného odkladu neodmietne; ak sa poskytne len časť požadovaného plnenia, došlo k uzavretiu zmluvy len v rozsahu poskytnutého plnenia;

c) rozhodnutím hospodárskej arbitráže v prípade, keď sa tak organizácie dohodli, a v prípade, keď povinnosť aspoň jednej z organizácií uzavrieť na žiadosť druhej organizácie hospodársku zmluvu vyplýva z právneho predpisu alebo zo zmluvy o príprave dodávok. Organizácia, ktorá sa domáha uzavretia zmluvy, je povinná nahradiť druhej organizácii zvýšenie nákladov vzniknuté v dôsledku uzavretia zmluvy, pokiaľ bola na predpokladaný rozsah tohto zvýšenia pred uzavretím zmluvy upozornená; to neplatí, ak sa organizácia domáha uzavretia zmluvy na základe plánovacieho aktu alebo na základe opatrenia podľa § 118 alebo na základe zmluvy o príprave dodávok.

(3) Ak vznikne zmluva, ale organizácie sa nedohodli o iných náležitostiach, než je predmet a čas plnenia, prípadne cena alebo iná náležitosť určená ako podmienka vzniku zmluvy, stanú sa tieto náležitosti súčasťou zmluvy v znení zmien a doplnkov uvedenom v prijatí návrhu zmluvy, ak organizácia, ktorá návrh podala, nepožiada hospodársku arbitráž do jedného mesiaca od vzniku zmluvy o rozhodnutie. Ak rozhodnutie hospodárskej arbitráže neurčí inak, má rozhodnutie účinok od vzniku zmluvy.

(4) Ak bola dohodnutá vyššia cena, než aká je prípustná podľa cenových predpisov, platí za dohodnutú najvyššie prípustná cena.

(5) Nahradenie dohody o cene môže byť v predpisoch o cenách upravené inak.

§ 154

(1) Organizácia, ktorá dostala návrh zmluvy, je povinná sa vyjadriť k nemu do jedného mesiaca od uplynutia lehoty na predloženie návrhu zmluvy; ak lehota na predloženie návrhu zmluvy nie je ustanovená, alebo ak návrh bol predložený oneskorene, je povinná sa k nemu vyjadriť do jedného mesiaca od odoslania návrhu. Organizácia je svojím návrhom zmluvy viazaná do konca lehoty na jeho prijatie.

(2) Organizácia, ktorá v odpovedi na návrh zmluvy požaduje zmeny alebo doplnky predmetu alebo času plnenia, je svojou odpoveďou viazaná po dobu jedného mesiaca odo dňa, keď odpoveď došla.

(3) Ak dôjde prejav o prijatí návrhu až po dobe, po ktorú je organizácia svojím návrhom viazaná, je zmluva uzavretá, ak organizácia, ktorá podala návrh zmluvy, bez zbytočného odkladu neoznámi, že prijatie návrhu odmieta ako oneskorené.

§ 155

(1) Ak má byť hospodárskou zmluvou založený spoločný záväzok niekoľkých organizácií a ak nie sú zaviazané spoločne a nerozdielne, určí organizácia v zmluve podiely, v akých sú jednotlivé organizácie oprávnené alebo zaviazané, prípadne určí, ktorá z nich a do akej doby podiely určí. Ak organizácia, ktorá je podľa zmluvy povinná podiely určiť, v ustanovenej lehote tak neurobí, je zaviazaná alebo oprávnená sama. Ak podiely nie sú v zmluve určené, ani nie je upravené ich určenie, sú organizácie zaviazané alebo oprávnené rovnakým dielom.

(2) Ak zmluvu nepodpisujú všetky organizácie, musí byť tá z nich, ktorá zmluvu podpisuje, ostatnými organizáciami splnomocnená, inak je zaviazaná alebo oprávnená sama.

§ 155a

(1) Ak je podľa dohody zaviazané niekoľko organizácií na to isté plnenie spoločne a nerozdielne, môže oprávnená organizácia požadovať celé plnenie od ktorejkoľvek z nich, pokiaľ z povahy záväzku nevyplýva, že sa môže splniť len spoločnou činnosťou všetkých. Ak splní jedna zo zaviazaných organizácií, záväzok ostatných organizácií voči oprávnenej organizácii zaniká.

(2) Vo vzájomnom pomere sú organizácie zaviazané rovnakým dielom, ak sa nedohodne niečo iné. Pokiaľ nemôže niektorá z organizácií záväzok splniť, rozdelí sa podiel na ňu pripadajúci rovnakým spôsobom na ostatné.

(3) Organizácia, proti ktorej bol uplatnený vyšší nárok, než zodpovedá jej podielu, je povinná bez zbytočného odkladu upovedomiť o tom ostatné organizácie a dať im príležitosť uplatniť námietky proti nároku; môže sa tiež domáhať, aby ostatné spoločne zaviazané organizácie splnili záväzok v rozsahu podielov na ne pripadajúcich, prípadne po splnení záväzku môže od nich požadovať náhradu v rozsahu podielov na ne pripadajúcich. Tým však nie sú dotknuté práva oprávnenej organizácie.

§ 155b

(1) Ak je organizácia zaviazaná súčasne viacerým organizáciám na nedeliteľné plnenie, môže plnenie požadovať ktorákoľvek z oprávnených organizácií. Splnením jednej z oprávnených organizácií záväzok zaniká.

(2) Pomer medzi spoločne oprávnenými organizáciami určuje, či a do akej miery je organizácia, ktorá dostala plnenie, ostatným organizáciám niečím zaviazaná.

SIEDMA ČASŤ
HOSPODÁRSKE ZÁVÄZKY PRI DODÁVKE VÝROBKOV

Prvá hlava
ZMLUVA A PRÍPRAVE DODÁVOK

§ 156 - zrušený

§ 157 - zrušený

§ 158 - zrušený

§ 159 - zrušený

§ 160 - zrušený

Druhá hlava
POVINNOSŤ UZAVRIEŤ ZMLUVU O DODÁVKE VÝROBKOV

§ 161

(1) Pri výrobkoch, na ktoré sa vydávajú plánovacie akty, dodávateľ je povinný na žiadosť odberateľa uzavrieť zmluvu, len ak ide o výrobky včas objednané na podklade plánovacieho aktu.

(2) Pred vydaním plánovacích aktov je dodávateľ povinný na žiadosť odberateľa uzavrieť zmluvu, len ak ide o včas objednané dodávky alebo poddodávky nevyhnutné na zabezpečenie úloh podľa § 115 ods. 2, prípadne ak ide o dodávky včas objednané na základe zmluvy o príprave dodávok; po vydaní plánovacích aktov sú organizácie povinné uzavreté zmluvy upraviť (§ 125). Za rovnakých podmienok je dodávateľ povinný uzavrieť zmluvu aj pri výrobkoch, na ktoré sa plánovacie akty nevydávajú, ak ide o zabezpečenie obranyschopnosti alebo bezpečnosti štátu.

(3) Pri výrobkoch nevyhnutných na splnenie plánovaných úloh rozvoja vedy a techniky dodávateľ je povinný výnimočne uzavrieť zmluvu, aj keď nebola dodržaná objednávacia lehota, ak odberateľ preukáže, že potreba vznikla až po tejto lehote, v priebehu riešenia úlohy.

§ 162 - zrušený

§ 163

Odberateľ je povinný na žiadosť podniku zahraničného obchodu uzavrieť zmluvu, ak ide o dovoz, ktorý sa má uskutočniť na základe zmluvy o príprave dodávok, alebo ak ide o dodávky, dovoz ktorých bol dohodnutý so súhlasom odberateľa, prípadne jeho nadriadeného orgánu.

§ 164

Vykonávacie predpisy môžu ustanoviť ďalšie prípady, v ktorých sú organizácie povinné uzavrieť hospodársku zmluvu.

Tretia hlava
DODÁVKY VÝROBKOV

Prvý oddiel
Zmluva o dodávke výrobkov

§ 165

Zmluvou o dodávke výrobkov sa dodávateľ zaväzuje dodať dohodnuté výrobky v dojednanom čase; odberateľ sa zaväzuje dohodnutým spôsobom spolupôsobiť, výrobky odobrať a zaplatiť. Zmluva o dodávke výrobkov musí obsahovať také údaje o predmete a čase plnenia, aby dodávka výrobkov mohla sa na jej podklade uskutočniť, prípadne aby ďalšie spresnenie, potrebné na uskutočnenie dodávky, mohlo sa podľa ustanovení zmluvy alebo vykonávacích predpisov vykonať spravidla už len jednostranným príkazom odberateľa (odvolávkou).

§ 166

Pri uzavieraní zmlúv o dodávke výrobkov musí dodávateľ dbať na svoju zodpovednosť za zásobovanie národného hospodárstva a prihliadať aj na priemerný rozsah a sortimentnú skladbu doterajších dodávok všetkým svojim odberateľom.

§ 167

Písomná forma nie je potrebná na uzavretie zmluvy o dodávke výrobkov, ktoré si odberateľ v súlade s právnymi predpismi obstaráva za hotové.

§ 168
Splnenie dodávky

(1) Dodávka je splnená odovzdaním dohodnutých výrobkov odberateľovi, prípadne ich odovzdaním prvému verejnému dopravcovi v tuzemsku alebo pošte na prepravu do miesta určenia; vykonávacie predpisy môžu ustanoviť odchylnú úpravu.

(2) Ak odberateľ neprijme riadne ponúknuté plnenie alebo ak v čase plnenia inak znemožní dodávateľovi dodávku splniť, dodávateľ je oprávnený plniť uskladnením výrobkov; dodávka je v tomto prípade splnená odoslaním oznámenia o vykonanom uskladnení. Náklady uskladnenia uhradzuje odberateľ. Uskladnené výrobky je dodávateľ povinný odoslať bez zbytočného odkladu po tom, keď ho odberateľ o to požiada.

(3) Splnením dodávky prechádza správa (vlastníctvo) výrobkov na odberateľa.

§ 169
Odmietnutie neprávom odoslaných výrobkov

(1) Odberateľ je oprávnený odmietnuť dodávku odoslanú neprávom pred dojednanou dodacou lehotou. Ak odberateľ neodmietne predčasne odoslanú dodávku bez zbytočného odkladu, platí, že súhlasí s predčasným plnením; to platí obdobne, ak odberateľ bez zbytočného odkladu neodmietne dodávku iných než dohodnutých výrobkov, odoslaných dodávateľom na plnenie zmluvy.

(2) Ak je to hospodársky účelné a ak nedostal odberateľ na základe správy o odmietnutí od dodávateľa iné dispozície, je povinný postarať sa na náklad a nebezpečenstvo dodávateľa o vyloženie výrobkov a o ich uskladnenie alebo, ak hrozí nebezpečenstvo skazy výrobkov, o ich najvhodnejšie zužitkovanie.

(3) Ak odberateľ odmietnuté predčasne dodané výrobky u seba uskladnil, platí dodávka za splnenú prvého dňa dojednanej dodacej lehoty. Ak ide o výrobky, pri ktorých je dojednané, že nemôžu byť dodané pred určením ceny, platí dodávka za splnenú dňom, keď bola cena určená.

§ 170
Odmietnutie nepotrebných výrobkov

(1) Odberateľ môže odmietnuť doteraz nedodané dohodnuté výrobky, odberom ktorých by mu vznikli zásoby, ktoré by najmenej po dobu jedného roku, prípadne - pri výrobkoch podliehajúcich rýchlej skaze - po dobu ich použiteľnosti, nemohol upotrebiť na plnenie plánovaných úloh. Odmietnutie je účinné, len keď dodávateľovi došlo skôr, než začal dodávať výrobky, ktorých sa odmietnutie týka.

(2) Ak odberateľ odmietne nepotrebné výrobky, je povinný zaplatiť dodávateľovi majetkové sankcie ako pri omeškaní s odberom výrobkov a nemôže sa zbaviť zodpovednosti za škodu spôsobenú odmietnutím výrobkov.

§ 171
Započítavanie dodávok

(1) Plnenie sa počíta na najskôr zročný záväzok.

(2) - zrušený

(3) Vykonávacie predpisy*) môžu ustanoviť odchylnú úpravu.

Druhý oddiel
Všeobecné dodacie podmienky

§ 172
Akosť

Organizácie sú povinné v zmluve dohodnúť aspoň takú akosť výrobkov, aká zodpovedá akosti ustanovenej technickou normou, pokiaľ sa nemajú výrobky použiť na iný účel než na účel predpokladaný technickou normou. Ak akosť nie je v zmluve dohodnutá, platí za dojednanú akosť, ktorá vyhovuje použitiu, ktoré je zrejmé zo zmluvy, alebo použitiu obvyklému.

§ 173
Kompletnosť

(1) Ak to nevyplýva z povahy výrobkov ani z technickej normy, organizácie sú povinné v zmluve dojednať, čo tvorí kompletný výrobok. Dodávateľ je povinný dodať výrobok kompletný, aj keď niektoré jeho časti nevyrába.

(2) Výrobok je nekompletný, ak chýba niektorá samostatne použiteľná časť, ktorá podľa zmluvy, technickej normy alebo povahy výrobku mala byť dodaná súčasne s ním.

(3) Za nekompletné výrobky sa považujú aj výrobky dodané bez určeného príslušenstva, ak v technických normách, vykonávacích predpisoch alebo v zmluve je ustanovené, že sa súčasne s výrobkom dodáva ako jeho príslušenstvo dokumentácia, atest, návod na použitie, záručný list, náhradné diely, prípadne iné výrobky.

(4) Rovnako sa posudzuje dodávka, ktorá nezodpovedá ustanoveniu zmluvy, že výrobky majú byť dodané v súpravách (sadách, sádkach, kompletoch a pod.); pokiaľ v takých prípadoch nie je v

technickej norme alebo vo vykonávacích predpisoch ustanovené, ktoré výrobky tvoria súpravu, musí to byť dojednané v zmluve.

§ 174
Označovanie výrobkov

(1) Dodávatelia sú povinní označovať výrobky

a) ochrannou známkou, prípadne ak niet ochrannej známky, plným názvom výrobcu a jeho sídlom,

b) inými údajmi, pokiaľ je tak ustanovené právnymi predpismi, najmä technickými normami.

(2) Označenie musí byť na výrobku. Ak to vzhľadom na povahu výrobku nie je možné, umiestňuje sa označenie na obale alebo na pripojenom štítku a ak nie je ani to možné, na sprievodných dokladoch. Ak sa výrobky dodávajú v nepriehľadnom spotrebiteľskom obale, musí byť na obale okrem označenia uvedený aj názov výrobku.

(3) Výrobky určené pôvodne pre vývoz môžu byť označené len na sprievodných dokladoch, ak je tak dohodnuté. Dovážané výrobky nemusia byť označené podľa odsekov 1 a 2.

(4) Plnenie je vadné, ak výrobky boli dodané bez predpísaného označenia alebo ak sú označené nesprávne, prípadne neúplne tak, že odberateľ alebo spotrebiteľ môže byť uvedený do omylu o ich vlastnostiach.

(5) Právne predpisy môžu ustanoviť odchýlky od ustanovení odsekov 1 až 3.

§ 175
Množstvo

(1) Množstvo sa určuje v jednotkách obvyklých podľa povahy výrobkov (váha, počet, objem, plocha, dĺžka a pod.). Ak je taká jednotka odchylná od jednotky, v ktorej je výrobok plánovaný, dodávateľ je na žiadosť odberateľa povinný oznámiť spôsob prepočtu.

(2) Ak to vyžadujú výrobné dôvody, povaha výrobkov, obalov alebo hospodárne využitie dopravných prostriedkov, možno vo vykonávacích predpisoch alebo v zmluve ustanoviť, že dodané množstvá sa môžu v určitom rozsahu odchyľovať od množstiev dojednaných v zmluve. Ak vo vykonávacích predpisoch alebo v zmluve nie je ustanovené niečo iné, musí sa pri postupných dodávkach odchýlka vyrovnať v bezprostredne nasledujúcej dodávke; odchýlka pri poslednej dodávke sa nevyrovnáva. Ak sa dodané množstvo odchyľuje od množstva dojednaného vo väčšom rozsahu, než dovoľuje odchýlka, posudzuje sa splnenie dodávky tak, ako keby odchýlka ustanovená alebo dohodnutá nebola.

(3) Za úradné zistenie množstva sa považuje zistenie vykonané

a) orgánmi verejnej dopravy,

b) orgánom na to povolaným podľa osobitných predpisov alebo určeným úradným opatrením alebo za účasti takého orgánu,

c) spôsobom ustanoveným vo vykonávacích predpisoch.

§ 176
Minimálne expedičné množstvo

(1) Dodávateľ je oprávnený požadovať, aby odberateľ odoberal výrobky aspoň v minimálnom expedičnom množstve. Minimálne expedičné množstvo sa ustanoví v cenníkoch, vo vykonávacích

predpisoch, v technických normách alebo v zmluve tak, aby bola zachovaná hospodárnosť dopravy, balenia a expedície, úmerná odbytovým úlohám dodávateľa.

(2) Ak odberateľ zo závažných dôvodov požaduje, najmä pre vývoz, dodávku, ktorá nedosahuje minimálne expedičné množstvo, dodávateľ je povinný zaviazať sa na jednorazovú dodávku i menšieho množstva. Je však oprávnený požadovať primeranú prirážku.

§ 177
Minimálne výrobné množstvo

Ak odberateľ žiada dodávku menšieho množstva ako je minimálne výrobné množstvo, vyplývajúce z hospodárnej výroby, a ak sa takéto množstvo nemôže dosiahnuť ani spojením objednávok všetkých odberateľov, dodávateľ je povinný takej požiadavke vyhovieť len vtedy, ak je to technologicky možné a ak odberateľ preukáže závažné dôvody, najmä ak ide o dodávku pre vývoz. Je však oprávnený požadovať primeranú prirážku.

§ 178
Obaly a balenie

(1) Výrobky sa musia dodávať v takých obaloch a balení, takým spôsobom nakladané, prípadne pri dodávkach výrobkov bez obalu musí sa zachovať taký spôsob dodávky, aby sa pri zachovaní hospodárnosti a pri riadnom spôsobe prepravy a uskladňovania neporušila úplnosť a akosť dodávaných výrobkov.

(2) Dodávateľ je povinný zabezpečiť, aby obaly výrobkov svojimi rozmermi, konštrukciou a pevnosťou umožňovali použitie novej techniky v preprave. V prípadoch, v ktorých to povaha výrobkov dovoľuje, dodávateľ je povinný používať prepravné skrine, typizované skladacie obaly, lepenkové debny a po dohode s odberateľom zavádzať používanie paliet.

(3) Pokiaľ sa podľa dohody organizácií výrobky dodávajú v obaloch odberateľa, musia sa tieto obaly dodať do miesta určeného dodávateľom najneskoršie 10 dní pred začiatkom dodacej lehoty, ak nebola dojednaná iná lehota.

(4) Ak odberateľ požaduje, aby výrobky, ktoré sa podľa technickej normy alebo obvykle dodávajú bez obalu, boli dodané balené, prípadne aby výrobky boli dodané v inom než v predpísanom alebo vzhľadom na povahu dodávky obvyklom obale, alebo ak dodatočne požaduje iný obal než dohodnutý, dodávateľ je povinný za úhradu zvýšených nákladov tejto požiadavke vyhovieť. Ak dodávateľ nemá dostatok požadovaných obalov alebo obalového materiálu, musí ich odberateľ včas zabezpečiť.

§ 179
Hospodárenie s obalmi

Organizácie sú povinné zaobchádzať s obalmi hospodárne a tak, aby sa zabezpečilo ich plné využitie. Najmä sa nedovoľuje obaly preťažovať ani ich používať na iné účely než pre dodávky, pre ktoré boli určené; takisto sa nedovoľuje vyraďovať obaly z používania, ak sa dajú opraviť a ak oprava je hospodárna. Bližšiu úpravu o hospodárení s obalmi ustanovujú vykonávacie predpisy.

§ 180
Preprava

(1) Pri uzavieraní zmlúv, najmä pri dojednávaní dodacích lehôt, minimálneho expedičného množstva a iných zmluvných podmienok organizácie musia dbať na účelnosť a hospodárnosť prepravy a využívanie dopravných prostriedkov.

(2) Ak nie je ustanovené alebo dohodnuté inak, prepravu výrobkov do miesta určenia zabezpečuje dodávateľ, ktorý určuje aj spôsob prepravy tak, aby bola účelná a hospodárna. Je však podľa svojich možností povinný prihliadnuť na odôvodnené požiadavky odberateľa; pokiaľ im vyhovie, má právo na úhradu zvýšených nákladov, ktoré mu tým vznikli.

(3) Pri odoslaní vozovej zásielky dodávateľ je povinný zaslať odberateľovi alebo príjemcovi zásielky správu, že zásielku odosiela. Správa musí sa odoslať takým spôsobom, aby došla odberateľovi pred príchodom zásielky. Vykonávacie predpisy alebo zmluva môžu ustanoviť odchylnú úpravu.

§ 181
Vzorky predkladané dodávateľom

(1) Dodávateľ predkladá odberateľovi vzorky

a) ako podklad pre uzavretie zmluvy, najmä pre dojednanie akosti (kolekcie, predvýrobné vzorky a pod.), ak je to ustanovené, dohodnuté alebo obvyklé,

b) ako podklad pre posúdenie akosti (referenčné, výpadné vzorky a pod.), ak je to ustanovené vo vykonávacích predpisoch alebo v zmluve.

(2) Ak majú byť vzorky podkladom pre posúdenie akosti, musí zmluva obsahovať ustanovenia o ich odovzdaní, schválení a úschove. Ak na podklade takto schválených vzoriek majú byť zaslané vzorky aj jednotlivým príjemcom dodávok, musia byť zaslané najneskoršie s prvou dodávkou. Dodávateľ zodpovedá za to, že vzorky súhlasia so schválenými vzorkami.

(3) Fakturujú sa iba vzorky v predajnom stave, za ceny zodpovedajúce cenovým predpisom. Nepredajné vzorky sa fakturujú, len ak tak ustanovujú vykonávacie predpisy alebo cenníky.

§ 182
Dokumentácia odovzdávaná dodávateľom

(1) Dodávateľ je povinný pri dodávke odberateľovi odovzdať sprievodnú technickú dokumentáciu, pokiaľ je tak ustanovené vo vykonávacích predpisoch, v technickej norme, v zmluve, prípadne pokiaľ je to obvyklé.

(2) Dodávateľ odovzdáva odberateľovi sprievodnú technickú dokumentáciu v českom alebo slovenskom jazyku, ak nie je ustanovené alebo dohodnuté inak; na požiadanie je povinný poskytnúť odberateľovi odbornú spoluprácu pri vyhotovovaní prekladov do iného jazyka. Dokumentáciu v ustanovenom alebo obvyklom množstve dodávateľ poskytuje zadarmo.

(3) Pokiaľ je to dohodnuté alebo obvyklé, dodávateľ je povinný dodať odberateľovi v primeranom množstve propagačný materiál; pokiaľ o to odberateľ požiada, je povinný dodať podklady a údaje potrebné na zhotovenie propagačného materiálu. O úhrade nákladov sa organizácie dohodnú.

§ 183
Atest

(1) Atestom dodávateľ osvedčuje určité vlastnosti (hodnoty) dodávaných výrobkov alebo celej dodávky.

(2) Povinnosť vydávať atest, spôsob jeho vydávania a vlastnosti (hodnoty), ktoré sa ním osvedčujú, ustanovujú právne predpisy, najmä technické normy alebo zmluva.

§ 184
Vzorky a dokumentácia predkladaná odberateľom

Ak sa uzaviera zmluva o dodávke výrobkov podľa vzoriek alebo podľa technickej dokumentácie predloženej odberateľom, musí sa dohodnúť spôsob odovzdania a uloženia vzoriek a dokumentácie.

§ 185
Údaje na výrobkoch určených na predaj občanom

(1) Výrobky, ktoré sú určené na predaj občanom a sú technicky zložité alebo vlastnosti ktorých nie sú všeobecne známe, výrobca je povinný opatriť takými jasnými informáciami o ich vlastnostiach a o spôsobe ich používania, aby spotrebiteľ mohol výrobky plne a bezpečne využívať.

(2) Všetky údaje a informácie na týchto výrobkoch, na ich obaloch, záručných listoch a inde výrobca musí dohodnúť s organizáciou poverenou Ministerstvom vnútorného obchodu.

§ 186
Záruky na výrobky určené na predaj občanom

Pri výrobkoch uvedených vo vykonávacom predpise, určených na to, aby ich občania používali po dlhší čas musí sa odberateľovi poskytnúť záručná doba vždy dlhšia ako 6 mesiacov odo dňa predaja spotrebiteľovi. Záručná doba musí byť vyznačená na výrobku, na jeho obale alebo na pripojenom záručnom liste. Vykonávacie predpisy ustanovujú aj podmienky poskytovania záruk, najmä ich rozsah, lehoty a spôsob vykonávania opráv alebo výmeny vadných výrobkov; ak má na použiteľnosť výrobku vplyv dĺžka uskladňovania, ustanovujú, po akej dobe uhradzuje náklady opráv obchodná organizácia.

§ 187
Dodacie lehoty

(1) Pri určení dodacích lehôt treba prihliadať na potrebu rovnomerného a hospodárneho plnenia úloh dodávateľa i odberateľa a na zodpovednosť dodávateľa za plynulé zásobovanie národného hospodárstva tými výrobkami, ktoré dodáva. Ak nedôjde k inej dohode, musia sa dodacie lehoty dojednať s presnosťou najmenej na mesiac. Vykonávacie predpisy sa môžu od tohto ustanovenia odchýliť.

(2) Pri sezónnych výrobkoch sa musia dodacie lehoty určiť tak, aby sa umožnilo včasné využitie týchto výrobkov v príslušnej sezóne.

§ 188
Odvolávky

(1) Ak je to účelné so zreteľom na potrebu odberateľa alebo na povahu výrobkov, môže byť v zmluve určenie niektorých podrobnejších údajov potrebných na splnenie dodávky dojednané tak, že ich určí odberateľ neskoršie v jednostrannom príkaze - odvolávke.

(2) Odvolávka, obsah ktorej nezodpovedá ustanoveným alebo dohodnutým podmienkam, považuje sa za neurobenú. Dodávateľ je však povinný na to odberateľa neodkladne upozorniť.

§ 189
Prepravné dispozície

(1) Ak údaje potrebné na uskutočnenie prepravy nie sú obsiahnuté už v zmluve, odberateľ je povinný oznámiť ich dodávateľovi v písomnej prepravnej dispozícii, v ktorej oznámi príjemcu, miesto určenia (stanicu) a ďalšie údaje potrebné na to, aby zásielka mohla byť správne doručená, prípadne požiada aj o určitý spôsob prepravy.

(2) Ak lehota pre oznámenie prepravnej dispozície nie je ustanovená vo vykonávacích predpisoch alebo v zmluve, odberateľ je povinný doručiť prepravnú dispozíciu dodávateľovi najneskoršie 10 dní pred začiatkom dodacej lehoty. Ak však ide o prepravy, pri ktorých dodávateľ zostavuje podľa právnych predpisov plán prepravy, odberateľ je povinný oznámiť prepravnú dispozíciu najneskoršie 10 dní predo dňom, do ktorého dodávateľ musí predložiť príslušný plán prepravy.

Ceny, prirážky a zrážky

§ 190

(1) Organizácie uvedú v zmluve ceny v súlade s cenovými predpismi platnými v deň uzavretia zmluvy, a to buď údajom ceny alebo odkazom na cenník. Súčasne uvedú, či sa má fakturovať s daňou z obratu.

(2) - zrušený

(3) Odberateľ má právo požadovať, aby sa v zmluve uviedlo, že dodávka nesmie sa uskutočniť pred určením ceny. Ak je odberateľom organizácia vnútorného obchodu, nesmie sa zmluva uzavrieť pred vyhlásením maloobchodnej ceny, ak ide o výrobky určené na predaj občanom.

§ 191

(1) Organizácie uvedú v zmluve primerané prirážky, prípadne zrážky, ak majú byť dodané výrobky v odchylnej akosti alebo vyhotovení, alebo ak sa majú uskutočniť dodávky v inom množstve, než s akým sa uvažovalo pri určení ceny.

(2) Dodávateľ je oprávnený požadovať, aby v zmluve bola určená primeraná prirážka v prípade, že sa dojedná dodacia lehota kratšia, než vyplýva z lehoty na predloženie návrhu zmluvy, prípadne ak sa na žiadosť odberateľa v jednotlivom prípade poskytne dlhšia záručná doba, než ktorá sa bežne poskytuje.

(3) Odberateľ je oprávnený požadovať, aby v zmluve bola určená primeraná zrážka v prípade, že sa dohodne dodacia lehota, ktorá umožňuje zníženie výrobných nákladov.

(4) Poskytovanie a dojednávanie iných prirážok alebo zrážok je možné, len ak tak ustanovujú právne predpisy; v nich môže byť aj poskytovanie a dojednávanie prirážok a zrážok upravené odchylne.

Tretí oddiel
Preverovanie plnenia

§ 192
Kontrola pred splnením

(1) Výrobca je povinný v priebehu výroby i pred odoslaním dodávok sústavne vykonávať takú kontrolu, aby nedochádzalo k výrobe a k dodávkam výrobkov vadnej akosti.

(2) Osvedčenie o akosti a kompletnosti, ako aj ďalšie doklady potrebné pre správne preverovanie plnenia dodávateľ je povinný zaslať alebo odovzdať odberateľovi najneskoršie s dodávkou, pokiaľ vykonávacie predpisy*) neustanovujú inú lehotu.

(3) Osvedčenie o akosti a kompletnosti musí obsahovať meno alebo značku pracovníka, ktorý zodpovedá za správnosť vykonanej kontroly.

§ 193
Odber od odovzdávajúcej organizácie

Odberateľ je povinný dodávku prehliadnuť ešte za prítomnosti pracovníka odovzdávajúcej organizácie (dodávateľa, dopravcu) tak, aby mohol zistiť, či odovzdávané množstvo zodpovedá údajom v sprievodných dokladoch, a ďalej zrejmú porušenosť alebo neúplnosť dodávky a okolnosti rozhodujúce pre uplatnenie práv, ktoré z toho vyplývajú. Podľa okolností odberateľ najmä

a) vykoná všetky úkony ustanovené pre odberanie výrobkov prepravnými poriadkami,

b) preverí pri vozových zásielkach vonkajšiu neporušenosť voza a jeho uzáverov, pri otvorenom voze zrejmú úplnosť nákladu,

c) preverí počet kusov prepravovaných bez obalu, v ostatných prípadoch počet obalových jednotiek,

d) preverí hrubú váhu dodávky, prípadne jej jednotlivých častí,

e) preverí neporušenosť vonkajších obalov balených jednotiek,

f) porovná značky (signa) dodávky, prípadne jej jednotlivých častí (obalových jednotiek alebo kusov) s dodacími alebo dopravnými dokladmi.

§ 194
Zápisnica o vadách zistených pri odbere

(1) Ak odberateľ zistí nezrovnalosti v množstve, zrejmú porušenosť alebo neúplnosť dodávky alebo okolnosti tomu nasvedčujúce, je povinný o tom spolu s pracovníkom odovzdávajúcej organizácie spísať zápisnicu, v ktorej obe organizácie uvedú svoje stanoviská.

(2) Dokiaľ pracovník odovzdávajúcej organizácie odmieta spísať alebo podpísať zápisnicu, odberateľ nie je povinný dodávku prevziať.

(3) Zápisnica sa nespisuje, ak sú skutočnosti, ktoré sa ňou majú osvedčiť, zrejmé zo zápisnice spísanej podľa ustanovenia § 344.

§ 195

(1) Pri odbere od dopravcu odberateľ zodpovedá dodávateľovi za splnenie všetkých povinností, ktoré právne predpisy, najmä prepravné poriadky, ukladajú príjemcovi zásielky.

(2) V prípadoch, v ktorých dodávateľ zodpovedá za dopravovanú zásielku, odberateľ je povinný uplatniť právo zo zodpovednosti dopravcu spôsobom ustanoveným v právnych predpisoch, inak nemôže v rozsahu tohto práva požadovať od dodávateľa náhradu.

(3) Pri traťových dodávkach má všetky práva i povinnosti odberateľa príjemca zásielky; dodávateľom sa rozumie i odosielateľ.

§ 196
Štatistická prebierka

(1) Pri dodávkach veľkých množstiev výrobkov vyrábaných hromadne a sériove alebo pri dodávkach výrobkov, pri ktorých preverovanie akosti vedie k zničeniu výrobkov, k poškodeniu originálneho obalu, prípadne ak by bolo preverovanie každého jednotlivého výrobku neúmerne nákladné, preverujú sa ustanovené, prípadne dojednané vlastnosti štatistickou prebierkou, pokiaľ je tak ustanovené v právnych predpisoch alebo v zmluve.

(2) Štatistická prebierka spočíva v tom, že sa sledované vlastnosti merajú alebo inak skúmajú ustanoveným, prípadne dohodnutým spôsobom iba na určitom počte vybratých výrobkov.

(3) Predpokladom štatistickej prebierky je ustanovenie technickej normy o preberacom pláne alebo dohoda organizácií o preberacom pláne, ktorý určuje rozsah výberu, t. j. počet výrobkov alebo vzoriek, ktoré sa majú kontrolovať, a pravidlo (kritérium) pre rozhodnutie o tom, kedy sa celá dodávka považuje za vyhovujúcu a kedy sa považuje za nevyhovujúcu. Preberací plán sa musí dohodnúť tak, aby ustanovené, prípadne dohodnuté vlastnosti boli preverované účinne, avšak čo najhospodárnejšie; vypracuje ho organizácia, ktorá je povinná preverovať dodávky, na základe dohodnutej požiadavky na akosť celej dodávky a podľa technickej normy o štatistickej prebierke.

(4) Úrad pre normalizáciu a meranie môže na návrh ústredného orgánu nadriadeného odberateľovi určiť po prerokovaní s ústredným orgánom nadriadeným dodávateľovi, že organizácie sú povinné dojednať preverovanie akosti dodávok určitých výrobkov štatistickou prebierkou.

§ 197

Vierohodný dôkazný prostriedok o zistených vadách odberateľ zabezpečuje napríklad takto:

a) prizve dodávateľa, orgány spoločenskej kontroly alebo inú nestrannú osobu, ak pri preverovaní plnenia zistil porušenosť dodávky alebo okolnosti tomu nasvedčujúce;

b) v závažných prípadoch, alebo ak je to predpísané, prípadne obvyklé, preruší pri zistení vád preverovanie plnenia a prizve na jeho dokončenie dodávateľa, orgán spoločenskej kontroly alebo inú nestrannú osobu;

c) spíše zápisnicu o tom, ako sa vada zistila za prítomnosti dodávateľa, orgánu spoločenskej kontroly alebo inej nestrannej osoby;

d) podľa povahy výrobkov odoberie alebo zabezpečí vzorky, fotografie obalov, nakladania alebo výrobkov a pod.;

e) preverované výrobky, pri ktorých boli zistené vady, uloží až do vybavenia reklamácie oddelene.

Štvrtý oddiel
Reklamačné konanie a právo zo zodpovednosti za vady

§ 198

(1) Záručná doba je - pokiaľ nie je ustanovená podľa § 135 inak - šesť mesiacov od splnenia dodávky.

(2) Záručná doba sa predlžuje

a) ak odberateľ preruší preverovanie plnenia, aby mohol byť prizvaný dodávateľ, odo dňa odoslania výzvy dodávateľovi do dňa, keď sa dodávateľ ustanoví na dokončenie preverovania plnenia, alebo keď odberateľovi dôjde oznámenie, že sa dodávateľ neustanoví, najviac však o dobu jedného mesiaca,

b) pri vadách výrobkov, ktoré odberateľ dodáva v nezmenenom stave ďalšiemu odberateľovi (spotrebiteľovi), do konca doby, po ktorú trvá zodpovednosť za vady v prospech toho, kto

výrobky spracúva alebo spotrebúva, najviac však na dobu osemnástich mesiacov od splnenia dodávky,

c) v prípadoch, keď sa reklamácia vybavuje opravou, o dobu od odoslania reklamácie do prevzatia opraveného výrobku odberateľom,

d) v prípadoch, keď dodávateľ nezaslal alebo neodovzdal odberateľovi doklady potrebné na preverovanie plnenia, o dobu, po ktorú sa dodávateľ so zaslaním alebo odovzdaním potrebných dokladov oneskoril.

§ 199

Pri výrobkoch, ktoré sa stanú súčasťou stavebnej časti stavby alebo stavebných prác, musia sa vady, ktoré môže zistiť až pri prevzatí alebo až po tomto prevzatí niektorý z ďalších odberateľov, reklamovať najneskoršie do 15 dní odo dňa dôjdenia včasnej reklamácie ďalšieho odberateľa, najneskoršie však do dvoch rokov od splnenia dodávky výrobku, pri dodávkach samostatných konštrukcií najneskoršie do troch rokov od splnenia dodávky samostatných konštrukcií.

§ 200

Vady dodávky, ktoré sú zrejmé už pri odbere od odovzdávajúcej organizácie, musia sa reklamovať do 15 dní od prevzatia, inak právo zo zodpovednosti za tieto vady zaniká.

§ 201

(1) Ak vykonávacie predpisy*) neustanovujú odchylnú úpravu, má odberateľ, ktorému sa plnilo vadne, právo žiadať primeranú zľavu, ak ide o vadné plnenie, ktoré si bez opravy ponechá, alebo

a) ak je vada neodstrániteľná, požadovať v rozsahu vadného plnenia buď nové bezvadné plnenie, alebo - ak to nie je možné - požadovať zrušenie zmluvy. To isté právo má pri výrobkoch určených na predaj občanom, ak sa vada vyskytuje po oprave opätovne alebo ak výrobok má väčší počet vád;

b) ak je vada odstrániteľná, požadovať bezplatné odstránenie vady alebo náhradu nákladov na odstránenie vady.

(2) Ak sa vykonáva štatistická prebierka, odberateľ má právo na výmenu všetkých zistených vadných výrobkov alebo na vrátenie sumy za ne zaplatenej, pokiaľ vykonávacie predpisy*) neustanovujú odchylnú úpravu. Okrem toho, ak sa pri štatistickej prebierke zistí, že dodávka je nevyhovujúca, odberateľ má právo požadovať primeranú zľavu alebo vytriedenie vadných výrobkov z dodávky, alebo náhradu nákladu tohto vytriedenia, prípadne môže požadovať buď novú bezvadnú dodávku, alebo ak to nie je možné, zrušenie zmluvy.

(3) Ak sa plnilo menšie množstvo, než udal dodávateľ v sprievodných dokladoch k dodávke, alebo ak došlo k úbytku v dôsledku nedostatočného balenia, prípadne nakladania, za ktoré dodávateľ zodpovedá, odberateľ má právo na doplnenie chýbajúceho množstva výrobkov alebo môže žiadať zrušenie zmluvy v rozsahu chýbajúceho množstva.

(4) Okrem práv podľa odsekov 1 až 3 odberateľ má právo na majetkové sankcie ustanovené právnym predpisom alebo zmluvou.

(5) Ustanovenia predchádzajúcich odsekov platia primerane i o vadách opráv vykonávaných v rámci zodpovednosti za vady.

§ 202

(1) Odberateľ nemusí v rozsahu vadného plnenia zaplatiť faktúru, prípadne ak požaduje nové bezvadné plnenie alebo zrušenie zmluvy, môže žiadať vrátenie sumy už zaplatenej; musí však včas a riadne reklamovať a uplatniť svoje právo zo zodpovednosti za vady, ak dodávateľ neuzná reklamáciu.

(2) Ak odberateľ žiada odstránenie vád a ak je nebezpečenstvo omeškania, musí mu dodávateľ vyhovieť, aj keď neuznáva, že za vady zodpovedá; náklady až do rozhodnutia o reklamácii znáša dočasne dodávateľ.

(3) Ak je pre odstránenie vád určená lehota dohodou, rozhodnutím hospodárskej arbitráže alebo vyhlásením dodávateľa a ak dodávateľ neodstráni vady v tejto lehote, môže odberateľ na jeho náklad vady odstrániť sám alebo dať ich odstrániť.

§ 203

(1) Dodávateľ je povinný najneskoršie do 15 dní po tom, čo dostal reklamáciu, oznámiť odberateľovi, či reklamáciu uznáva alebo z akých dôvodov ju odmieta uznať. Ak je dodávateľom odbytová organizácia alebo organizácia vnútorného obchodu, je táto lehota jeden mesiac. Ak je dodávateľom dovezených výrobkov podnik zahraničného obchodu, je táto lehota dva mesiace.

(2) Organizácie si v jednotlivom prípade môžu dojednať lehotu dlhšiu, než ustanovuje odsek 1, pokiaľ je to potrebné pre vybavenie reklamácie, najmä ak sa má reklamácia doplniť ďalšími dokladmi, vzorkami a pod.; ak ide o dovážané výrobky, môžu dlhšiu lehotu ustanoviť aj vykonávacie predpisy.

Piaty oddiel
Majetkové sankcie

§ 204
Penále za omeškanie dodávateľa

(1) Dodávateľ, ktorý je v omeškaní s dodávkou výrobkov, je povinný zaplatiť odberateľovi za prvý deň omeškania penále vo výške 5 % z ceny nedodaných výrobkov, a ak omeškanie trvá dlhšie než jeden mesiac, ešte ďalšie penále vo výške 5 % z ceny výrobkov nedodaných ani v priebehu mesiaca po dodacej lehote. Povinnosť zaplatiť penále za prvý deň omeškania sa znižuje na 0,5 % z ceny tých nedodaných výrobkov, ktoré dodávateľ dodatočne splnil najneskôr do 15 dní po uplynutí dojednanej dodacej lehoty.

(2) Ak odberateľ dohodne s dodávateľom po uplynutí pôvodnej dodacej lehoty novú (náhradnú) dodaciu lehotu alebo ak je taká lehota určená rozhodnutím hospodárskej arbitráže a ak je dodávateľ v omeškaní s dodaním výrobkov v tejto náhradnej dodacej lehote, platí ďalšie penále vo výške 5 %. Právo na penále za omeškanie, ktoré vzniklo pred uzavretím dohody o náhradnej dodacej lehote, nie je však tým dotknuté.

(3) Ak dodacia lehota nebola dodržaná len preto, že verejný dopravca neprijal riadne ohlásenú zásielku na prepravu, alebo že prekročil lehotu určenú pre jej prepravu, nezapočíta sa pre účely majetkových sankcií doba, po ktorú zdržanie spôsobené dopravcom trvá.

§ 205
Penále za omeškanie odberateľa

(1) Odberateľ, ktorý v ustanovených lehotách nepredložil dodávateľovi odvolávku alebo neoznámil prepravné dispozície, je povinný dodávateľovi zaplatiť penále vo výške 2 % z ceny výrobkov, ktorých sa nesplnenie tejto povinnosti týka, a ak omeškanie trvá dlhšie ako mesiac, ešte ďalšie penále vo výške 3 % z ceny výrobkov, pri ktorých táto povinnosť nebola splnená ani v tejto ďalšej lehote.

(2) Ak sa má dodávka splniť odovzdaním výrobkov odberateľovi, je odberateľ, ktorý riadne ponúknuté výrobky neprijme, povinný dodávateľovi zaplatiť penále vo výške 5 % z ceny neodobratých výrobkov.

§ 206
Penále za dodávku výrobkov vadnej akosti

(1) Dodávateľ, ktorý dodal výrobky vadnej akosti, je povinný zaplatiť odberateľovi penále vo výške 10 % z fakturovanej ceny týchto výrobkov, najviac však desaťnásobok ceny opravy, ak ide o vadu, ktorú dodávateľ odstránil.

(2) Penále uvedené v odseku 1 sa znižuje na polovicu, ak sa odberateľ rozhodne, že si výrobky ponechá bez opravy, prípadne že ich za náhradu nákladov opraví alebo dá opraviť. Rovnakým spôsobom sa penále uvedené v odseku 1 znižuje, ak dodávateľ najneskoršie do jedného mesiaca po tom, čo dostal reklamáciu, dodá nové, bezvadné výrobky alebo vady akosti v tejto dobe opraví; ak sa výrobky opravujú, nezapočíta sa do tejto doby doba od oznámenia dodávateľa, že súhlasí s opravou výrobkov, do odoslania výrobkov odberateľom na opravu.

(3) Penále uvedené v odseku 1 sa neplatí

a) pri oprave výrobkov, na ktoré je poskytnutá predĺžená záručná doba (§ 135) a dodávateľ opraví vadu alebo vymení vadný výrobok do 15 dní od času, čo dostal reklamáciu, prípadne v inej dohodnutej lehote,

b) ak sa vykonáva štatistická prebierka (§ 196) a dodávka nebola odmietnutá ako nevyhovujúca,

c) pri dodávke výrobkov lepšej akosti, než bola dojednaná, pokiaľ si ich odberateľ ponechá.

§ 207

Ak vadnosť bola spôsobená hrubým porušením technologického postupu, dodávateľ je povinný odberateľovi zaplatiť penále vo výške 20 % z fakturovanej ceny výrobkov vadnej akosti; ustanovenie § 206 nemožno v takom prípade použiť.

§ 208
Penále za inak vadné plnenie

(1) Dodávateľ je povinný odberateľovi zaplatiť penále vo výške 5 % z ceny vadného plnenia, ak dodal výrobky neoznačené určeným spôsobom alebo nekompletné výrobky alebo ak je predmet jeho plnenia inak vadný.

(2) Dodávateľ, ktorý dodal menšie množstvo výrobkov, než uviedol v sprievodných dokladoch, je povinný zaplatiť odberateľovi penále vo výške 10 % z ceny chýbajúcich výrobkov.

§ 209

Ustanovenia § 204 a 206 sa nevzťahujú na dodávky novej techniky obsiahnuté v plánoch rozvoja vedy a techniky, pokiaľ pôjde o prototypy alebo výrobky overovacej série a pokiaľ sú takto v zmluve označené.

§ 210

Vykonávacie predpisy sa môžu od ustanovení § 204 až 209 odchýliť.

Štvrtá hlava
OSOBITNÉ USTANOVENIA O DODÁVKACH PRE VÝVOZ A Z DOVOZU

Prvý oddiel
Úvodné ustanovenia

§ 211

(1) Dodávky pre vývoz a z dovozu sa zabezpečujú hospodárskymi zmluvami alebo, ak ide o vývoz - za podmienok ďalej ustanovených - písomnými dodávkovými príkazmi.

(2) Všetky organizácie sú povinné dbať pri zabezpečovaní dodávok pre vývoz a z dovozu na hospodárske, najmä devízové záujmy štátu.

§ 212

(1) Pokiaľ nie je v tejto hlave ustanovené niečo iné, platia pre dodávku pre vývoz a z dovozu ustanovenia prvej až tretej hlavy.

(2) Ak sa dodávka výrobkov pre vývoz zabezpečuje hospodárskou zmluvou, platia ďalšie ustanovenia o dodávkach zabezpečovaných dodávkovými príkazmi obdobne.

Druhý oddiel
Dodávky pre vývoz

Dodávkový príkaz

§ 213

(1) Podnik zahraničného obchodu (odberateľ) zabezpečuje dodávky pre vývoz spravidla dodávkovými príkazmi, ktoré musia byť v zhode

a) s plánovacími aktami alebo so zmluvou o príprave dodávok, prípadne s údajmi pre včasné materiálové a výrobné zabezpečenie, pokiaľ povinnosť odberateľa oznamovať tieto údaje je ustanovená vo vykonávacích predpisoch, alebo

b) s obsahom o výmenách pri hospodárskej spolupráci so zahraničím, prípadne dohôd o dodávkach mimo rámca plánu zahraničného obchodu - pokiaľ sa na dojednaní týchto dohôd zúčastnilo ministerstvo nadriadené dodávateľovi alebo organizácia ním poverená - alebo

c) s výrobným, prípadne odbytovým programom dodávateľa, ak ide o dodávku vzoriek.

(2) Rovnako ako dodávky výrobkov pre vývoz sa zabezpečujú dodávky propagačného a náborového materiálu dodávaného ako výrobky.

(3) Dodávkový príkaz musí obsahovať presné označenie predmetu, množstva, akosti a času plnenia, ako aj spôsob prehliadky výrobkov, pokiaľ sa má vykonať.

(4) Ak ide o dodávky výrobkov, ktorých cena sa tvorí dohodou dodávateľa s odberateľom, môže sa dodávkový príkaz vydať, iba ak dôjde k dohode o výške ceny, prípadne k dohode o spôsobe určenia ceny, pokiaľ predpisy o cenách neustanovujú o spôsobe určenia ceny niečo iné.

(5) Ak dodávkový príkaz nezodpovedá podmienkam uvedeným v odseku 1 a 4, je neplatný a považuje sa za návrh hospodárskej zmluvy, ak inak má náležitosti, o ktorých musí pri uzavretí hospodárskej zmluvy dôjsť k dohode. Dodávateľ je povinný neplatný dodávkový príkaz vrátiť odberateľovi do 10 dní po prijatí, ak nechce uzavrieť hospodársku zmluvu.

§ 214

(1) Dodávkový príkaz musí byť technicky vykonateľný. Technicky nevykonateľné sú dodávkové príkazy, ak výrobky v nich určené nemožno vyrobiť v určenej lehote na strojovom zariadení dodávateľa ani pri hospodársky odôvodnených úpravách strojového zariadenia, prípadne pri hospodársky odôvodnenej a zabezpečiteľnej kooperácii. Dodávkový príkaz na poľnohospodárske výrobky je technicky nevykonateľný, ak výrobky v ňom určené nemožno vzhľadom na výrobno-technické a vegetačné podmienky vyrobiť.

(2) Ak dodávateľ má za to, že dodávkový príkaz je technicky nevykonateľný, musí ho vrátiť odberateľovi s podrobným odôvodnením do 10 dní po tom, čo ho dostal. Ak odberateľ trvá na dodávkovom príkaze, ktorý bol vrátený pre technickú nevykonateľnosť, musí to do 5 dní po tom, čo dostal námietky, oznámiť dodávateľovi. Ak dodávateľ na svojich námietkach trvá, musí sa do 7 dní po tom, čo dostal stanovisko odberateľa, domáhať zrušenia dodávkového príkazu na hospodárskej arbitráži; ak tak neurobí, nemôže sa zrušenia domáhať neskoršie.

§ 215

(1) Vykonávacie predpisy*) ustanovujú, v ktorých prípadoch, v akých lehotách a ako podrobne je odberateľ povinný oznamovať údaje pre včasné materiálové a výrobné zabezpečenie. Vo vykonávacích predpisoch*) môže byť ustanovené, či a za akých podmienok môže dodávateľ oznámené údaje odmietnuť.

(2) Ak odberateľ oznámil predpísané údaje pre včasné materiálové a výrobné zabezpečenie a nevystavil dodávkový príkaz alebo neuzavrel zmluvu o dodávke výrobkov, nemôže sa zbaviť zodpovednosti za škodu tým spôsobenú.

§ 216

(1) Dodávkový príkaz musí sa predložiť v lehote ustanovenej vo vykonávacom predpise. Ak nie je ustanovená pre určité druhy výrobkov lehota na predloženie dodávkového príkazu, musia sa dodávkové príkazy predkladať v lehotách s dodávateľom osobitne dohodnutých.

(2) Dodávkový príkaz je záväzný dňom doručenia príjemcovi; ak nie je vo vykonávacom predpise alebo v zmluve o príprave dodávok ustanovené niečo iné, je príjemcom organizácia určená v plánovacom akte. Ak vznikne spor o to, kto je príjemcom dodávkového príkazu, rozhodne spor ministerstvo nadriadené dodávateľovi.

(3) Príjemca dodávkového príkazu, pokiaľ sám nie je dodávateľom, je povinný do 10 dní, prípadne v inej určenej lehote odovzdať dodávkový príkaz dodávateľovi a odberateľa o tom upovedomiť, inak je dodávkovým príkazom zaviazaný sám.

(4) Príjemca dodávkového príkazu je povinný do 10 dní odberateľovi potvrdiť, že dodávkový príkaz dostal; ak tak neurobí, nemá to vplyv na záväznosť dodávkového príkazu.

(5) Odberateľ môže dodávkový príkaz jednostranne zmeniť alebo zrušiť. V takom prípade, pokiaľ nejde o zmenu alebo zrušenie dodávkového príkazu, ktoré sú vyvolané zmenou alebo zrušením plánovacieho aktu, nemôže sa zbaviť zodpovednosti za škodu tým spôsobenú.

Dodacie podmienky

§ 217
Akosť

Odberateľ je oprávnený dohodnúť s dodávateľom inú akosť alebo iné vyhotovenie výrobkov, než ustanovuje technická norma, ako aj ďalšie podmienky takej dodávky (dodacia lehota a pod.). Na takú dohodu je dodávateľ povinný pristúpiť, ak už tieto výrobky odchylnej akosti alebo vyhotovenia dodával, ak je taká dodávka technicky vykonateľná a ak ju možno materiálove zabezpečiť.

§ 218
Dodacie lehoty

(1) Dodacia lehota sa ustanovuje určením dňa, mesiaca alebo iného obdobia, v ktorom sa má dodávka uskutočniť. Dodávateľ je povinný splniť dodávku pre vývoz v určenej dodacej lehote. Ak nedodrží odberateľ lehoty, v ktorých sa musia predkladať dodávkové príkazy alebo údaje pre materiálové zabezpečenie, dodávateľ napriek tomu je povinný splniť dodávku v požadovanej lehote, pokiaľ nepreukáže, že nemá potrebné výrobné a dodávkové možnosti. V prípade, že dodávateľ vyhovie, má právo požadovať dojednanie primeranej prirážky. Ak dodávateľ preukáže, že nemá potrebné výrobné a dodávkové možnosti, organizácie dohodnú predĺženie dodacej lehoty o dobu nevyhnutne potrebnú na vykonanie dodávky.

(2) Ustanovenie odseku 1 platí obdobne i pri zmene údajov pre včasné výrobné a materiálové zabezpečenie, prípadne pri zmene dodávkového príkazu.

§ 219

Ak je dodávateľ v omeškaní s plnením dodávky, odberateľ nie je povinný po dobu 3 mesiacov prijať oneskorené plnenie, pokiaľ nejde o dodávku na sklad odberateľa. Penále za omeškanie dodávateľa môže však odberateľ účtovať len do dňa, keď mu dodávateľ oznámi, že výrobky sú pripravené na odoslanie.

§ 220

(1) Čiastkové plnenie je prípustné, len ak tak ustanovujú vykonávacie predpisy alebo dodávkový príkaz.

(2) Ak je dodávateľ povinný dodať pred dodávkou výrobkov alebo súčasne s ňou náborový materiál, prípadne sprievodnú technickú dokumentáciu, platí, že dodávka je splnená len vtedy, ak boli tieto predmety dodané tak, aby nenastalo zdržanie v odoslaní výrobkov zahraničnému zákazníkovi. Inak je dodávateľ povinný zaplatiť penále z celej ceny dodávaného tovaru, ako keby dodávka nebola splnená.

(3) Na žiadosť odberateľa výrobný podnik je povinný vykonať montáže a iné obdobné práce a výkony vzťahujúce sa na výrobky, ktoré sám dodal alebo výroba ktorých mu bola prevedená (§ 51).

§ 221

Dodávateľ musí osvedčiť akosť výrobkov ustanoveným spôsobom, a ak spôsob nie je ustanovený, spôsobom v tuzemsku obvyklým. Ak odberateľ požaduje osvedčenie v tuzemsku neobvyklé,

dodávateľ môže požadovať nevyhnutne potrebné predĺženie dodacej lehoty a úhradu zvýšených nákladov.

§ 222

Pri výrobkoch už vyrábaných dodávateľ je povinný - pokiaľ o to odberateľ požiada - oznámiť do 15 dní od vyžiadania údaje potrebné pre kalkuláciu ceny do zahraničia. Ak ide o výrobky, ktoré dodávateľ doteraz nevyrábal, je povinný oznámiť tieto údaje v lehote dohodnutej alebo ustanovenej vo vykonávacích predpisoch.

§ 223
Vzorky

(1) Pri výrobkoch, ktoré sa predávajú podľa vzoriek, dodávatelia sú povinní uskladňovať primerané množstvo výrobkov alebo polotovarov potrebných na zhotovenie vzoriek. Lehota na dodanie vzoriek nesmie byť dlhšia ako doba nevyhnutne potrebná na ich zhotovenie, prípadne odoslanie.

(2) Odberateľ je povinný vyjadriť sa k vzorkám z bežnej výroby (výpadné vzorky) najneskoršie do jedného týždňa po tom, čo dostal správu od zahraničného zákazníka.

§ 224
Obal, balenie, vonkajšia úprava a označenie

(1) Obal, balenie a vonkajšia úprava výrobkov musia zodpovedať dispozíciám odberateľa. Ak sú tieto dispozície neobvyklé, musia sa dohodnúť s dodávateľom. Dodávateľ je povinný vyhovieť požiadavkám odberateľa, ak sú v súlade s požiadavkami zahraničného trhu a ak má potrebné výrobné a dodávkové možnosti; pritom je oprávnený požadovať dojednanie úhrady zvýšených nákladov.

(2) Dodávateľ je povinný opatriť výrobky, prípadne obaly ochrannými známkami, iným označením a nápismi presne podľa dispozícií odberateľa.

Odoslanie výrobkov

§ 225

(1) Dodávateľ je povinný oznámiť v určenej lehote odberateľovi predbežným návestím, kedy budú výrobky pripravené na odoslanie; v tej istej lehote je dodávateľ povinný oznámiť, kedy výrobky budú pripravené na vykonanie skúšky alebo prehliadky (§ 230), ak je to predpísané. Predbežné návestie musí obsahovať údaje potrebné pre vystavenie vývozných dokladov.

(2) Odberateľ je povinný zaslať dodávateľovi prepravnú dispozíciu najneskoršie do 10 dní od vtedy, čo dostal predbežné návestie. V prepravnej dispozícii určí spôsob prepravy; je povinný sa odvolať na predbežné návestie, uviesť všetky údaje potrebné na riadne uskutočnenie prepravy a tiež požadovaný počet odosielacích návestí s uvedením jazyka, v ktorom majú sa vyhotoviť, prípadne aké údaje majú obsahovať.

(3) Vykonávacie predpisy alebo dohoda môžu ustanoviť odchylnú úpravu.

§ 226

(1) Dodávateľ je povinný naložiť výrobky a odoslať ich na miesto určenia podľa dispozícií odberateľa. Ak o to žiada odberateľ, dodávateľ musí požiadať verejného dopravcu, aby vykonal pred odoslaním úradné váženie alebo prepočítanie výrobkov; náklady uhradzuje odberateľ. Pokiaľ

výnimočne verejný dopravca nemôže váženie alebo prepočítanie výrobkov vykonať, je povinný túto skutočnosť dodávateľovi písomne potvrdiť.

(2) Ak nie je ustanovené alebo dohodnuté niečo iné, dodávateľ je povinný do 24 hodín po odoslaní výrobkov podať odberateľovi ďalekopisom alebo telegraficky zprávu o tom, že výrobky boli odoslané. Do 48 hodín po odoslaní výrobkov dodávateľ je povinný zaslať odberateľovi všetky doklady o odoslaní potrebné pre fakturáciu, inkaso a ďalšiu dopravu, pokiaľ je tak ustanovené vo vykonávacom predpise alebo dodávkovom príkaze. Ak o to žiada odberateľ najneskoršie v prepravnej dispozícii, dodávateľ je povinný v rovnakej lehote zaslať niektoré z uvedených dokladov alebo oznámiť určité údaje aj iným i zahraničným adresátom.

(3) Ak dodávateľ odošle správu alebo doklady oneskorene, je povinný zaplatiť penále vo výške 50 Kčs za každý prípad a deň omeškania, najviac však 1000 Kčs za každý prípad; dodávateľ sa nemôže zbaviť zodpovednosti za škodu tým spôsobenú.

Uskladňovanie a odoslanie výrobkov zo skladu

§ 227

(1) Ak má dodávateľ uskladňovacie možnosti, je povinný pristúpiť na zmluvu o uskladnení výrobkov pre odberateľa, najmä ak odberateľ nemôže dať prepravnú dispozíciu do zahraničia.

(2) O uskladnení výrobkov je dodávateľ povinný odberateľa ihneď upovedomiť. V tomto prípade sa dodávka splní odoslaním správy odberateľovi, že výrobky boli uskladnené.

§ 228

(1) Dodávateľ je povinný výrobky, ktoré uskladnil, odoslať bez zbytočného odkladu po tom, čo dostal prepravné dispozície, ak vykonávacie predpisy neustanovujú inú lehotu. Ak dodávateľ nedodrží túto lehotu, je povinný zaplatiť polovicu penále za omeškanie (§ 204 ods. 1 a 3) z ceny výrobkov, ktoré mali byť odoslané.

(2) Dodávateľ je povinný na žiadosť odberateľa alebo v odôvodnených prípadoch (§ 15 a 121) i bez tejto žiadosti buď sám alebo prostredníctvom svojich poddodávateľov výrobky pred odoslaním do zahraničia odborne prehliadnuť, upraviť a ošetriť; náklady prehliadky, úprav alebo ošetrenia znáša v pomere, v akom bola nevyhnutnosť úprav alebo ošetrenia spôsobená výrobou alebo inými príčinami, za ktoré zodpovedá dodávateľ alebo poddodávateľ. Ostatné náklady znáša vždy odberateľ.

(3) Ustanovenia predchádzajúcich odsekov platia obdobne i pre odosielanie výrobkov zo skladov odberateľa spravovaných dodávateľom, pokiaľ nie je ustanovené niečo iné. Pri odoslaní výrobkov zo skladu platí obdobne aj ustanovenie § 224.

§ 229
Spoločné odoslanie dodávok

(1) Dodávateľ je povinný odoslať aj výrobky iných dodávateľov (príbal), ak ho odberateľ o to požiada najneskoršie súčasne s prepravnou dispozíciou na výrobky, ku ktorým sa má príbal pripojiť.

(2) Odberateľ je povinný zabezpečiť, aby príbal bol včas doručený na miesto, z ktorého sa má spoločné odoslanie vykonať. Ak dodávateľ nedostane príbal včas, je oprávnený výrobky, ktoré dodáva, fakturovať (§ 168 ods. 2) a účtovať skladné za dobu, o ktorú príbal došiel oneskorene. Ak vzniknú s odoslaním príbalu dodávateľovi zvýšené náklady, uhradzuje ich odberateľ.

Preverovanie plnenia, zodpovednosť za vady a reklamácie

§ 230

Odberateľ je oprávnený pred splnením výrobky prehliadnuť; tým sa nič nemení na zodpovednosti dodávateľa za vady plnenia. Preverovať dodávané výrobky je odberateľ povinný len v prípadoch ustanovených vo vykonávacích predpisoch.*)

§ 231

(1) Odberateľ je povinný v reklamácii uviesť všetky podstatné skutočnosti o vadách dodávky, najmä tie, ktoré mu oznámil zahraničný zákazník. Ak o to požiada dodávateľ, odberateľ je povinný zaslať mu výpisy z dokladov, ktoré predložil zahraničný zákazník (ich preklady), prípadne obstarať ďalšie doklady, pokiaľ je to pri riadnej prevádzke zahraničného obchodu vykonateľné.

(2) Na žiadosť odberateľa je dodávateľ povinný zúčastniť sa reklamačného konania, a to i v zahraničí. Ak o účasť požiada dodávateľ, odberateľ je povinný tejto žiadosti vyhovieť, ak ide o závažné reklamácie; ak sa zistí neoprávnenosť reklamácie, uhradzuje náklady odberateľ. Ak sa dodávateľ nezúčastní reklamačného konania v zahraničí, sú skutočnosti, ktoré zistil odberateľ pri výrobkoch nachádzajúcich sa v cudzine pri zachovaní potrebnej odbornej starostlivosti, záväzné pre obidve organizácie.

(3) Ak sa dodávateľ nevyjadrí k reklamácii v lehotách uvedených v § 203, má sa za to, že reklamáciu uznáva.

§ 232

(1) Odberateľ musí reklamovať do 15 dní odo dňa, keď dostal včasnú správu zahraničného zákazníka o vadách dodávky, inak jeho právo zo zodpovednosti za vady zaniká. Ak odberateľ zistí vady dodávky v tuzemsku, musí reklamovať do 15 dní od zistenia.

(2) Správa zahraničného zákazníka je včasná, ak ju urobil v lehote dojednanej na základe príslušných medzištátnych podmienok alebo v takej lehote, v ktorej odberateľ pri riadnom výkone svojej činnosti musí reklamáciu prijať. Ak je táto lehota dlhšia ako dvanásť mesiacov od prevzatia výrobkov zahraničným zákazníkom, odberateľ je povinný takúto lehotu pred vystavením dodávkového príkazu s dodávateľom prejednať a prípadne sa dohodnúť na zodpovedajúcej prirážke.

(3) Odberateľ môže požadovať určenie takého rozsahu zodpovednosti za vady, aký zodpovedá záruke poskytnutej zahraničnému zákazníkovi podľa medzištátnych podmienok alebo podľa podmienok dojednaných so zahraničným zákazníkom podľa požiadaviek zahraničného trhu. Poskytnutie širšieho rozsahu zodpovednosti, než je obvyklé podľa príslušných medzištátnych podmienok alebo než je obvyklé v tuzemsku, musí sa pred vydaním dodávkového príkazu dohodnúť s dodávateľom.

§ 233

(1) Ak sa vybavuje reklamácia zľavou, určí sa zľava vždy z fakturovanej tuzemskej ceny.

(2) Ak odberateľ uhradzuje v dôsledku oneskoreného alebo vadného plnenia v zahraničí škodu, za ktorú dodávateľ zodpovedá, dodávateľ je povinný uhradiť odberateľovi škodu v pomere k nákupnej cene oneskorene dodaných alebo vadných výrobkov.

§ 234

Pri opakujúcich sa dodávkach výrobkov vadnej akosti je dodávateľ povinný na žiadosť odberateľa zastaviť ďalšie dodávky do toho času, dokiaľ dodávateľ neodstráni príčiny vád. V týchto prípadoch odberateľ dohodne s dodávateľom primerané predĺženie dodacej lehoty; ak sa do konca tejto lehoty príčiny vád neodstránia, odberateľ má právo dodávku odmietnuť.

§ 235

(1) Dodávateľ zodpovedá za porušenie patentových, autorských alebo známkových práv. Ak odberateľ odovzdá dodávateľovi plány, výkresy, recepty alebo iné podklady, prípadne ak mu uloží, aby výrobky opatril určitým označením, za porušenie práv zodpovedá odberateľ. Dodávateľ zodpovedá odberateľovi, ak dodané podklady použije inak, než uložil odberateľ.

(2) Bez súhlasu dodávateľa nesmie odberateľ používať vzorky, kolekcie, plány alebo iné podklady inak, než na účel, pre ktorý mu boli poskytnuté.

§ 236
Penále za dodávku výrobkov vadnej akosti

(1) Dodávateľ, ktorý dodal výrobky vadnej akosti, je povinný zaplatiť odberateľovi penále vo výške 20 % z poskytnutej zľavy alebo ceny opravy. Pokiaľ sa výrobky pre vadnú akosť zo zahraničia vrátia alebo pokiaľ nebudú vyvezené, dodávateľ platí penále vo výške 10 % z ceny vrátených alebo nevyvezených výrobkov.

(2) Penále uvedené v odseku 1 sa neplatí, ak sa poskytla dlhšia záručná doba, než aká je ustanovená pre rovnaké výrobky dodávané pre spotrebu v tuzemsku.

(3) Ak vadnosť bola spôsobená hrubým porušením technologického postupu, dodávateľ je povinný zaplatiť odberateľovi penále vo výške 20 % z fakturovanej ceny vadných výrobkov.

Výrobky nepredajné v zahraničí

§ 237

(1) Ak sa výrobky stali v zahraničí nepredajnými za pôvodne dojednaných podmienok preto, že dodávateľ nedodržal dodaciu lehotu alebo preto, že dodávka, prípadne jej časť bola vadná, odberateľ je oprávnený plnenie dodatočne odmietnuť. Dodávateľ je povinný na žiadosť odberateľa uskladňovať vrátené výrobky na svoje náklady po dobu šiestich mesiacov, pokiaľ odberateľ nežiada náhradnú dodávku.

(2) Povinnosť dodávateľa platiť penále a nahradiť škodu, ktorá odberateľovi vznikne nedodržaním dodacej lehoty alebo vadnou dodávkou, nie je odmietnutím dodávky dotknutá.

Tretí oddiel
Dodávky z dovozu

Uzavieranie hospodárskych zmlúv

§ 238

(1) Odberateľom, ktorý je oprávnený požadovať uzavretie hospodárskej zmluvy o dodávke z dovozu, je organizácia určená v zmluve o príprave dodávok alebo organizácia určená odberateľským ministerstvom po dohode s Ministerstvom zahraničného obchodu.

(2) Ak sa zásobovanie určitými výrobkami z dovozu zabezpečuje prostredníctvom organizácie na to určenej (dovozná odbytová gescia), organizácia poverená touto činnosťou (dovozný gestor) je odberateľom dovážaného tovaru.

§ 239

Ak je odberateľom dovozný gestor, sústreďuje objednávky výrobkov, na ktoré sa gescia vzťahuje, predkladá dodávateľovi návrh zmluvy, odoberá dovezené výrobky a rozdeľuje ich podľa uzavretých zmlúv svojim ďalším odberateľom. Dovozný gestor je oprávnený pri uzavieraní zmlúv so svojimi ďalšími odberateľmi požadovať takú úpravu dodacích lehôt, preverovania plnenia, reklamácií a reklamačných lehôt, aká zodpovedá jeho povinnostiam voči dodávateľovi.

§ 240

Ak dodávateľ zistí, že požadovaná dodacia lehota, akosť, sortiment, krajina, z ktorej sa má výrobok doviezť, alebo iné požiadavky nie sú pre národné hospodárstvo devízove výhodné alebo sú nedosiahnuteľné, je povinný odberateľovi predložiť svoj odôvodnený návrh na iné riešenie.

§ 241

(1) V zmluve sa určia spravidla štvrťročné dodacie lehoty. Ak však odberateľ v návrhu zmluvy žiada, aby dodacie lehoty boli spresnené na mesiace, prípadne ak navrhuje, ako sa má toto spresnenie vykonať, a ak dodávateľ pozná pri uzavieraní zmluvy s odberateľom záväzný mesiac dodávky podľa zmluvy so zahraničným dodávateľom, je povinný dojednať dodaciu lehotu s presnosťou na mesiac. Ak sa dodávateľ dozvie záväzný mesiac dodávky až po uzavretí zmluvy s odberateľom, je povinný odberateľovi oznámiť spresnenie na mesiac bez zbytočného odkladu; pokiaľ odberateľ neoznámi dodávateľovi do 10 dní svoj nesúhlas, sú takto oznámené lehoty pre organizácie záväzné.

(2) Pri prejednávaní mesačných dodacích lehôt so zahraničným dodávateľom dodávateľ je povinný prihliadať na odôvodnené požiadavky odberateľa.

Dodacie podmienky

§ 242

(1) Organizácie sú oprávnené dojednať v zmluve akosť, ktorá nemusí zodpovedať akosti ustanovenej technickou normou, pokiaľ nie je na dovážané výrobky vydaná osobitná technická norma. Ak akosť v zmluve nie je určená, platí za dojednanú stredná akosť obvyklá v krajine pôvodu výrobkov.

(2) Dovezené výrobky musia zodpovedať zdravotným, veterinárnym, prípadne rastlinolekárskym predpisom.

(3) Odberateľ je povinný v návrhu zmluvy upozorniť na zvláštne vlastnosti požadovaných výrobkov z hľadiska zdravotných a bezpečnostných predpisov.

§ 243
Vzorky

(1) Ak sa dovážané výrobky dodávajú podľa vzoriek, dodávateľ je povinný predložiť ich odberateľovi na schválenie pred konečným dojednaním kúpy v zahraničí.

(2) Ak sa odberateľ nevyjadril k predloženým vzorkám v určenej lehote, nemá neskoršie právo vytýkať vady výrobkov, ktoré sa mohli zistiť odborným preskúmaním vzoriek.

§ 244
Dokumentácia

(1) Dodávateľ je povinný na žiadosť odberateľa najneskoršie s dodávkou výrobkov bezplatne dodať sprievodnú technickú dokumentáciu a podklady pre vypracovanie propagačného materiálu, pokiaľ sa v krajine zahraničného dodávateľa obvykle dodávajú s výrobkami. Český alebo slovenský preklad tejto dokumentácie dodá dodávateľ len na žiadosť odberateľa a v počte potrebnom pre rozmnoženie. Všetky údaje a informácie na výrobkoch určených na predaj v obchode musí dodávateľ dohodnúť s odberateľom.

(2) Dodávateľ je povinný odberateľovi dodať atest, len ak tak ustanovuje vykonávací predpis alebo zmluva.

§ 245
Obaly, balenie a označovanie výrobkov

(1) Obal, spôsob balenia a označovanie výrobkov určí dodávateľ. Je pritom povinný prihliadnuť na odôvodnené požiadavky odberateľa.

(2) Odberateľ je povinný zaplatiť dodávateľovi obaly, vrátenie ktorých si dodávateľ nevyhradil, pokiaľ nie sú zahrnuté v tuzemskej cene dodaných výrobkov.

§ 246
Splnenie dodávky

Dodávka je splnená

a) pri preprave po železnici - príchodom vagónu do československej pohraničnej colnej stanice; pokiaľ sa tu dodávka prekladá, vykonávacie predpisy*) môžu upraviť jej splnenie odchylne;

b) pri preprave lietadlom - príchodom na tuzemské colné letište;

c) pri preprave poštou - príchodom na vyclievaciu poštu;

d) pri preprave cestným dopravným prostriedkom - príchodom na československú pohraničnú colnicu;

e) pri preprave potrubím alebo vedením - súčasne s plnením zahraničného dodávateľa podniku zahraničného obchodu;

f) v ostatných prípadoch - odovzdaním dohodnutých výrobkov verejnému dopravcovi v tuzemsku na prepravu do miesta určenia, prípadne odovzdaním odberateľovi.

§ 247

Pri omeškaní dodávateľa nemôže odberateľ odstúpiť od záväzku, pokiaľ dodávateľ nemá možnosť odstúpiť od zmluvy so zahraničným dodávateľom.

§ 248
Prepravné dispozície

(1) Ak odberateľ nemôže oznámiť prepravné dispozície už pri uzavieraní zmluvy, je povinný tak urobiť najneskoršie 6 týždňov pred začiatkom dodávkového štvrťroku, pokiaľ nie je ustanovená alebo dohodnutá iná lehota; na zmeny a doplnky prepravných dispozícií treba súhlas dodávateľa.

(2) Ak prepravné dispozície neboli oznámené včas, dodávateľ je oprávnený odoslať zásielku do miesta, kde má odberateľ sídlo.

Preverovanie plnenia a reklamačné konanie

§ 249

(1) Odberateľ musí preverovať plnenie tak, aby zabezpečil práva dodávateľa voči zahraničnému dodávateľovi, prípadne dopravcovi, zasielateľovi alebo poisťovni. Dodávateľ je povinný odberateľovi včas oznámiť osobitné podmienky pre preverovanie plnenia; ak tak neurobí, odberateľ preveruje plnenie podľa podmienok, ktoré sú mu známe z predchádzajúcich dodávok toho istého výrobku z dovozu, prípadne podľa podmienok platných v tuzemsku.

(2) Ak dodávku v zahraničí preveroval pracovník odberateľa, je výsledok previerky pre odberateľa záväzný, pokiaľ podnik zahraničného obchodu na základe upozornenia pracovníka odberateľa zabezpečil riadne podmienky pre preverovanie.

§ 250

(1) Odberateľ je povinný reklamovať tak, aby reklamácia sa mohla riadne uplatniť voči zahraničnému dodávateľovi. Lehotu, do ktorej je odberateľ povinný reklamovať, a osobitné náležitosti reklamácie ustanovujú vykonávacie predpisy.

(2) Ak lehota nie je ustanovená vo vykonávacích predpisoch, dodávateľ je povinný ju určiť pri potvrdení návrhu zmluvy, prípadne dodatočne, najneskoršie 15 dní pred začatím dodávok tak, aby zodpovedala reklamačnej lehote voči zahraničnému dodávateľovi, skrátenej najviac o 15 dní. Súčasne dodávateľ môže určiť aj osobitné náležitosti reklamácie, pokiaľ ich nevyhnutne potrebuje na riadnu reklamáciu do zahraničia. Pri prejednávaní záručnej doby a rozsahu zodpovednosti so zahraničným dodávateľom dodávateľ je povinný uplatniť odôvodnené požiadavky odberateľa.

(3) Reklamovať môže odberateľ alebo príjemca zásielky. Ak reklamuje príjemca, robí tak ako zástupca odberateľa; ďalšie prejednávanie reklamácie vykonáva vždy len odberateľ.

(4) Odberateľ je povinný i po uplynutí reklamačných lehôt oznámiť dodávateľovi bez zbytočného odkladu všetky zistené vady plnenia. Dodávateľ je povinný uplatniť reklamáciu u zahraničného dodávateľa; to, čo od zahraničného dodávateľa dostane, je povinný odovzdať odberateľovi.

(5) Ak niet inej dohody, musia sa výrobky pri reklamácii vady akosti až do vybavenia reklamácie v zahraničí uložiť oddelene od ostatných výrobkov a bez predchádzajúceho súhlasu dodávateľa nesmie s nimi odberateľ nakladať spôsobom, ktorý by preskúmanie reklamovanej vady sťažil alebo znemožnil.

(6) Ak je dodávateľ viazaný medzištátnymi podmienkami alebo zmluvou so zahraničným dodávateľom na určitý spôsob vybavenia reklamácie, určí ho voči odberateľovi sám. V ostatných prípadoch sa s odberateľom o spôsobe vybavenia reklamácie dohodne.

§ 251

(1) Ak sa vybavuje reklamácia opravou vykonávanou v tuzemsku alebo ak vadné výrobky vyžadujú pred použitím v tuzemsku úpravy, vykonanie opravy alebo úprav zabezpečuje odberateľ, ak je to v tuzemsku možné a ak dodávateľ neurčí niečo iné. Náklady uhradzuje dodávateľ.

(2) Odberateľ nie je oprávnený v prípade vadného plnenia požadovať nové bezvadné plnenie alebo zrušenie zmluvy, pokiaľ dodávateľ nemá rovnaké práva voči zahraničnému dodávateľovi.

§ 252

Ak ide o dovoz strojov, zariadení alebo samostatných montáží určených pre investičnú výstavbu, dodávateľ zodpovedá v rovnakom rozsahu ako iný tuzemský dodávateľ. V zmluve však musí byť výslovne uvedené, že ide o dovoz pre investičnú výstavbu.

Nehmotné dovozy

§ 253

(1) Licencie, konzultácie, revízie, práce vo mzde a iné dovozy podobného charakteru (nehmotné dovozy) odberateľ zabezpečuje hospodárskou zmluvou s príslušným dodávateľom.

(2) Odberateľ je povinný predložiť návrh zmluvy najmenej dva mesiace pred prvým dňom mesiaca, v ktorom sa má začať s plnením, ak nie je ustanovená alebo dohodnutá iná lehota.

(3) Obdobne sa postupuje pri zabezpečovaní dovozu samostatnej projektovej dokumentácie, podkladov pre projektovú dokumentáciu, montážnych prác, generálnych opráv a iných obdobných plnení.

§ 254

Odberateľ je povinný oznamovať dodávateľovi všetky vady plnenia bez zbytočného odkladu po ich zistení. Dodávateľ je povinný riadne uplatniť u zahraničného dodávateľa všetky práva, ktoré v súvislosti s vadami plnenia zahraničného dodávateľa vznikli. Odberateľ môže zo zodpovednosti za vady plnenia požadovať iba to, čo podnik zahraničného obchodu získa od zahraničného dodávateľa.

§ 255

Vykonávacie predpisy*) môžu nehmotné dovozy upraviť odchylne.

Iné ustanovenia

§ 256

Dodávateľ je povinný upozorniť odberateľa včas na patentové, autorské alebo známkové práva obmedzujúce užívanie dovážaných výrobkov alebo dovážanej dokumentácie; ak tak neurobí, zodpovedá za škodu vzniknutú porušením týchto práv.

§ 257

Dodávateľ je povinný uhrádzať odberateľovi aj škodu, za ktorú zodpovedá zahraničný dodávateľ. Výška náhrady škody sa znižuje v takom prípade na sumu, ktorú dodávateľ v zahraničí dostane.

§ 258

Na dodávky z dovozu nemožno použiť ustanovenia § 170, § 190 ods. 3, § 198 až 200, § 202 ods. 3 a § 206 až 208.

Piata hlava
OSOBITNÉ USTANOVENIA O NÁKUPE POĽNOHOSPODÁRSKYCH VÝROBKOV A DODÁVKACH POTRIEB

§ 259 - zrušený

§ 260

Poľnohospodárske organizácie sú povinné zahrnúť dodávky poľnohospodárskych výrobkov a odber poľnohospodárskych potrieb vyplývajúci z uzavretých hospodárskych zmlúv do svojich výrobných a finančných plánov.

§ 261

Pokiaľ nie je v tejto hlave ustanovené niečo iné, platia pre dodávky poľnohospodárskych výrobkov a potrieb ustanovenia prvej až tretej hlavy.
Zmluva o dodávke poľnohospodárskych výrobkov a potrieb

§ 262 - zrušený

§ 263 - zrušený
Dodacie podmienky

§ 264

Ak poľnohospodárska organizácia zistí, že možno dodať vyššie dodávky, ako bolo dojednané, je povinná na to nákupnú organizáciu bez zbytočného odkladu upozorniť.

§ 265 - zrušený

§ 266 - zrušený
Preverovanie dodávok poľnohospodárskych výrobkov

§ 267

(1) Akosť poľnohospodárskych výrobkov organizácie zisťujú pri plnení; ak medzi organizáciami nedôjde k dohode o akosti dodaných výrobkov, je pre ne záväzné rozhodnutie o akosti vydané orgánom, ktorý je na to určený osobitným predpisom.

(2) Nákupná organizácia je povinná, ak nedôjde k dohode o akosti, neodkladne prizvať orgán oprávnený rozhodnúť o akosti dodávaných výrobkov; pokiaľ sa tento orgán nemôže na miesto preverovania ihneď ustanoviť, je povinná

a) pri výrobkoch, pri ktorých technické normy predpokladajú odber vzoriek, zabezpečiť ešte za účasti poľnohospodárskej organizácie odobratie vzoriek a predložiť ich bez zbytočného odkladu orgánu oprávnenému rozhodnúť o akosti;

b) pri ostatných výrobkoch zabezpečiť ich oddelené uskladnenie (ustajnenie) a posúdenie orgánom oprávneným rozhodnúť o akosti.

(3) Ak nákupná organizácia nesplní povinnosti uvedené v odseku 2, za dodanú akosť platí akosť udaná poľnohospodárskou organizáciou pri plnení.

(4) Nákupná organizácia nemôže uplatňovať práva zo zodpovednosti za vady, ktoré sú zrejmé už pri odbere od poľnohospodárskej organizácie potom, keď akosť bola dohodnutá alebo ustanovená.

Iné ustanovenia

§ 268

(1) - zrušený

(2) Vykonávacie predpisy môžu dodávky poľnohospodárskych výrobkov a potrieb upraviť odchylne.

(3) - zrušený

ÔSMA ČASŤ
HOSPODÁRSKE ZÁVÄZKY V INVESTIČNEJ VÝSTAVBE A PRI DODÁVKACH VÝVOZNÝCH INVESTIČNÝCH CELKOV

Prvá hlava
INVESTIČNÁ VÝSTAVBA

Prvý oddiel
Úvodné ustanovenia

§ 269

(1) Na prípravu investičnej výstavby sa uzavierajú hospodárske zmluvy o
- spolupráci na riešení novej technológie
- dodávke prieskumných alebo projektových prác
- dodávke technickej pomoci projektovej organizácie
- spolupráci na projektovej a organizačnej príprave stavby.

(2) Na vykonanie investičnej výstavby sa uzavierajú hospodárske zmluvy o
- dodávke stavebných prác alebo dodávke stavebnej časti
- dodávke súboru strojov a zariadení
- dodávke zmontovaných strojov, zariadení alebo konštrukcií
- dodávke montáže.

(3) Dodávky výrobkov, aj keď sú určené pre investičnú výstavbu, zabezpečujú sa zmluvami podľa siedmej časti; generálne opravy strojov a zariadení, prípadne iné práce alebo výkony zabezpečujú sa zmluvami podľa desiatej časti. Vykonávacie predpisy môžu ustanoviť, že staveništné zariadenie, prípadne i ďalšie plnenia potrebné pre investičnú výstavbu zabezpečujú sa osobitnou zmluvou.

§ 270

Na včasnú žiadosť odberateľa, prípadne dodávateľa je druhá organizácia povinná uzavrieť hospodársku zmluvu o dodávke súboru strojov a zariadení alebo o dodávke stavebnej časti, ak ide o plnenie úloh štátneho plánu menovite uložených nadriadenými orgánmi dodávateľa i odberateľa. V ostatných prípadoch pre povinnosť uzavrieť hospodársku zmluvu platí primerane ustanovenie § 161.

Druhý oddiel
Príprava investičnej výstavby

Zmluva o spolupráci na riešení novej technológie

§ 271

(1) Zmluvu o spolupráci na riešení novej technológie uzaviera investor s vedeckovýskumným pracoviskom v období spracovania prípravnej dokumentácie. Podkladom pre uzavretie tejto zmluvy sú dlhodobé plány investičnej výstavby, výhľadové štúdie, plány rozvoja vedy a techniky a dosiahnuté výsledky výskumných a vývojových prác.

(2) Účelom zmluvy je zabezpečiť najmä pre dokončenie prác na investičnej úlohe sústavnú spoluprácu medzi investorom, vedeckovýskumnými pracoviskami, generálnym projektantom a výrobnými organizáciami tak, aby sa v investičnej úlohe mohla navrhovať a v projektovej dokumentácii použiť taká technológia výrobného procesu, ktorá bude z výskumného hľadiska zodpovedať dosiahnutému stavu technického pokroku a pre uskutočnenie ktorej budú v dodávateľských organizáciách i u prevádzateľov technické a ekonomické predpoklady.

(3) V zmluve sa určí časový a vecný postup prác potrebných na doriešenie technológie výrobného procesu a spôsob overovania výrobných možností v organizáciách, s ktorými sa počíta ako s budúcimi dodávateľmi.

Zmluva o dodávke prieskumných alebo projektových prác

§ 272

Zmluvou o dodávke prieskumných alebo projektových prác sa dodávateľ zaväzuje, že dodá odberateľovi práce (ich výsledok) v dohodnutej lehote a rozsahu. Osobitné predpisy ustanovujú, ktoré organizácie sú oprávnené prieskumné a projektové práce vykonávať a aké ďalšie povinnosti sú spojené so záväzkom na ich dodávku. Odberateľ sa zaväzuje spolupracovať podľa určených podmienok, práce odobrať a zaplatiť.

§ 273

(1) Dodávka sa splní odovzdaním výsledku prác odberateľovi, verejnému dopravcovi alebo pošte na prepravu do miesta určenia.

(2) Nedokončené práce môžu sa odovzdať len v tom prípade, ak boli zastavené následkom zmeny alebo zrušenia záväzku.

§ 274
Zodpovednosť za vady

(1) Odberateľ, ktorému boli dodané vadné práce, má právo na bezplatné odstránenie vád a na majetkové sankcie.

(2) Na žiadosť odberateľa dodávateľ je povinný bez zbytočného odkladu začať potrebné práce, ak vzhľadom na potrebu vzniknutú v priebehu výstavby alebo na vady zistené v priebehu skúšobnej prevádzky treba doplniť alebo prepracovať projektovú dokumentáciu.

§ 275
Uplatňovanie práv zo zodpovednosti za vady

(1) Dodávateľ je povinný odstrániť vady, len ak ich odberateľ reklamoval najneskoršie v čase, keď odstránenie vád má ešte význam z technického alebo ekonomického hľadiska; majetkové sankcie je povinný zaplatiť, len ak odberateľ reklamoval vady najneskoršie do troch rokov od splnenia.

(2) Dodávateľ je povinný najneskoršie do 15 dní po tom, čo dostal reklamáciu odberateľovi oznámiť, či reklamáciu uznáva, akú lehotu navrhuje na odstránenie vád alebo z akých dôvodov odmieta reklamáciu uznať.

§ 276

O odovzdaní vykonaných opráv prác a o zodpovednosti za vady týchto opráv platia obdobne ustanovenia § 273 až 275 a § 277 ods. 3.

§ 277
Majetkové sankcie

(1) Dodávateľ, ktorý je v omeškaní s dodávkou, je povinný zaplatiť odberateľovi penále vo výške 2 % z ceny prác, a ak omeškanie trvá dlhšie ako jeden mesiac, ešte ďalšie penále vo výške 5 % z tejto ceny.

(2) Ak sa plnilo vadne, dodávateľ je povinný odberateľovi zaplatiť penále vo výške 2 % z ceny prác; toto penále dodávateľ neplatí, ak odstráni vady do 15 dní od odoslania reklamácie.

(3) Ak dodávateľ neodstráni vady v dohodnutej lehote, je povinný odberateľovi zaplatiť, pokiaľ v zmluve nie je dohodnuté inak, za každý deň omeškania penále 500 Kčs.

(4) Dodávateľ, ktorý je v omeškaní so začatím prác na doplnení alebo prepracovaní projektovej dokumentácie (§ 274 ods. 2), je povinný odberateľovi zaplatiť za každý deň omeškania penále 1000 Kčs.

Zmluva o technickej pomoci projektovej organizácie

§ 278

(1) Zmluvou o technickej pomoci sa projektová organizácia zaväzuje, že odberateľovi v dohodnutej lehote

a) dodá investičnú štúdiu stavby (výstavby) alebo

b) poskytne odbornú pomoc, prípadne dodá práce potrebné pre vypracovanie investičnej úlohy alebo investičnej štúdie stavby (výstavby) alebo

c) dodá iné prieskumné alebo projektové práce, a to aj keď nie sú určené pre investičnú výstavbu.

(2) Pre zmluvu o technickej pomoci projektovej organizácie primerane platia ustanovenia § 273 až 277.

Zmluva o dodávke geologických, geodetických alebo kartografických prác

§ 279

Pre dodávky geologických, geodetických alebo kartografických prác primerane platia ustanovenia § 273 až 277, a to aj keď nie sú určené pre investičnú výstavbu.

Zmluvy o spolupráci na projektovej a organizačnej príprave stavby

§ 280

(1) Zmluvy o spolupráci na projektovej a organizačnej príprave stavby uzaviera investor čo najskôr po schválení investičnej úlohy, za účasti generálneho projektanta, s jednotlivými do úvahy prichádzajúcimi vyššími dodávateľmi (s dodávateľom stavebnej časti a s dodávateľmi súborov strojov a zariadení).

(2) Účelom zmlúv o spolupráci na projektovej a organizačnej príprave stavby je zabezpečiť, aby projektová a organizačná príprava prebiehala za aktívnej spolupráce všetkých najdôležitejších organizácií, ktoré sa zúčastňujú na uskutočňovaní stavby.

(3) Investor za účasti generálneho projektanta predovšetkým dohodne spoluprácu dodávateľa pri poskytovaní údajov o výsledkoch technického rozvoja, výrobných možnostiach a dodacích lehotách, spoluprácu pri poskytovaní ďalších údajov potrebných pre vypracovanie projektovej dokumentácie, ako aj spoluprácu pri prejednávaní koncepcie projektovej dokumentácie, pri predkladaní požiadaviek a údajov pre organizáciu uskutočňovania stavby a pri prejednávaní návrhu projektovej dokumentácie. V zmluve sa ďalej určí, v ktorých otázkach a v akom rozsahu bude generálny projektant oprávnený konať priamo s ďalšími dodávateľmi súborov, prípadne s výrobcami jednotlivých strojov a zariadení.

§ 281

Jednotliví dodávatelia uzavierajú, pokiaľ je to potrebné, s ďalšími dodávateľmi zmluvy o spolupráci, v ktorých si zabezpečia predpoklady pre splnenie svojich záväzkov.

Tretí oddiel
Vykonávanie investičnej výstavby

Uzavieranie zmlúv

§ 282

(1) Návrh zmluvy vypracúva dodávateľ na základe dopytu odberateľa. Pokiaľ vykonávacie predpisy*) neustanovujú inak, súčasťou dopytu je príslušná časť schválenej projektovej dokumentácie. Vykonávacie predpisy*) môžu ustanoviť ďalšie náležitosti dopytu.

(2) Návrh zmluvy dodávateľ je povinný predložiť v lehote uvedenej v dopyte. Ak tak nemôže urobiť, musí najneskoršie do 15 dní po tom, čo dostal dopyt, odberateľovi oznámiť riadne odôvodnené stanovisko.

(3) Dodávateľ je návrhom zmluvy viazaný po dobu dvoch mesiacov, pokiaľ sám neurčil dlhšiu lehotu. Dodávateľ je oprávnený na základe dopytu začať v nevyhnutne potrebnom rozsahu práce pre projektovú prípravu, prípadne i začať prípravu výroby (vrátane materiálového zabezpečovania); ak nedôjde k uzavretiu zmluvy, dodávateľ má právo na náhradu nákladov vzniknutých týmito prácami.

(4) Pri jednoduchých dodávkach môže zmluva vzniknúť i vyhlásením dodávateľa, že dopyt bezo zmeny prijíma ako návrh zmluvy.

§ 283

(1) Predmet a čas plnenia sú dohodnuté, ak je zhoda aspoň v takých podrobnostiach, ktoré zodpovedajú odovzdanej dokumentácii.

(2) Lehota na podanie žiadosti o rozhodnutie sporov o iných náležitostiach (§ 153 ods. 3) je tri mesiace od vzniku zmluvy.

(3) V zmluve sa spravidla dojedná

a) vecný a časový postup prác na ďalšom stupni projektovej dokumentácie a dodávky čiastkových projektových výsledkov, potrebných pre vzájomnú koordináciu prác jednotlivých dodávateľov,

b) lehota, v ktorej je odberateľ povinný odovzdať stavenisko (pracovisko), a rozsah a lehoty ďalšieho spolupôsobenia odberateľa,

c) lehota (lehoty), v ktorej dodávateľ je povinný pripraviť dodávku (samostatne odovzdávané časti dodávky) na odovzdanie v stave zodpovedajúcom projektovej dokumentácii a dojednaným podmienkam,

d) spôsob postupného spresňovania zmluvy; v zmluve sa tiež uvedie, ktorí pracovníci (orgány) a v akých otázkach sú oprávnení v mene organizácie konať.

(4) Podľa potreby sa v zmluve tiež dojedná povinnosť dodávateľa postupne dokončovať jednotlivé časti prác tak, aby mohli plynule nadväzovať práce ďalších dodávateľov a aby sa mohlo včas začať komplexné alebo iné vyskúšanie, ďalej podmienky takých vyskúšaní; súčasne sa dohodne, či sa vykoná skúšobná prevádzka, jej čas a rozsah dodávateľovej účasti na nej.

(5) Ak dôjde po uzavretí zmluvy z podnetu generálneho projektanta v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie k zmene podmienok, za ktorých bola zmluva uzavretá, odberateľ je povinný na žiadosť dodávateľa súhlasiť so zodpovedajúcou úpravou zmluvy.

§ 284

Zmluva môže zahrňovať ako dodávku stavebnej časti, tak dodávku súboru strojov a zariadení, prípadne i ďalšie dodávky. Pokiaľ vykonávacie predpisy*) neustanovujú inak, dodávateľ zodpovedá za každú z dohodnutých dodávok podľa ustanovení o príslušných druhoch zmlúv.

Všeobecné dodacie podmienky

§ 285

(1) V prípadoch dohodnutých v zmluve dodávateľ je povinný vyzvať odberateľa na preverenie prác, ktoré v ďalšom pracovnom postupe budú zakryté alebo sa stanú neprístupnými. Ak tak neurobí, je povinný na žiadosť odberateľa na svoj náklad odkryť práce, ktoré boli zakryté alebo ktoré sa stali neprístupnými.

(2) Pokiaľ je splnenie dodacích lehôt závislé od spolupôsobenia odberateľa a odberateľ svoje povinnosti v dohodnutej dobe riadne nesplnil, je povinný dojednať s dodávateľom novú lehotu, prípadne uhradiť dodávateľovi podľa vykonávacích predpisov*) zvýšené náklady; tieto predpisy*) môžu tiež ustanoviť, v ktorých ďalších prípadoch odberateľ je povinný uhradiť dodávateľovi zvýšené náklady.

§ 286

Ak vyfakturované dodávky boli zmarené alebo poškodené pred ich prevzatím, dodávateľ nestráca právo na odplatu, ani nie je povinný ju vrátiť, ak za takú škodu nezodpovedá (§ 145 ods. 2). Odberateľ je povinný nahradiť ďalej náklady, ktoré dodávateľ odôvodnene vynaložil na obmedzenie a na odstránenie škôd.

§ 287

(1) - zrušený.

(2) Pokiaľ predpisy o fakturovaní a platení neustanovujú inak, dodávateľ má právo na čiastočnú odplatu po odoslaní dojednaných strojov, zariadení alebo konštrukcií, prípadne ich dojednaných častí a ďalej aj v prípadoch, v ktorých dodávateľ ich nemôže odoslať pre omeškanie odberateľa alebo iného účastníka stavby.

Odovzdanie a prevzatie

§ 288

(1) Dodávateľ odovzdáva a odberateľ preberá dokončené dodávky alebo ich dokončené časti, na samostatnom odovzdaní a prevzatí ktorých sa organizácie v zmluve dohodli.

(2) Nedokončené dodávky alebo ich časti nesmú sa investorovi odovzdať a on ich nesmie preberať.

(3) O predčasnom užívaní neprevzatých dodávok v nevyhnutne potrebných prípadoch rozhodujú na žiadosť investora po dohode nadriadené orgány. Podrobné podmienky predčasného užívania, pokiaľ ich neurčia nadriadené orgány priamo, dohodne investor s dodávateľom. Predčasné užívanie musí byť v súlade s predpismi o stavebnom poriadku.

§ 289

Dodávateľ je povinný písomne odberateľovi oznámiť najneskoršie 15 dní vopred, kedy bude dodávka alebo jej časť pripravená na odovzdanie; ak sa odovzdáva komplexným vyskúšaním alebo vykonávaním iných skúšok, musí oznámiť deň ich začatia. Organizácie sú povinné na základe tohto oznámenia dohodnúť časový pracovný program preberania, pokiaľ to nie je dojednané už v zmluve.

§ 290

Ak dodávka má ojedinelé drobné vady alebo ojedinelé drobné nedorobky, ktoré samy osebe ani v spojení s inými nebránia uvedeniu do prevádzky (používania) a nesťažia prevádzku (používanie), je odberateľ povinný takú dodávku prevziať. Dodávka, ktorej vady bránia uvedeniu do prevádzky (používania), sa nesmie prevziať.

§ 291

(1) Odberateľ nie je oprávnený odmietnuť prevzatie dodávky pre závady, pôvod ktorých spočíva v projektovej dokumentácii, ktorú mu dodávateľ nedodal, alebo ak spočíva vo vadách hmôt, strojov alebo zariadení, ktoré dodávateľovi sám poskytol, prípadne ak sám spôsobil, že dodávka nevyhovuje. Odberateľ je v takých prípadoch povinný dodávku prevziať, aj keď komplexné vyskúšanie alebo iné skúšky neboli z týchto dôvodov úspešné. Za tieto závady dodávateľ

nezodpovedá, je však povinný dohodnúť s odberateľom opatrenia na čo najrýchlejšie odstránenie závad za odplatu.

(2) Ustanovenie odseku 1 neplatí, ak dodávateľ pri začatí príslušných prác vedel alebo musel vedieť o vadách hmôt, strojov, zariadení alebo o vadách v projektovej dokumentácii týkajúcej sa jeho dodávky a odberateľa na vady neupozornil alebo ak dodávateľ poskytol na spracovanie projektovej dokumentácie nesprávne projektové podklady.

§ 292
Zápisnica o prevzatí

(1) O prevzatí dodávky alebo jej časti zostaví organizácia zápisnicu, ktorá obsahuje najmä zhodnotenie akosti vykonaných prác, súpis zistených vád a drobných nedorobkov, dohodu o opatreniach a lehotách na ich odstránenie, prípadne o zľave z odplaty, a ak nedošlo k dohode, stanoviská dodávateľa a odberateľa, ako aj vyhlásenie odberateľa, že odovzdávanú dodávku alebo jej časť preberá.

(2) - zrušený

(3) Ak odberateľ odmieta dodávku prevziať, spíšu organizácie zápisnicu, v ktorej uvedú svoje stanoviská a ich odôvodnenie.

§ 293
Splnenie dodávky

Povinnosť dodať sa splní riadnym vykonaním dojednanej dodávky. Povinnosť odobrať je splnená vyhlásením odberateľa v zápisnici o prevzatí, že dodávku preberá.

Dôsledky porušenia povinnosti

§ 294
Zodpovednosť za vady

(1) Ak odberateľ prevzal vadnú dodávku, má právo na dodatočné bezplatné odstránenie vady, alebo ak by odstránenie vady bolo spojené s neúmernými nákladmi, na primeranú zľavu.

(2) Na žiadosť odberateľa dodávateľ je povinný bez zbytočného odkladu vady svojej dodávky odstrániť, aj keď neuznáva, že za vady zodpovedá; v sporných prípadoch znáša náklady až do rozhodnutia o reklamácii dočasne dodávateľ.

(3) Ak odberateľ prevzal dodávku s drobnými nedorobkami, má právo požadovať ich odstránenie bez zbytočného odkladu, alebo ak by to bolo spojené s neúmernými nákladmi, požadovať primeranú zľavu. Odberateľ musí tieto práva uplatniť rovnakým spôsobom ako práva zo zodpovednosti za vady.

§ 295

(1) Dodávateľ, ktorý je v omeškaní so splnením povinnosti dodať, je povinný zaplatiť odberateľovi penále vo výške 0,5 % z ceny dodávky za každý začatý mesiac omeškania. Pri dodávkach súborov strojov a zariadení riešených úplne alebo čiastočne ako úlohy štátneho plánu výskumných a vývojových prác si však organizácie môžu dojednať majetkové sankcie inak.

(2) Ak dodávateľ neodstráni vady alebo drobné nedorobky v dohodnutých lehotách, je povinný zaplatiť odberateľovi, pokiaľ v zmluve nie je dohodnuté inak, za každý deň omeškania penále 500 Kčs až do dňa, keď vady alebo nedorobky budú odstránené.

(3) Ak dodávateľ nezačne bez zbytočného odkladu odstraňovať vady (§ 294 ods. 2) zistené po prevzatí, ktoré bránia pokračovať v skúšobnej prevádzke, je odberateľovi povinný zaplatiť penále vo výške 0,5 % z ceny svojej dodávky za každý začatý týždeň omeškania.

(4) Organizácia, ktorá je v omeškaní so splnením povinnosti, ktorá je v zmluve označená ako povinnosť, od ktorej je závislé včasné splnenie dodávky, je povinná zaplatiť za každý prípad a deň omeškania penále 500 Kčs, najviac však za každý prípad 15 000 Kčs; v zmluve sa môže dohodnúť iná výška penále. Penále sa zvyšuje o sumu, ktorú organizácia účtujúca penále je povinná v dôsledku neplnenia takej povinnosti zaplatiť naviac svojim dodávateľom.

(5) Odberateľ, ktorý je v omeškaní s odovzdaním staveniska (pracoviska) alebo jeho časti, je povinný zaplatiť penále vo výške 0,1% z ceny dohodnutých dodávok, ktoré sa majú na stavenisku (pracovisku alebo jeho časti) urobiť, najmenej však 1000 Kčs; ak omeškanie trvá dlhšie ako jeden mesiac, je povinný zaplatiť ďalšie penále vo výške 0,1% z tejto ceny.

(6) Odberateľ, ktorý dodávateľovi neodovzdá v dohodnutých lehotách projektovú dokumentáciu, je povinný dodávateľovi zaplatiť penále vo výške 0,25 % z ceny prác, ktorých sa dokumentácia týka, a ak omeškanie trvá dlhšie ako jeden mesiac, ďalšie penále vo výške 0,25 % z tejto ceny.

(7) Odberateľ, ktorý v určenej lehote nevytvoril potrebné predpoklady pre preberanie, nezačal ho, riadne v ňom nepokračoval alebo neoprávnene odmietol riadne ponúknutú dodávku prevziať, je povinný dodávateľovi zaplatiť penále vo výške 500 Kčs za každý deň omeškania.

(8) Ak užíva odberateľ alebo organizácia, ktorá má byť prevádzateľom (užívateľom), predmet dodávky pred jeho odovzdaním a prevzatím bez dohody s dodávateľom, odberateľ zaplatí dodávateľovi penále vo výške 500 Kčs za každý deň neoprávneného užívania.

(9) - zrušený

§ 296

Ak niektorá z organizácií zúčastnených na investičnej výstavbe omeškaním v plnení svojej povinnosti znemožní inej zúčastnenej organizácii splniť jej povinnosť, je povinná tejto organizácii uhrádzať náklady uskladňovania, ošetrovania a podľa potreby i náklady revízie a repasie.

§ 297

O postupe pri odovzdaní a prevzatí vykonaných opráv, o zodpovednosti za vady týchto opráv a o dôsledkoch ich oneskoreného odstraňovania platia, pokiaľ v zmluve nie je dohodnuté inak, primerane ustanovenia § 288 až 296 a príslušné ustanovenia o uplatňovaní práv zo zodpovednosti za vady.

Prevádzkovo nevyskúšané stroje alebo zariadenia

§ 298

Na podporu zavádzania nových strojov alebo zariadení, najmä ak ide o stroje a zariadenia, ktoré sú zahrnuté v pláne rozvoja vedy a techniky, vykonávacie predpisy*) môžu ustanoviť osobitné dodacie podmienky a zodpovednosť pre prípad použitia prevádzkovo nevyskúšaných strojov alebo zariadení.

Zmluvy o dodávke stavebných prác a o dodávke stavebnej časti

§ 299

(1) Zmluvou o dodávke stavebných prác sa dodávateľ zaväzuje odberateľovi dodať stavebné práce, vrátane stavebných hmôt a dielcov, prípadne vrátane strojov, zariadení a príslušnej časti projektovej dokumentácie.

(2) Zmluvou o dodávke stavebnej časti sa dodávateľ zaväzuje dodať investorovi stavebnú časť stavby v rozsahu vymedzenom v schválenej projektovej dokumentácii. Ak dodáva investorovi aj príslušnú časť projektovej dokumentácie, je táto dokumentácia súčasťou dodávky stavebnej časti.

§ 300

(1) Práva zo zodpovednosti za vady, ktoré sú zrejmé už pri odovzdávaní a preberaní, odberateľ musí reklamovať v zápisnici o prevzatí, inak právo zo zodpovednosti za tieto vady zaniká.

(2) Záručná doba je, pokiaľ nie je ustanovená podľa § 135 inak,
pri žiaruvzdorných vymurovkách priemyselných pecí dva mesiace,

pri žiaruvzdorných vymurovkách koksárenských batérií, vysokých pecí, ohrievačov vetrov, ako aj pri ostatných žiaruvzdorných vymurovkách a pri dymovodoch šesť mesiacov,

pri tuneloch dva roky,

pri vozovkách ciest (ulíc), pri letiskových dráhach a spevnených plochách pre lietadlá s ťažkou živičnou alebo betónovou alebo dláždenou vozovkou a pri ochranných náteroch oceľových mostných konštrukcií tri roky,

pri údolných priehradách, pokiaľ ide o vady, ktoré možno zistiť až po naplnení nádrže na plné vzdutie, šesť mesiacov od naplnenia nádrže na plné vzdutie, najviac však dva roky,

pri ostatných prácach jeden a pol roka.

Tieto lehoty sa počítajú vždy od podpísania zápisnice o prevzatí.

(3) Záručná doba sa skracuje o dobu, po ktorú bol odberateľ v omeškaní so začatím preberacieho konania alebo po ktorú neoprávnene odmietal práce prevziať.

(4) Ak ide o vady prác poddodávateľa stavebných prác, ktoré môže zistiť až pri prevzatí prác alebo časti prác niektorý z ďalších odberateľov alebo až po tomto prevzatí, musí ich odberateľ reklamovať najneskoršie do 15 dní od dňa po tom, čo dostal včasnú reklamáciu ďalšieho odberateľa, inak právo zo zodpovednosti za tieto vady zaniká. To platí i o poddodávkach pre dodávateľa súboru strojov a zariadení.

Zmluva o dodávke súboru strojov a zariadení

§ 301

Zmluvou o dodávke súboru (súborov) strojov a zariadení sa dodávateľ zaväzuje dodať súbor strojov a zariadení (vrátane montáží a príslušnej časti projektovej dokumentácie) zabezpečujúci úplný alebo aspoň čiastkový samostatný technologický proces. Ak to požaduje odberateľ, dodávateľ je povinný zaviazať sa, že dodá v dojednanej lehote a rozsahu aj náhradné diely pre prvé vybavenie strojov a zariadení; v prípade omeškania dodávateľ je povinný platiť penále vo výške ceny nedodaných náhradných dielov.

§ 302

Pre prípad, že dodávateľ by musel svojich pracovníkov vysielať na stavenisko (pracovisko) v ekonomicky neodôvodnenom predstihu, vykonávacie predpisy*) môžu ustanoviť podmienky, za ktorých je odberateľ na žiadosť dodávateľa povinný stroje a zariadenia pre dodávateľa na jeho náklad odobrať od dopravcu, uskladniť a o uskladnené stroje a zariadenia sa starať.

Komplexné vyskúšanie

§ 303

(1) Súčasťou dodávky je aj komplexné vyskúšanie. Komplexným vyskúšaním dodávateľ preukazuje, že dodávka je kvalitná a že je schopná skúšobnej prevádzky.

(2) Rozsah a náplň komplexného vyskúšania organizácie uvedú v zmluve v súlade s projektovou dokumentáciou; súčasne dohodnú aj ostatné podmienky, za ktorých sa bude komplexné vyskúšanie vykonávať. Prípadné rozpory o rozsahu a náplni komplexného vyskúšania riešia nadriadené orgány.

(3) Ak komplexné vyskúšanie nemožno vykonať preto, že súbor nadväzuje na doteraz nesplnené dodávky iných dodávateľov investora, organizácie dohodnú, akým náhradným spôsobom dodávateľ osvedčí spôsobilosť na skúšobnú prevádzku. Len čo odpadne prekážka, ktorá bráni komplexnému vyskúšaniu, dodávateľ je povinný dodatočne vykonať skúšky v rozsahu zodpovedajúcom komplexnému vyskúšaniu. Ak sa pri tomto dodatočnom vyskúšaní zistí, že dodávka nebola schopná pri prevzatí skúšobnej prevádzky, dodávateľ je povinný zaplatiť odberateľovi penále ustanovené v § 295 ods. 1.

§ 304

(1) V rozsahu dohodnutom v zmluve odberateľ obstará na žiadosť dodávateľa kvalifikovaných pracovníkov a poskytne suroviny, prevádzkové hmoty, energiu a iné prostriedky potrebné na komplexné vyskúšanie a prípadne aj pre prípravu naň.

(2) Dodávateľ uhradzuje náklady neúspešného komplexného vyskúšania a náklady ďalšej prípravy nevyhnutné na úspešné komplexné vyskúšanie, ak komplexné vyskúšanie bolo neúspešné z príčin vzniknutých u dodávateľa.

Skúšobná prevádzka a garančné skúšky

§ 305

(1) Skúšobnú prevádzku vykonáva investor (prevádzateľ) na prevzatom zariadení. Skúšobnou prevádzkou sa preveruje, či zariadenie bude za predpokladaných prevádzkových a výrobných podmienok schopné vyrábať v kvalite a množstve určenom v projektovej dokumentácii.

(2) V zmluve o dodávke súboru strojov a zariadení organizácie sú povinné dojednať čas začatia i skončenia skúšobnej prevádzky a podmienky, rozsah a technicky potrebný čas dodávateľovej účasti na skúšobnej prevádzke; prípadné rozpory riešia nadriadené orgány.

(3) Dodávateľ sa zúčastňuje po dojednaný čas skúšobnej prevádzky súboru strojov a zariadení, ktoré boli predmetom jeho dodávky, odstraňuje vyskytnuvšie sa závady a vykonáva prípadné nastavovania potrebné na dosiahnutie ustáleného chodu. Za tým účelom je investor (prevádzateľ) povinný vyhovieť žiadosti dodávateľa a na dojednaný čas skúšobnú prevádzku prerušiť.

§ 306

Ak to vyžaduje povaha dodávky, organizácie v zmluve dojednajú, že do určitej lehoty po splnení dodávky, spravidla pred ukončením skúšobnej prevádzky, najneskoršie však do skončenia záručnej doby, dodávateľ vykoná garančné skúšky, pri ktorých sa najmä meraniami a výpočtami preukazuje, že zariadenie dosahuje dohodnuté akostno-technické ukazovatele a hodnoty.

§ 307

Náklady vzniknuté účasťou dodávateľa pri skúšobnej prevádzke a garančných skúškach uhradzuje odberateľ, pokiaľ nejde o opakovanie alebo predlžovanie skúšobnej prevádzky, prípadne o opakovanie garančných skúšok z príčin vzniknutých u dodávateľa.

Uplatňovanie práv zo zodpovednosti za vady

§ 308

(1) Práva zo zodpovednosti za vady, ktoré sú zrejmé už pri odovzdávaní a preberaní, odberateľ musí reklamovať v zápisnici o prevzatí, inak právo zo zodpovednosti za tieto vady zaniká.

(2) Záručná doba je - pokiaľ nie je ustanovené podľa § 135 inak - jeden rok od skončenia skúšobnej prevádzky, a ak skúšobná prevádzka nie je dojednaná, jeden a pol roka od splnenia dodávky investorovi.

(3) Vo vzťahoch medzi dodávateľmi a ich ďalšími dodávateľmi možno reklamovať v lehote uvedenej v odseku 2 predĺženej o dobu potrebnú pre vyhotovenie reklamácie a jej poštovú prepravu. V týchto vzťahoch nemožno však reklamovať vady po uplynutí dvoch rokov odo dňa, keď títo ďalší dodávatelia splnili svoju dodávku.

§ 309

Záručná doba sa skracuje o dobu, po ktorú bol odberateľ v omeškaní so začatím preberacieho konania alebo po ktorú neoprávnene odmietal prevziať dodávku alebo o ktorú sa vykonanie skúšobnej prevádzky zdržalo z príčin vzniknutých na strane investora. Záručná doba sa predlžuje o dobu, o ktorú bola prevádzka prerušená z dôvodov vadného dodávateľovho plnenia.

§ 310
Zodpovednosť pri šéfmontáži

Ak je dojednaná dodávka montáže spôsobom šéfmontáže, o zodpovednosti dodávateľa platí ustanovenie § 316; za omeškanie spôsobené oneskoreným vykonaním montáže dodávateľ nezodpovedá.

Zmluva o dodávke zmontovaných strojov, zariadení alebo konštrukcií

§ 311

(1) Zmluvou o dodávke zmontovaných strojov, zariadení alebo konštrukcií dodávateľ sa zaväzuje dodať odberateľovi jednotlivé stroje, zariadenia alebo kovové konštrukcie vrátane montáží.

(2) Zmluvou o dodávke zmontovaných strojov, zariadení alebo konštrukcií sa zabezpečujú dodávky takých strojov, zariadení alebo kovových konštrukcií a ich montáží, ktoré sú ako dodávky zmontovaných strojov, zariadení alebo konštrukcií určené v zoznamoch vydaných dodávateľskými

ministerstvami, a ďalej v prípadoch, v ktorých sa organizácie alebo ich nadriadené orgány na tom dohodnú.

(3) Ustanovenie § 302 platí obdobne.

§ 312

(1) Pripravenosť na odovzdanie a prevzatie strojov alebo zariadení osvedčuje dodávateľ individuálnym vyskúšaním.

(2) Individuálne vyskúšanie je súčasťou dodávky a rozumie sa ním skúška stroja alebo zariadenia v rozsahu potrebnom na preverenie úplnosti a funkcie stroja alebo zariadenia a riadneho vykonania montáže.

§ 313

(1) Práva zo zodpovednosti za vady, ktoré sú zrejmé už pri odovzdávaní a preberaní, odberateľ musí reklamovať v zápisnici o prevzatí, inak právo zo zodpovednosti za tieto vady zaniká.

(2) Záručná doba je šesť mesiacov od splnenia dodávky. Ak však ide o vady, ktoré môže zistiť až pri prevzatí alebo až po tomto prevzatí niektorý z ďalších odberateľov, odberateľ musí reklamovať najneskoršie do 15 dní od vtedy, čo dostal včasnú reklamáciu ďalšieho odberateľa, pri dodávkach strojov alebo zariadení najneskoršie však do dvoch rokov od splnenia dodávky.

§ 314

Pre dodávky zmontovaných strojov, zariadení alebo konštrukcií, aj keď nie sú určené pre investičnú výstavbu, platia predchádzajúce ustanovenia primerane.

Zmluva o dodávke montáže

§ 315

Zmluvou o dodávke montáže sa dodávateľ zaväzuje umiestniť a zostaviť stroje, zariadenia, ich súbor alebo konštrukcie na dojednanom mieste tak, aby boli schopné prevádzky.

§ 316

(1) Montáž sa dodáva podľa dohody organizácií buď dodávateľským spôsobom alebo spôsobom šéfmontáže.

(2) Pri dodávateľskom spôsobe všetky montážne práce vykonáva dodávateľ.

(3) Pri dodávke montáže spôsobom šéfmontáže dodávateľ montážne práce len odborne technicky riadi. Ostatné montážne práce vykonáva odberateľ podľa príkazu a za odborného vedenia dodávateľa; dodávateľ je však oprávnený si vyhradiť, že niektoré vybraté práce vykoná sám. Dodávateľ nezodpovedá za nedodržanie lehôt a za vady, ktoré vznikli v dôsledku neuposlúchnutia alebo neodborného vykonania jeho príkazov, a za omeškanie s odovzdaním prác, ktoré spôsobil odberateľ.

§ 317

(1) Pripravenosť na odovzdanie a prevzatie osvedčuje dodávateľ vykonaním určených skúšok každého jednotlivého stroja alebo zariadenia v rozsahu potrebnom na preverenie riadneho vykonania montáže; tieto skúšky sú súčasťou dodávky.

(2) O uplatňovaní práv zo zodpovednosti za vady obdobne platí ustanovenie § 313.

§ 318

Pre dodávky montážnych prác, aj keď nie sú určené pre investičnú výstavbu, predchádzajúce ustanovenia platia primerane.

Dodávateľské systémy

§ 319

Dohodou medzi organizáciami, prípadne opatreniami nadriadených orgánov sa určí, či v zmluvnom vzťahu s investorom bude jedna alebo viac organizácií a akým spôsobom budú dodávať (dodávateľský systém).

Iné ustanovenia

§ 320

Vykonávacie predpisy môžu dodávky pre poľnohospodársku investičnú výstavbu jednotných roľníckych družstiev upraviť odchylne.

§ 320a

Ak niektoré činnosti patriace investorovi vykonáva iná organizácia (napr. inžinierska alebo projektovo-inžinierska organizácia), vzťahujú sa ustanovenia tejto hlavy, pokiaľ je v nich reč o investorovi, aj na túto organizáciu.

Druhá hlava
DODÁVKY VÝVOZNÝCH INVESTIČNÝCH CELKOV

Úvodné ustanovenia

§ 321

(1) Zmluvou o dodávke vývozného investičného celku sa dodávateľ zaväzuje dodať stroje, zariadenia alebo práce, pokiaľ je dodávka uvedená ako dodávka vývozného investičného celku v zozname vydanom príslušnými ministerstvami po prejednaní s Federálnym ministerstvom zahraničného obchodu alebo pokiaľ bola ako dodávka vývozného investičného celku dohodnutá medzi organizáciami alebo ich nadriadenými orgánmi.

(2) Ako dodávka vývozného investičného celku môže sa medzi organizáciami dohodnúť len dodávka strojov, zariadení alebo prác v rozsahu aspoň jedného súboru.

§ 322

Dodávku vývozného investičného celku zabezpečuje voči podniku zahraničného obchodu (vývoznému odberateľovi) jediný dodávateľ (hlavný dodávateľ), pokiaľ sa zúčastnené ministerstvá nedohodnú inak.

Uzavieranie zmlúv

§ 323

(1) Podkladom pre vypracovanie návrhu zmluvy je dopyt obsahujúci požiadavky vývozného odberateľa a lehotu, v ktorej sa má návrh zmluvy vypracovať.

(2) Hlavný dodávateľ je povinný podať návrh zmluvy v lehote uvedenej v dopyte. Ak tak nemôže urobiť, musí najneskoršie do 15 dní po tom, čo dostal dopyt, oznámiť vývoznému odberateľovi riadne odôvodnené stanovisko.

(3) Návrhom zmluvy je hlavný dodávateľ viazaný po dobu troch mesiacov, pokiaľ sa s vývozným odberateľom nedohodne na inej lehote; je však oprávnený návrh podmieniť tým, že vývozný odberateľ neprijme iné, menovite uvedené návrhy zmlúv, ktoré mu hlavný dodávateľ už skôr podal.

(4) Ak vývozný odberateľ neodovzdá hlavnému dodávateľovi projektovú dokumentáciu zahraničného zákazníka, hlavný dodávateľ je povinný na základe dopytu zabezpečiť vypracovanie ponukového projektu, pokiaľ je to pre vypracovanie návrhu zmluvy potrebné.

(5) Ak hlavný dodávateľ v záujme dodržania dodacej lehoty začne so súhlasom vývozného odberateľa práce na ďalšej projektovej dokumentácii alebo výrobu pred uzavretím zmluvy, vývozný odberateľ uhradí náklady s tým spojené, aj keď k uzavretiu zmluvy nedôjde.

(6) Pre povinnosť hlavného dodávateľa uzavrieť zmluvu primerane platí ustanovenie § 270.

§ 324

Lehota na podanie žiadosti o rozhodnutie sporu o iných náležitostiach (§ 153 ods. 3) je tri mesiace od vzniku zmluvy.

Dodacie podmienky

§ 325
Akosť a obaly

(1) Ak sa dojednáva akosť jednotlivých výrobkov dodaných v rámci dodávky vývozného investičného celku, primerane platí ustanovenie § 217.

(2) Pokiaľ sa organizácie o druhu obalov a o spôsobe balenia nedohodli inak, hlavný dodávateľ je oprávnený použiť obvyklý vývozný obal zodpovedajúci spôsobu a dĺžke prepravy.

§ 326
Montáž

Montáž sa dodáva podľa dohody organizácií buď dodávateľským spôsobom alebo spôsobom šéfmontáže. Pri dodávke montáže spôsobom šéfmontáže hlavný dodávateľ nezodpovedá za dodržanie lehoty na vykonanie montáže.

§ 327
Prirážky

(1) Ak hlavný dodávateľ predĺži na žiadosť vývozného odberateľa záväznosť návrhu zmluvy bez zmien dodacej lehoty alebo ak sa zaviaže skrátiť pôvodne dohodnutú dodaciu lehotu, môže súčasne požadovať dojednanie primeranej prirážky.

(2) Primeranú prirážku dostane hlavný dodávateľ aj vtedy, ak dodrží dohodnutú lehotu, prípadne skráti oneskorenie napriek tomu, že vývozný odberateľ je v omeškaní s plnením svojich povinností voči hlavnému dodávateľovi.

§ 328
Splnenie dodávky

(1) Dodávka strojov, zariadení a projektovej alebo inej dokumentácie sa splní ich odovzdaním prvému tuzemskému verejnému dopravcovi alebo pošte na prepravu do miesta určenia, prípadne odovzdaním vývoznému odberateľovi; pri omeškaní odberateľa ustanovenie § 168 ods. 2 platí obdobne.

(2) Dodávka montážnych prác alebo iných prác sa splní ich riadnym vykonaním.

(3) Vykonávací predpis môže upraviť splnenie dodávok odchylne.

Zodpovednosť za vadné alebo oneskorené plnenie

§ 329

(1) Hlavný dodávateľ zodpovedá vývoznému odberateľovi za vady dodávky po rovnakú dobu ako vývozný odberateľ zahraničnému zákazníkovi. Vývozný odberateľ je povinný pred uzavretím zmluvy so zahraničným zákazníkom prejednať dobu zodpovednosti s hlavným dodávateľom. Túto dobu je však povinný s hlavným dodávateľom vopred dohodnúť v tom prípade, ak so zahraničným zákazníkom dojednáva dlhšiu dobu zodpovednosti, než aká zodpovedá ustanoveniu príslušných medzištátnych podmienok; inak je dohoda potrebná len vtedy, ak sa dojednáva dlhšia doba zodpovednosti ako jeden rok od uvedenia strojov a zariadení do prevádzky, prípadne dlhšia ako dva roky od dodávky poslednej podstatnej časti.

(2) Rozsah a podmienky zodpovednosti, pokiaľ nie sú ustanovené vykonávacím predpisom, vývozný odberateľ musí s hlavným dodávateľom vždy dohodnúť; organizácie sú pritom viazané príslušnými medzištátnymi podmienkami.

(3) Pokiaľ nedošlo medzi vývozným odberateľom a hlavným dodávateľom k dohode o dlhšej dobe zodpovednosti poskytovanej zahraničnému zákazníkovi, obmedzuje sa zodpovednosť hlavného dodávateľa po uplynutí doby, ktorú s ním nemusí vývozný odberateľ dohodnúť, na povinnosť vykonať opravy na náklad vývozného odberateľa.

§ 330

(1) Vývozný odberateľ musí reklamovať do 15 dní odo dňa, keď dostal včasnú správu zahraničného zákazníka o vadách dodávky, inak jeho právo zo zodpovednosti za vady zaniká.

(2) Hlavný dodávateľ je povinný bez zbytočného odkladu reklamované vady na žiadosť vývozného odberateľa odstrániť i v prípadoch, v ktorých neuznáva, že za vady zodpovedá; náklady až do rozhodnutia o reklamácii dočasne znáša hlavný dodávateľ.

(3) Ak pre dodávku platia medzištátne podmienky, musí sa reklamácia vybaviť v súlade s nimi.

§ 331

(1) Hlavný dodávateľ, ktorý je v omeškaní s plnením dodávky, je povinný odberateľovi zaplatiť za každý začatý mesiac omeškania penále vo výške 1 % z ceny strojov, zariadení alebo prác, ktoré neboli dodané, najviac však 6 %. Ak však pre omeškanie dodávateľa s plnením časti dodávky

nemožno dodávku použiť na určený účel z dôvodu oneskorenia jej časti, dodávateľ zaplatí penále tak, ako keby sa neplnilo vôbec.

(2) Organizácie sú povinné dojednať penále za nedodržanie povinností, včasné splnenie ktorých má význam pre dodržanie konečnej dodacej lehoty.

(3) Vývozný odberateľ nemusí penále účtovať ani vymáhať.

Povinnosti ostatných dodávateľských organizácií

§ 332

(1) Ustanovenia tejto hlavy platia aj pre záväzkové vzťahy

a) medzi hlavným dodávateľom a jeho dodávateľmi, ako aj medzi ďalšími dodávateľmi a odberateľmi, pokiaľ rozsah dodávok je určený obdobne podľa ustanovenia § 321,

b) medzi hlavným dodávateľom a príslušnou projektovou organizáciou, pokiaľ ide o dodávku projektovej dokumentácie v rozsahu požadovanom hlavným dodávateľom.

(2) Ustanovenia tejto hlavy platia primerane aj pre záväzkové vzťahy medzi všetkými odberateľmi a dodávateľmi, pokiaľ sa týkajú poskytovania technickej pomoci.

DEVIATA ČASŤ
HOSPODÁRSKE ZÁVÄZKY V NÁKLADNEJ PREPRAVE

Prvá hlava
ÚVODNÉ USTANOVENIE

§ 333

Ustanovenia tejto časti sa vzťahujú na nákladnú prepravu vykonávanú pre socialistické organizácie (prepravcov) dopravnými alebo inými na to oprávnenými organizáciami (dopravcami), s výnimkou prepráv, pre ktoré platia medzinárodné dohovory. Na námornú a leteckú prepravu sa vzťahujú ustanovenia tejto časti, len pokiaľ právne predpisy neustanovujú inak.

Druhá hlava
ZÁVÄZKY Z MESAČNÉHO PREPRAVNÉHO PLÁNU

§ 334

(1) Schválením mesačného prepravného plánu vzniká medzi dopravcom a prepravcom, ktorí boli určení plánom, hospodársky záväzok o objeme a podmienkach plánovanej prepravy.

(2) Prepravca je povinný objednať si včas prepravu zásielok obsiahnutých v mesačnom pláne prepravy a podať ich na prepravu; dopravca je povinný prichystať pre tieto zásielky dopravné prostriedky a zásielky prevziať na prepravu.

(3) Prepravca je povinný v objednávke uviesť všetky údaje potrebné na vykonanie a vyúčtovanie prepravy.

§ 335

(1) Dopravca je povinný prepravcovi zaplatiť majetkové sankcie ustanovené prepravnými poriadkami, ak dopravné prostriedky nepripraví na vykonanie objednanej prepravy podľa mesačného prepravného plánu.

(2) Prepravca je povinný zaplatiť dopravcovi majetkové sankcie ustanovené prepravnými poriadkami, ak neodčerpá plánovaný objem prepravy.

(3) Za škodu spôsobenú porušením povinností ustanovených v odseku 1 a 2 zodpovedajú dopravcovia alebo prepravcovia, len pokiaľ tak ustanovujú prepravné poriadky; prepravné poriadky najmä ustanovujú, za akých podmienok a v akom rozsahu dopravca zodpovedá za nepristavenie objednaných dopravných prostriedkov.

(4) Prepravné poriadky môžu ustanoviť i ďalšie majetkové sankcie pre prípad porušenia iných povinností v preprave.

Tretia hlava
ZÁVÄZKY Z PREPRAVNEJ ZMLUVY

Prepravná zmluva

§ 336

Prepravná zmluva vzniká prevzatím zásielky na prepravu; prevzatie sa potvrdzuje na prepravnej listine. Ak tak ustanovujú prepravné poriadky, prepravná zmluva vzniká už dohodou o podmienkach prepravy; v tomto prípade je dopravca povinný na žiadosť prepravcu písomne potvrdiť prevzatie zásielky.

§ 337

(1) Prepravnou zmluvou sa dopravca odosielateľovi zaväzuje, že prepraví zásielku do určeného miesta a vydá ju oprávnenému príjemcovi alebo že vykoná prepravu v dohodnutom rozsahu a za určených podmienok. Dopravca je povinný vykonať prepravu s odbornou starostlivosťou a v určených lehotách. Odosielateľ sa zaväzuje spolupôsobiť podľa prepravných poriadkov a za prepravu zaplatiť.

(2) Prepravné poriadky ustanovujú, kedy sa zásielka môže z prepravy vylúčiť alebo kedy sa môže uzavretie prepravnej zmluvy, prípadne vykonanie prepravy odmietnuť.

§ 338

(1) Ak nie je ustanovené niečo iné, dopravca môže na splnenie zmluvy použiť aj iné organizácie. Pritom zodpovedá prepravcovi rovnakým spôsobom, ako keby prepravu vykonal sám.

(2) Ak dopravcovia rôznych druhov dopravy vykonávajú prepravu podľa osobitných predpisov spoločne (združená preprava), tieto predpisy ustanovujú, ktorý z dopravcov a za akých podmienok zodpovedá za túto prepravu.

§ 339

Príjemcovia sú povinní spolupôsobiť podľa prepravných poriadkov na splnenie prepravnej zmluvy. Ak za príjemcu preberá od dopravcu zásielku na ďalšiu prepravu iný dopravca, zodpovedá za to, že urobí všetky úkony predpísané príjemcovi zásielky.

Zodpovednosť dopravcu

§ 340

(1) Dopravca zodpovedá za škody, ktoré vzniknú na prepravovanej zásielke v čase od prevzatia na prepravu až do jej vydania; svojej zodpovednosti sa zbaví, len ak škoda bola spôsobená odosielateľom alebo príjemcom, vadnosťou zásielky, jej obalu alebo balenia, zvláštnou povahou zásielky alebo okolnosťou, ktorú nemohol dopravca odvrátiť.

(2) Prepravné poriadky môžu ustanoviť, v ktorých prípadoch je prepravca povinný dokázať, že škoda nebola spôsobená niektorou z okolností uvedených v odseku 1.

§ 341

Pri strate alebo zničení prepravovanej zásielky dopravca je povinný nahradiť cenu, ktorú mala stratená alebo zničená zásielka v čase, keď bola prevzatá na prepravu. Okrem toho dopravca je povinný uhrádzať všetky náklady vzniknuté v súvislosti s prepravou stratenej alebo zničenej zásielky. Pri poškodení alebo čiastočnej strate uhradzuje dopravca sumu, o ktorú bola zásielka znehodnotená; pokiaľ bude účelné vykonať opravu, dopravca uhradzuje náklady opravy.

§ 342

Za iné škody zodpovedá dopravca, len ak boli spôsobené prekročením dodacej lehoty; tieto škody uhradzuje len do výšky dovozného.

§ 343

Za prekročenie dodacej lehoty dopravca je povinný zaplatiť majetkové sankcie ustanovené v prepravných poriadkoch.

Štvrtá hlava
UPLATŇOVANIE A ZÁNIK PRÁV

§ 344

(1) Okolnosti, ktoré môžu zakladať majetkovú zodpovednosť medzi dopravcom a prepravcami (odosielateľom, príjemcom), zisťujú sa spravidla zápisnicou, ktorá je podkladom pre uplatňovanie práv.

(2) Ak dopravca zistí porušenosť alebo neúplnosť zásielky alebo okolnosti tomu nasvedčujúce, je povinný zistiť stav zásielky a spísať zápisnicu, v ktorej sa musia uviesť všetky okolnosti rozhodujúce pre zistenie zodpovednosti dopravcu alebo prepravcu. Správnosť zistení obsiahnutých v zápisnici potvrdia podpisom osoby, ktoré sa zúčastnili na jej zostavení.

(3) Ak príjemca zásielky pri jej odovzdaní zistí zjavnú porušenosť alebo neúplnosť, alebo okolnosti tomu nasvedčujúce, je povinný požiadať dopravcu najneskoršie pri prevzatí zásielky o spísanie zápisnice. Dokiaľ dopravca nespíše požadovanú zápisnicu, príjemca nie je povinný zásielku prevziať. Pri úplnej strate zásielky odosielateľ alebo príjemca je povinný požiadať o spísanie zápisnice do jedného mesiaca od uplynutia dodacej lehoty ustanovenej prepravnými poriadkami.

§ 345

(1) Všetky práva, ktoré majú prepravcovia voči dopravcom v súvislosti s prepravou, musia reklamovať písomne u dopravcu; inak tieto práva zanikajú.

(2) V reklamácii musí prepravca vymedziť svoje požiadavky a stručne ich odôvodniť; ďalej musí pripojiť doklady osvedčujúce správnosť reklamácie.

(3) Reklamácia sa musí dopravcovi odoslať do šiestich mesiacov odo dňa vzniku prepravnej zmluvy; ak ide o iné práva než z prepravnej zmluvy, do šiestich mesiacov od vzniku príslušného práva.

(4) Dopravca je povinný prepravcovi oznámiť svoje stanovisko k reklamácii najneskoršie do troch mesiacov.

§ 346

(1) Lehota na uplatňovanie práv prepravcu voči dopravcovi na hospodárskej arbitráži je šesť mesiacov od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po odoslaní reklamácie dopravcovi.

(2) Pre uplatňovanie práv dopravcov voči prepravcom platia ustanovenia § 130 až 132.

DESIATA ČASŤ
HOSPODÁRSKE ZÁVÄZKY PRI INÝCH SPÔSOBOCH SPOLUPRÁCE MEDZI SOCIALISTICKÝMI ORGANIZÁCIAMI

Prvá hlava
HOSPODÁRSKE ZMLUVY O PREVODOCH SPRÁVY, O DOČASNOM UŽÍVANÍ A O PREVODOCH VLASTNÍCTVA

§ 347
Prevod správy národného majetku

(1) Hospodárska zmluva o prevode správy národného majetku mimo obvyklého hospodárenia (§ 68) musí obsahovať

a) určenie prevádzaného majetku,

b) určenie dňa prevodu správy národného majetku,

c) ak je prevod odplatný, aj výšku odplaty.

(2) Hospodárska zmluva o prevode správy národného majetku vzniká dohodou organizácií o náležitostiach uvedených v odseku 1.

(3) V hospodárskej zmluve sa ďalej uvedú

a) názvy nadriadených orgánov oprávnených dať súhlas na prevod správy národného majetku,

b) hodnota prevádzaného majetku podľa údajov účtovnej evidencie,

c) dôvod prevodu správy,

d) práva a záväzky súvisiace s prevádzaným majetkom, pokiaľ sa súčasne prevádzajú.

(4) Odovzdávajúca organizácia zodpovedá za vady odovzdávaného majetku len v tých prípadoch a v tom rozsahu, ako to bolo dohodnuté.

(5) Správa prechádza dňom určeným v zmluve.

(6) Ak sa zmluva neuzaviera na základe rozhodnutia nadriadených orgánov alebo ak vykonávacie predpisy neustanovujú inak, pre účinnosť zmluvy treba schválenie nadriadených orgánov.

§ 348
Dočasné užívanie národného majetku

(1) Hospodárska zmluva o dočasnom užívaní národného majetku (§ 71) musí obsahovať určenie majetku, ktorý sa má prenechať na dočasné užívanie, určenie spôsobu a doby užívania, ustanovenie o výške odplaty alebo o tom, že užívanie sa poskytuje bezplatne; obsahuje aj dohodu o udržiavaní a úpravách majetku, ako aj o tom, ako sa vyporiadajú náklady na ne vynaložené.

(2) Miestnosti určené alebo užívané na iné než obytné alebo poľnohospodárske účely nesmú sa odovzdať do dočasného užívania bez rozhodnutia orgánu na to príslušného podľa osobitných predpisov.

(3) Právo dočasne užívať národný majetok zaniká dohodou, uplynutím určenej doby, a ak užívanie bolo dojednané na neurčitú dobu, uplynutím mesačnej výpovednej lehoty, ak nebola dojednaná iná výpovedná lehota. Ak ide o miestnosti určené alebo užívané na iné než obytné alebo poľnohospodárske účely, zaniká právo na ich užívanie aj rozhodnutím orgánu na to príslušného podľa osobitných predpisov.

§ 349
Prevody vlastníctva

Pre hospodársku zmluvu o prevode vlastníctva národného majetku mimo obvyklého hospodárenia (§ 69 ods. 3) obdobne platí ustanovenie § 347.

§ 350

Ustanovenia § 348 a 349 primerane platia i v prípadoch, v ktorých socialistické organizácie mimo obvyklého hospodárenia prevádzajú vlastníctvo iného majetku v socialistickom vlastníctve, než je národný majetok, alebo ho odovzdávajú do dočasného alebo dlhodobého užívania.

§ 351

(1) Odovzdávajúca organizácia je vždy povinná upozorniť preberajúcu organizáciu na všetky vady a iné nedostatky odovzdávaného majetku, o ktorých vie alebo vedieť musí; inak zodpovedá za škody, ktorým by sa mohlo týmto upozornením zabrániť.

(2) Ak vzniknú pri uzavieraní zmlúv medzi organizáciami rozpory, riešia ich ich nadriadené orgány.

Druhá hlava
OSTATNÉ HOSPODÁRSKE ZMLUVY MEDZI SOCIALISTICKÝMI ORGANIZÁCIAMI

§ 352

Socialistické organizácie uzavierajú, okrem hospodárskych zmlúv upravených v ustanoveniach § 156 a 351*) aj ďalšie zmluvy o iných spôsoboch spolupráce, najmä zmluvy o uskladnení, zmluvy o obstaraní vecí, zmluvy o hromadnej preprave osôb, zmluvy o vykonaní opráv, zmluvy o iných prácach a výkonoch a zmluvy o poistení.

§ 353
Zmluva o uskladnení

Ak organizácia uskladní veci inej organizácie, je povinná starať sa o ne podľa dohody, a ak niet dohody, starostlivo ich opatrovať a po uplynutí dojednanej doby alebo na požiadanie ich vrátiť. Ak nebolo dojednané inak, organizácia, ktorá uskladnila veci, nie je oprávnená uskladnené veci užívať ani ich dať do užívania alebo dovoliť ich užívanie ďalšej organizácii.

§ 354
Zmluva o obstaraní vecí

(1) Organizácia, ktorá sa zaviazala (povinná organizácia) obstarať vec inej organizácie, zodpovedá jej za to, že vec obstará včas a riadne. Je povinná o svojom postupe informovať organizáciu, pre ktorú koná (oprávnenú organizáciu), a po skončení konania jej predložiť vyúčtovanie.

(2) Oprávnená organizácia musí nahradiť povinnej organizácii náklady odôvodnene vynaložené pri obstarávaní vecí aj vtedy, ak sa nedosiahol predpokladaný výsledok následkom okolností, za ktoré povinná organizácia neznáša zodpovednosť.

(3) Ak nebolo dohodnuté inak, organizácie môžu zrušiť zmluvu jednostranným vyhlásením.

§ 355
Zmluva o hromadnej preprave osôb

(1) Zmluvou o hromadnej preprave osôb sa dopravca inej organizácie (objednávateľovi) zaväzuje riadne a včas prepraviť účastníkov prepravy a ich batožiny do dojednaného miesta (miest). Zmluva o hromadnej preprave osôb vzniká prijatím objednávky. Za vykonanie prepravy objednávateľ je povinný zaplatiť určenú náhradu.

(2) Rozsah zodpovednosti za škodu spôsobenú nevykonaním alebo oneskoreným vykonaním dojednanej prepravy môže sa prepravenými poriadkami obmedziť.

(3) Objednávateľ musí svoje práva súvisiace s plnením zmluvy o hromadnej preprave osôb reklamovať písomne u dopravcu do šiestich mesiacov odo dňa, keď preprava bola vykonaná alebo sa mala vykonať; inak tieto práva zanikajú.

§ 356
Zmluva o vykonaní opráv a zmluva o iných prácach a výkonoch

(1) Organizácia, ktorá sa zaviazala druhej organizácii vykonať opravu (vrátane generálnej opravy) jej strojov, zariadení alebo iných výrobkov, prípadne ktorá sa zaviazala vykonať iné práce alebo výkony, zodpovedá za to, že dohodnuté práce alebo výkony urobí v lehote a určeným spôsobom, prípadne spôsobom dohodnutým.

(2) Záväzok dodávateľa sa plní odovzdaním prác odberateľovi, pri výkonoch ich urobením. Pri prácach, ktoré dodávateľ vykonáva na veciach odberateľa vo svojej prevádzkárni, záväzok dodávateľa sa splní odovzdaním vecí, na ktorých sa práce vykonali, odberateľovi, prípadne ich odovzdaním verejnému dopravcovi alebo pošte.

Verejná súťaž

§ 356a

(1) Organizácia, ktorá vyhlasuje verejnú súťaž na určitý výrobok, prácu alebo výkon, je povinná vo vyhlásení vymedziť predmet a čas súťaže, výšku prípadných odmien, spôsob vyhodnotenia súťažných návrhov a ostatné súťažné podmienky.

(2) Podmienky verejnej súťaže sa musia písomne určiť a vhodne zverejniť. Organizácia, ktorá vyhlásila verejnú súťaž, môže použiť súťažné návrhy len podľa súťažných podmienok.

(3) Organizácia, ktorá súťaž vyhlásila, je povinná poskytnúť vyhlásené odmeny tým organizáciám, ktoré podľa vykonaného vyhodnotenia splnili podmienky súťaže.

(4) Organizácia, ktorá sa zúčastní na verejnej súťaži, má nárok na náhradu nákladov spojených s podaním súťažného návrhu, len pokiaľ tak určujú súťažné podmienky.

(5) Verejnú súťaž možno odvolať len zo závažných dôvodov. Odvolanie treba urobiť rovnakým spôsobom, akým bola súťaž vyhlásená, alebo iným rovnako účinným spôsobom. Ak bude verejná súťaž odvolaná, je organizácia, ktorá ju vyhlásila, povinná nahradiť náklady vzniknuté organizáciám, ktoré pred odvolaním súťaže jej podmienky úplne alebo čiastočne už splnili.

§ 356b

Ak vyhlási organizácia súťaž o najvhodnejší návrh na uzavretie určitej zmluvy, robí výzvu na podanie návrhov na uzavretie tejto zmluvy. Organizácia, ktorá podala súťažný návrh (ponuku), je ním viazaná po dobu, ktorá si v návrhu určila, najmenej však po dobu určenú v podmienkach súťaže. Organizácii, ktorá vyhlásila súťaž vznikne záväzok až prijatím niektorého návrhu.

§ 356c
Užšia súťaž

Ak organizácia vyhlási užšiu súťaž, môžu sa na nej zúčastniť len vyzvané organizácie. Podmienky užšej súťaže sa nezverejňujú. Inak platí aj pre užšiu súťaž primerane ustanovenie o verejnej súťaži.

§ 356d
Verejný prísľub

(1) Verejným prísľubom sa zaväzuje organizácia, ktorá verejne vyhlásila, že zaplatí odmenu alebo poskytne iné plnenie organizácii, ktorá splní podmienky určené vo verejnom prísľube.

(2) Ak podmienky verejného prísľubu neurčujú nič iné, dostane odmenu tá organizácia, ktorá ich splní najskôr.

(3) Ak podmienky verejného prísľubu splní súčasne viacej organizácií a z obsahu podmienok vyplýva, že sa má udeliť len jedna odmena, rozdelí sa odmena medzi nimi rovnakým dielom.

§ 357

(1) Pokiaľ je to vzhľadom na povahu záväzku obvyklé, netreba na uzavretie zmlúv uvedených v tejto hlave písomnú formu.

(2) Pre zmluvy uvedené v tejto hlave primerane platia tie ustanovenia siedmej až deviatej časti, ktoré upravujú vzťahy obsahom a účelom im najbližšie; to platí i o záručnej dobe pri zmluve o vykonaní opráv a pri zmluve o iných prácach a výkonoch. Vykonávacie predpisy*) môžu stanoviť odchylnú úpravu.

POISTENIE

§ 358

Poistenie slúži organizáciám na úhradu škôd vznikajúcich náhodilými udalosťami.

§ 359

Poistenie organizácií vzniká z hospodárskej zmluvy uzavretej socialistickou organizáciou a poisťovňou alebo zo zákona.

§ 360

Pre zmluvné poistenie organizácií obdobne platia príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka a k nim vydaných vykonávacích predpisov; pokiaľ to bude potrebné na splnenie účelu poistenia, možno sa v zmluve od týchto ustanovení odchýliť. Omeškaním v platení však poistenie nezaniká. Pre uplatňovanie práv platia len ustanovenia tohto zákona.

Záujmové a účelové zmluvy

(Zmluvy o združení)

§ 360a

(1) Zmluvou o združení sa zaväzujú socialistické organizácie, že spoja svoju činnosť alebo časť svojich prostriedkov na dosiahnutie určitého účelu, prípadne v inom spoločnom záujme.

(2) Zmluva o združení vymedzí činnosť, ktorá je predmetom združenia, spôsob jej uskutočňovania, práva a povinnosti zúčastnených organizácií, výšku podielov, ktorými organizácie prispievajú na úhradu nákladov spojených s výkonom dohodnutej činnosti a dôsledky porušenia zmluvnej povinnosti.

(3) Zmluva o združení vznikne, ak dôjde k dohode o jej celom obsahu. Na platnosť zmluvy je potrebná písomná forma a schválenie nadriadeného orgánu(nadriadených orgánov); ak organizácie združujú peňažné prostriedky, aj schválenie Štátnej banky československej. Nadriadený orgán (nadriadené orgány) môže uložiť organizáciám povinnosť uzavrieť zmluvu o združení, ak je v záujme rozvoja národného hospodárstva, aby sa určité činnosti vykonávali z jedného miesta (gescia).

(4) Na základe zmluvy o združení môže vzniknúť nová socialistická organizácia, ak s tým súhlasí ústredný orgán štátnej správy príslušný podľa predmetu činnosti zakladanej organizácie. Tento orgán tiež schvaľuje štatút alebo stanovy základnej organizácie a ich zmeny a vykonáva voči organizácii funkciu orgánu hospodárskeho riadenia. Ak vydanie súhlasu na vznik organizácie patrí niekoľkým ústredným orgánom štátnej správy, dohodnú sa tieto orgány, ktorý z nich bude voči založenej organizácii vykonávať funkciu orgánu hospodárskeho riadenia. Založenie organizácie sa zapisuje do podnikového registra. Členovia združenia zodpovedajú za záväzky organizácie spoločne a nerozdielne, ak na ich úhradu nestačí majetok organizácie; ak v zmluve nie je určené niečo iné, vyrovnajú sa medzi sebou podľa výšky svojich podielov.

(5) Zmluva o združení zaniká dohodou zúčastnených organizácií alebo v prípadoch určených v zmluve. Organizáciu vzniknutú na základe zmluvy o združení môže zrušiť aj orgán, ktorý voči nej vykonáva funkciu orgánu hospodárskeho riadenia.

JEDENÁSTA ČASŤ
PLATOBNÉ A ÚVEROVÉ VZŤAHY

Prvá hlava
ÚVODNÉ USTANOVENIA

§ 361

(1) Socialistické organizácie sú povinné včas a riadne vykonávať peňažné platby, na ktoré sú zaviazané alebo ktoré sú im uložené.

(2) Organizácie vykonávajú peňažné platby prostredníctvom Štátnej banky československej (ďalej len „banka“); prostredníctvom iných peňažných ústavov alebo orgánov môžu organizácie vykonávať platby zásadne len s privolením banky.

(3) Vzájomné započítanie pohľadávok medzi organizáciami je možné, len pokiaľ tak ustanovuje právny predpis, alebo pokiaľ v jednotlivom prípade so započítaním súhlasí banka.

§ 362

Pri svojom hospodárení môžu organizácie používať návratné peňažné prostriedky, ktoré im formou úverov poskytne banka, prípadne iné peňažné organizácie alebo orgány oprávnené poskytovať úvery podľa právnych predpisov. Iné organizácie si také prostriedky medzi sebou poskytovať nesmú, pokiaľ práve predpisy neustanovujú niečo iné.

§ 353 - zrušený

§ 364 - zrušený

§ 365 - zrušený

Druhá hlava
PLATOBNÝ STYK SOCIALISTICKÝCH ORGANIZÁCIÍ

§ 366

(1) Organizácie sú povinné vykonávať svoje platby zásadne bezhotovostným spôsobom z prostriedkov na príslušnom účte v banke. Platiť v hotovosti môžu organizácie iba v prípadoch a za podmienok ustanovených vykonávacími predpismi.

(2) Z prostriedkov na účte banka platí organizácii úroky, pokiaľ sú ustanovené.

§ 367

(1) Organizácia je najmä povinná

a) zabezpečovať na účte v banke dostatok prostriedkov na úhradu svojich platieb,

b) včas overovať nezávadnosť platieb, platiť v správnej výške a v určených lehotách, ako aj starať sa o správne inkaso pohľadávok a ostatných príjmov,

c) sústreďovať svoje peňažné hotovosti presahujúce určený limit pokladničného zostatku na účte v banke.

(2) Na účtoch v iných peňažných ústavoch organizácie môžu mať peňažné prostriedky len so súhlasom banky.

§ 368

(1) Banka je povinná vykonať platbu včas a riadne podľa príkazu organizácie.

(2) Ak dal príkaz príjemca, môže banka vykonať platbu len so súhlasom organizácie, z účtu ktorej má sa platba uskutočniť. Pri peňažných pohľadávkach právoplatne priznaných príslušným orgánom banka vykoná platbu z účtu organizácie bez jej súhlasu. Právne predpisy môžu ustanoviť ďalšie prípady, v ktorých banka vykonáva platby bez príkazu alebo súhlasu organizácie.

(3) Príkaz alebo súhlas môže organizácia celkom alebo sčasti písomne odvolať s udaním dôvodu. Odvolanie je pre banku záväzné, pokiaľ s vykonávaním platby už nezačala a pokiaľ odvolanie je v súlade s právnymi predpismi.

§ 369

(1) Banka nie je povinná vykonať platbu, na ktorú nie je na účte dostatok prostriedkov.

(2) Ak prostriedky nestačia na všetky platby, banka vykonáva platby podľa poradia ustanoveného vykonávacími predpismi, pokiaľ tieto prepisy neustanovujú, že banka príkazy na platby vráti.

(3) Právo organizácie disponovať s prostriedkami na účte môže sa obmedziť i v iných prípadoch ustanovených vykonávacími predpismi.

(4) Organizácie sa môžu dohodnúť, ktoré formy bezhotovostného platenia použijú, pokiaľ vykonávacie predpisy takú dohodu nevylučujú alebo pokiaľ neustanovujú, že formu bezhotovostného platenia môže v niektorých prípadoch určiť banka.

§ 370

Ak banka nevykoná platbu, na ktorú dostala vykonateľný príkaz alebo súhlas, v lehote ustanovenej vykonávacími predpismi alebo ak vykoná platbu, hoci ju vykonať nemala, zodpovedá za škodu, ktorá tým bola organizácii spôsobená. Banka však nezodpovedá za škodu spôsobenú v dôsledku výkonu jej kontrolnej pôsobnosti.

§ 371

Práva, ktoré vzniknú organizáciám voči banke zo závad v platobnom styku, musia sa u nej reklamovať v lehote šiestich mesiacov odo dňa, keď k závade došlo; inak tieto práva zanikajú.

§ 372

(1) Ak banka vykoná platbu chybne alebo ak zistí iné závady vzniknuté pri platení, odstráni nesprávnosť opravným zúčtovaním.

(2) Opravným zúčtovaním nemožno však vykonať platbu, ktorou by sa vykonalo právo už zaniknuté. Ak by však nevykonaním opravného zúčtovania jedna z organizácií získala neodôvodnený majetkový prospech, banka môže príslušnú sumu odviesť do štátneho rozpočtu.

§ 373

(1) Pri bezhotovostnom platení sa povinnosť platiť splní odpísaním príslušnej sumy z účtu platiteľa v peňažnom ústave.

(2) Pri platení v hotovosti sa povinnosť platiť splní zložením príslušnej sumy v peňažnom ústave alebo na pošte, pokiaľ sa platba vykonáva ich prostredníctvom, alebo odovzdaním príslušnej sumy príjemcovi.

(3) Pri vyrovnávaní vzájomných pohľadávok započítaním sa povinnosť platiť splní do výšky započítania dňom, v ktorom sa započítanie vykonalo.

§ 374

Práva vyplývajúce organizácii voči banke zo zostatku na účte nezanikajú počas jeho trvania.

Tretia hlava
FAKTUROVANIE A INÉ PODKLADY PRE PLATENIE

§ 375

Podkladom pre platenie dodávok uskutočňovaných medzi socialistickými organizáciami je spravidla faktúra.

§ 376

(1) Právo a povinnosť fakturovať vzniká dňom splnenia (čiastočného splnenia) dodávky.

(2) Predpisy o fakturovaní a platení môžu ustanoviť vznik práva a povinnosti fakturovať inak.

§ 377

Ak dodávateľ neodoslal faktúru v určenej lehote, je povinný odberateľovi zaplatiť penále vo výške 1 % z fakturovanej sumy za každý začatý mesiac omeškania.

§ 378

(1) Ak je organizácia v omeškaní s platením faktúry (dokladu ju nahrádzajúceho) alebo so splnením vykonateľného arbitrážneho rozhodnutia znejúceho na peňažné plnenie, je povinná oprávnenej organizácii zaplatiť poplatok z omeškania vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania.

(2) Poplatok z omeškania v rovnakej výške organizácia je povinná zaplatiť oprávnenej organizácii,

a) ak je v omeškaní s odoslaním podkladu pre fakturáciu, pokiaľ povinnosť podklad odoslať je ustanovená vo vykonávacích predpisoch alebo v zmluve;

b) ak si neoprávnene vyberie z jej účtu peňažnú sumu, na ktorú nemá právo; v tomto prípade platí poplatok z omeškania odo dňa, keď peňažnú sumu dostala, do dňa, keď ju oprávnenej organizácii vrátila.

(3) Odberateľ, ktorý nezaplatil faktúru v rozsahu vadného plnenia (§ 202 ods. 1), nie je v omeškaní s platením, pokiaľ jeho reklamácia je oprávnená a pokiaľ právo zo zodpovednosti za vady sa včas uplatnilo.

(4) Poplatok z omeškania sa neplatí za dobu, po ktorú bolo zdržanie vykonateľnej platby spôsobené peňažným ústavom.

§ 379

Zaplatením odberateľ nestráca právo zo zodpovednosti za vady.

§ 380

V iných prípadoch než pri platení dodávok sú medzi organizáciami podkladom pre platenie spravidla dobropis, ak podklad vystavuje dlžník, vyúčtovanie, ak podklad vystavuje veriteľ, a rozhodnutia alebo opatrenia príslušných orgánov.

Štvrtá hlava
BANKOVÝ ÚVER

§ 381

(1) Organizácie sú povinné svoju úverovú potrebu plánovať.

(2) Banka zabezpečuje súlad úverovej potreby organizácií s celospoločenskými záujmami prostredníctvom úverového plánu.

§ 382

(1) Pre úverovanie platia tieto zásady:

a) úverové prostriedky môžu sa použiť iba pre potreby organizácie, ktorej bol úver povolený;

b) organizácia je oprávnená použiť úverové prostriedky len na účely, na ktoré boli poskytnuté;

c) úver je zročný najneskoršie v lehote určenej bankou;

d) organizácia je povinná starať sa o to, aby úver bol zabezpečený spôsobom určeným bankou;

e) z úveru organizácia platí úroky, pokiaľ sú ustanovené.

(2) Úver sa poskytuje predovšetkým hospodárskym organizáciám.

§ 383

(1) Banka môže uhrádzať svoje pohľadávky zo zročných úverov, prípadne aj z ručenia za ne i bez upomínania odpísaním z príslušných účtov úverovanej organizácie, ktorá sa splatenie úveru zaručila (ručiteľ).

(2) Ak banka požaduje splatenie úveru pred lehotou zročnosti, môže žiadať zaplatenie od ručiteľa až po jeho predchádzajúcom upovedomení.

(3) Vzťah banky a ručiteľa môže sa upraviť dohodou inak.

§ 384

(1) Lehota pre zánik práv banky z poskytnutých úverov a práv proti ručiteľovi neprebieha ďalej, prípadne ani nezačína, pokiaľ na účte, z ktorého sa môžu tieto pohľadávky uhradiť, nie je dostatok prostriedkov použiteľných na ich úhradu.

(2) Ustanovenie predchádzajúceho odseku obdobne platí i pre iné peňažné ústavy, pokiaľ by boli poverené podľa § 362 poskytovaním úverov.

DVANÁSTA ČASŤ
SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Počítanie času

§ 385

(1) Lehota určená podľa dní začína sa dňom, ktorý nasleduje po udalosti, ktorá je rozhodujúca pre jej začiatok.

(2) Koniec lehoty určenej podľa týždňov, mesiacov alebo rokov pripadá na deň, ktorý sa pomenovaním alebo číslom zhoduje s dňom, na ktorý pripadá udalosť, od ktorej sa lehota začína. A nie je takýto deň v poslednom mesiaci, pripadá koniec lehoty na posledný deň mesiaca.

§ 386

(1) Polovicou mesiaca sa rozumie pätnásť dní.

(2) Ak je lehota určená na jeden alebo niekoľko mesiacov a pol mesiaca, počíta sa pätnásť dní naposledy.

§ 387

Ak lehota bola predĺžená, má sa v pochybnostiach za to, že nová lehota sa začína dňom, ktorý nasleduje po uplynutí pôvodnej lehoty.

§ 388

(1) Právo, nadobudnutie ktorého je viazané na určitý deň, nadobúda sa už začiatkom tohto dňa. Právne následky omeškania alebo zmeškania nastanú až uplynutím posledného dňa lehoty. Ak je však na prejav alebo na plnenie určený alebo obvyklý len určitý denný čas, možno taký prejav urobiť alebo plnenie poskytnúť včas len v tomto dennom čase.

(2) Ak by posledný deň lehoty určenej na prejav alebo na plnenie pripadol na deň pracovného pokoja, posledným dňom lehoty je najbližší budúci pracovný deň, pokiaľ právny predpis neustanovuje inak. Ak je však lehota ustanovená určením kalendárneho týždňa, posledným dňom lehoty je vždy posledný pracovný deň v tomto týždni.

Osobitné ustanovenia o právnom postavení niektorých socialistických organizácií

§ 389

(1) V hospodárskoprávnych vzťahoch vystupujú aj podniky zahraničného obchodu; ich zriaďovanie, spôsobilosť nadobúdať práva a zaväzovať sa, hospodárenie, organizáciu a ostatné majetkoprávne pomery upravujú osobitné predpisy.

(2) Ustanovenia tohto zákona nemožno použiť na vzťahy, pokiaľ sú upravené zákonom o právnych vzťahoch v medzinárodnom obchodnom styku.

§ 390

O hospodárskej činnosti iných socialistických organizácií než štátnych, družstevných a spoločenských, ak nie je upravená osobitnými predpismi, platia tie ustanovenia tohto zákona, ktoré svojím obsahom najlepšie zodpovedajú povahe a úlohám týchto organizácií.

Splnomocnenie

§ 391

(1) Federálne dodávateľské ministerstvá popisy o úprave finančného hospodárenia, o správe národného majetku a o fakturovaní a platení; v prípade potreby možno odchylne upraviť majetkové sankcie určené za porušenie platobnej a fakturačnej disciplíny.

§ 392

(1) Federálne dodávateľské ministerstvá po dohode so zúčastnenými ministerstvami vydajú podľa potreby na vykonanie šiestej, siedmej, ôsmej časti a desiatej časti druhej hlavy základné podmienky dodávky pre určité skupiny výrobkov a prác; na úsekoch, kde pôsobia ako dodávateľské ministerstvá len ministerstvá republík, vydá základné podmienky dodávky po prerokovaní so zúčastnenými ministerstvami Štátna arbitráž Československej socialistickej republiky. O dodávkach výrobkov na vývoz a z dovozu vydá základné podmienky dodávky Federálne ministerstvo zahraničného obchodu; o dodávkach vývozných investičných celkov vydá základné podmienky dodávky Federálne ministerstvo zahraničného obchodu a Federálne ministerstvo hutníctva a strojárstva; o dodávkach na zabezpečenie obranyschopnosti štátu vydá základné podmienky dodávky Federálne ministerstvo národnej obrany; o dodávkach štátnych hmotných rezerv vydá základné podmienky dodávky Správa federálnych hmotných rezerv; o dodávkach poľnohospodárskych výrobkov a potrieb vydá základné podmienky dodávky Federálne ministerstvo poľnohospodárstva a výživy.

(2) Základné podmienky dodávky obsahujú podrobnejšiu úpravu dodávateľsko-odberateľských vzťahov; vzťahujú sa na všetky dodávky výrobkov a prác príslušného odvetvia, aj keď niektoré dodávateľské organizácie nie sú riadené ministerstvom, ktoré tieto základné podmienky dodávky vydalo. Základné podmienky dodávky sa môžu odchyľovať od ustanovení tohto zákona, len pokiaľ to zákon pripúšťa a pokiaľ nevyhnutnosť odchylnej úpravy je odôvodnená zvláštnosťou upravovaného odvetvia.

(3) Federálne ministerstvo dopravy po dohode so zúčastnenými ministerstvami podrobne upraví v prepravných poriadkoch hospodárske záväzky obsiahnuté v deviatej časti a prípravnú zmluvu v preprave.

(4) Federálne ministerstvo pre technický a investičný rozvoj po dohode so zúčastnenými ministerstvami vydá podľa potreby podrobnejšie predpisy o verejnej súťaži, užšej súťaži a verejnom prísľube.

§ 393

Podrobnejšie predpisy o podnikovom registri vydá vláda Československej socialistickej republiky, ktorá tiež upraví spôsob vedenia obchodných a spoločenských registrov.

§ 394

(1) Štátna arbitráž Československej socialistickej republiky vydá po prerokovaní so zúčastnenými ministerstvami predpisy o hospodárení s obalmi.

(2) Predpisy na vykonanie § 18 vydá Štátna arbitráž Československej socialistickej republiky po dohode so zúčastnenými ministerstvami.

§ 395

Štátna arbitráž Československej socialistickej republiky

a) vydá predpisy potrebné na vykonanie tohto zákona, pokiaľ ich vydanie nepatrí iným orgánom;

b) ak to vyžadujú naliehavé potreby národného hospodárstva, upraví hospodárske záväzky na prechodný čas pre jednotlivé odvetvia (odbory) alebo organizácie odchylne od ustanovení tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie.

Prechodné ustanovenia

§ 396

Dňom nadobudnutia majetku do štátneho socialistického vlastníctva zanikajú záložné práva a vecné bremená na tomto majetku.

§ 397

Ustanovenia tohto zákona sa spravujú i právne vzťahy vzniknuté pred 1. júlom 1964; vznik týchto právnych vzťahov ako i práva z nich vzniknuté pred 1. júlom 1964 sa však spravujú doterajšími predpismi.

§ 398

Podľa doterajších predpisov sa až do svojho zakončenia posudzujú všetky lehoty, ktoré začali plynúť pred 1. júlom 1964.

Záverečné ustanovenia

§ 399

Zrušujú sa:

1. zákon č. 51/1955 Zb. o národných podnikoch a niektorých iných hospodárskych organizáciách v znení zákona č. 67/1958 Zb. (vyhláška č. 68/1958 Zb.),
2. vládne nariadenie č. 82/1959 Zb. o organizácii štátnych majetkov,
3. zákon č. 73/1959 Zb. o miestnom hospodárstve,
4. vládne nariadenie č. 3/1953 Zb. o podnikoch štátneho obchodu,
5. vládne nariadenie č. 81/1958 Zb. o správe národného majetku,
6. vládne nariadenie č. 30/1954 Zb. o daroch v prospech štátu a o usporadúvaní zbierok národnými výbormi,
7. vyhláška Ministerstva financií č. 205/1958 Ú. l. (Ú. v.), ktorou sa vykonáva vládne nariadenie o správe národného majetku v znení vyhlášok č. 133/1960 Zb. a č. 59/1963 Zb.,
8. zákon č. 53/1954 Zb. o ľudových družstvách a družstevných organizáciách v znení zákonného opatrenia Predsedníctva Národného zhromaždenia č. 20/1956 Zb.,
9. zákon č. 27/1959 Zb. o družstevnej bytovej výstavbe,
10. zákon č. 100/1950 Zb. o podnikovom registri,
11. ustanovenie § 61 ods. 2 zákona č. 49/1959 Zb. o jednotných roľníckych družstvách,
12. nariadenie ministra spravodlivosti č. 124/1950 Zb., ktorým sa vydávajú niektoré podrobnejšie predpisy o podnikovom registri,
13. nariadenie ministra spravodlivosti č. 40/1951 Zb., ktorým sa obmedzuje vyhlasovanie zápisov vykonaných v podnikovom registri,
14. nariadenie ministra spravodlivosti č. 13/1953 Zb., ktorým sa určuje, ktoré ďalšie podniky sa zapisujú do podnikového registra,

15. nariadenie ministra spravodlivosti č. 85/1953 Zb., ktorým sa určuje, ktoré ďalšie podniky sa zapisujú do podnikového registra,
16. zákon č. 69/1958 Zb. o hospodárskych vzťahoch medzi socialistickými organizáciami,
17. vládne nariadenie č. 79/1962 Zb., ktorým sa rozširuje účinnosť zákona č. 69/1958 Zb. o hospodárskych vzťahoch medzi socialistickými organizáciami na úsek stavebnej investičnej výstavby jednotných roľníckych družstiev,
18. všetky vyhlášky a iné právne predpisy, ktorými sa vydávajú základné podmienky dodávky, s výnimkou vyhlášky č. 127/1962 Zb., ktorou sa vydávajú základné podmienky dodávky prác a výkonov pre vykonávanie poľnohospodárskej stavebnej investičnej výstavby jednotných roľníckych družstiev a spoločných družstevných podnikov.
19. vyhláška ministra zahraničného obchodu č. 172/1958 Ú. l. (Ú. v.) o hospodárskych vzťahoch pri vykonávaní vývozu tovaru,
20. vyhláška ministra zahraničného obchodu č. 173/1958 Ú. l. (Ú. v.) o hospodárskych vzťahoch pri vykonávaní dovozu tovaru v znení vyhlášky č. 15/1960 Zb.,
21. vyhláška ministrov ťažkého strojárstva a zahraničného obchodu č. 147/1959 Ú. l. (Ú. v.) o dodávkach investičných celkov alebo ich častí,
22. vyhláška hlavného arbitra Československej republiky č. 225/1959 Ú. l. (Ú. v.) o uzavieraní hospodárskych zmlúv na úseku novej techniky v znení vyhlášky č. 14/1962 Zb.,
23. vyhláška hlavného arbitra Československej socialistickej republiky č. 127/1960 Zb. o uzavieraní hospodárskych zmlúv o vykonávaní prieskumných, projektových, vedeckovýskumných, umeleckých a iných prác na vysokých a priemyselných školách pre socialistické organizácie,
24. vyhláška ministra financií a hlavného arbitra Československej republiky č. 179/1959 Ú. l. (Ú. v.) o hmotných podnetoch na zvýšenie efektívnosti investičnej výstavby v znení vyhlášky č. 70/1961 Zb.,
25. smernice Ministerstva financií č. 180/1959 Ú. l. (Ú. v.) o odmenách a prirážkach na zhospodárnenie, skvalitnenie a zrýchlenie investičnej výstavby v znení smerníc č. 71/1961 Zb.,
26. vyhláška hlavného arbitra Československej socialistickej republiky č. 128/1962 Zb. o úprave sadzieb majetkových sankcií pre investičnú výstavbu,
27. vládna vyhláška č. 48/1958 Ú. l. (Ú. v.) o označovaní výrobkov údajmi o ich pôvode,
28. zákon č. 51/1959 Zb. o výkupe poľnohospodárskych výrobkov, pokiaľ sa vzťahuje na jednotné roľnícke družstvá a ostatné socialistické poľnohospodárske organizácie,
29. vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva č. 162/1959 Ú. l. (Ú. v.) o výkupe poľnohospodárskych výrobkov v znení vyhlášky č. 68/1962 Zb.

§ 400

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júlom 1964.

Zákon č. 82/1966 Zb. o poisťovníctve nadobudol účinnosť 1. januárom 1967, zákonné opatrenie Predsedníctva Národného zhromaždenia č. 13/1967 Zb. o úprave Hospodárskeho zákonníka a niektorých ďalších právnych predpisov nadobudlo účinnosť 28. februárom 1967, zákon č. 69/1967 Zb. o národných výboroch nadobudol účinnosť 1. januárom 1968, zákon č. 72/1970 Zb. o niektorých opatreniach týkajúcich sa podnikového registra nadobudol účinnosť 1. augustom 1970 a zákon č. 138/1970 Zb., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré ustanovenia Hospodárskeho zákonníka, nadobudol účinnosť 1. januárom 1971.

Dr. Hanes v. r.

*) § 156 až 160 zrušené.

*) Pozri však čl. III zákona č. 138/1970 Zb.

*) § 35 a 36 boli zrušené.

*) Pozri § 34 písm e) zákona č. 133/1970 Zb.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.